

„ZDRAVÍ 2030“ analytická studie

**Mezinárodní srovnání ČR a zemí EU
na základě European Core Health Indicators (EHI)**

European Core Health Indicators (ECHI)

ECHI (European Core Health Indicators) je zkratka pro Evropské základní zdravotní ukazatele, které sestavuje Evropská komise a jsou výsledkem dlouhodobé spolupráce zemí EU a Evropské komise. Vývoj indikátorů probíhá již od 90. let 20. století, kdy byla v roce 1994 zveřejněna zpráva o chystaném monitorování zdraví obsahující návrh budoucích ukazatelů. V roce 1997 EK vytvořila plán organizace sledování zdravotní situace, na niž navázaly tři ECHI projekty od roku 1998–2001, 2002–2004 a 2005–2008, které měly za úkol sestavit seznam indikátorů zdravotní péče. Cílem bylo standardizované porovnání zdravotních dat celé Evropy.

V průběhu třetího ECHI projektu byla ustavena JA ECHIM (Joint Action on European Community Health Indicators Monitoring) zabývající se posouzením předpokladů pro implementaci ECHI, dostupnosti a srovnatelností stávajících zdrojů informací o zdravotní situaci a ustálením systému ECHI směrem k udržitelnému zdravotnického informačního systému.

- Kilpeläinen, K., Aromaa, A., 2008. *European Health Indicators: development and initial implementation: final report of the ECHIM project*. National Public Health Institute, Helsinki.
- EC, 2013. *European Core Health Indicators (ECHI) - Public Health - European Commission*, in: *Public Health*.
- EC, 2014. *European Core Health Indicators (ECHI) - Public Health - European Commission*, in: *Public Health*.

European Core Health Indicators (ECHI)

Pro mezinárodní srovnání je klíčová exaktní definice a standardizace indikátorů zdravotní péče, která vychází ze seznamu zdravotních ukazatelů Evropského společenství (ECHI).

ECHI indikátory jsou pro účely srovnání mezi státy plně standardizovány. Nejčastěji jde o standardizaci na počty obyvatel, a to na 1000 či 100 000 obyvatel, dále je využita i standardizace na počet jedinců určité populační kohorty, např. na počet živě narozených. Indikátory nejčastěji numericky vyjadřují procento z určitého populačního celku v rámci jednoho státu nebo jsou kalkulovány ve formě indexů (např. index závislosti starých osob).

Celkově je definováno 88 ECHI indikátorů, větší část indikátorů se dále dělí na různé dílčí indikátory např. dle pohlaví, věku či úrovně vzdělání. Hlavní oblasti pokryvané těmito indikátory jsou:

- Demografické a socioekonomické faktory (9 ukazatelů)
- Zdravotní stav (32 ukazatelů)
- Zdravotní determinanty (14 ukazatelů)
- Zdravotnické intervence: zdravotní služby (29 ukazatelů)
- Zdravotnické intervence: podpora zdraví (4 ukazatele)

- Harbers MM, Verschuuren M, de Bruin A. *Implementing the European Core Health Indicators (ECHI) in the Netherlands: an overview of data availability*. Archives of Public Health. 2015;73(1):9. doi:10.1186/s13690-014-0058-4.
- Verschuuren, M, Achterberg, PW, Gijzen, R, Harbers, MM, Vijge, E, Wilk, EA, van der Kramers, PGN . *ECHI INDICATOR DEVELOPMENT AND DOCUMENTATION, Joint Action for ECHIM Final Report Part II*. Bilthoven: National Institute for Public Health and the Environment (RIVM), 2012.

European Core Health Indicators (ECHI)

Národní zdravotnický informační systém ČR (NZIS) je připraven k analýze většiny definovaných a v rámci EU používaných indikátorů ECHI. Struktura dostupných dat NZIS umožňuje provést analýzu indikátorů zdravotního stavu na celostátní i regionální úrovni, dále ve stratifikacích dle časové periody, věku, pohlaví pacientů a rovněž dle vybraných rizikových skupin pacientů.

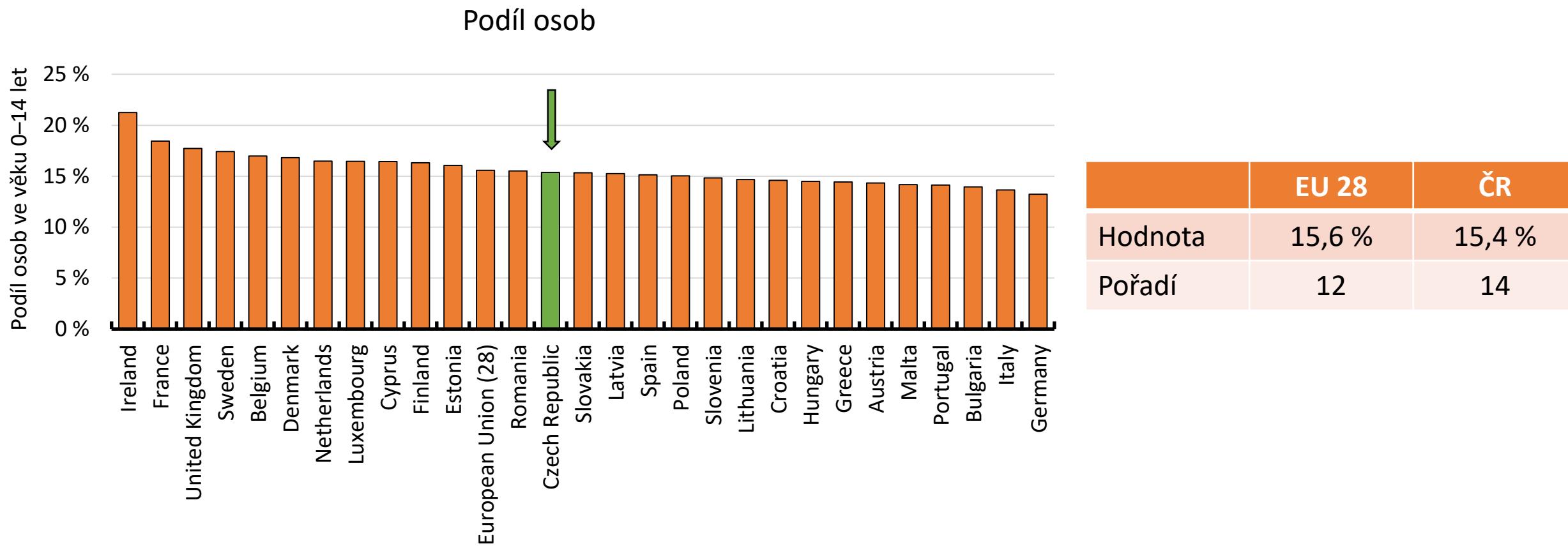
Populační výstupy jsou standardizovány na evropskou populaci dle metodiky Eurostat umožňující benchmarking výsledků v rámci evropských zemí (*Revision of the European Standard Population, Report of Eurostat's task force. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013*).

Mezinárodní data využitá pro zde provedenou analýzu jsou dostupná pomocí ECHI Data Tool <http://ec.europa.eu/health/dyna/echi/datatool/index.cfm>. Tato aplikace umožňuje výběr indikátoru, období a země pro generování exportu dat nebo jejich základní vizualizaci. V nabídce se nachází 39 různých zemí, z čehož 28 zemí je součástí EU a další jsou buď kandidáty k připojení do Unie, či součástí ESVO, tedy Evropského sdružení volného obchodu. Většina dat do aplikace poskytly členské země, dále Eurostat, statistický úřad EU v Lucemburku, část dat pochází z mezinárodních organizací, jako jsou WHO, OECD a různé specifické programy a specializované databáze.

Pro analýzu byly využity roky s co nejúplnějšími daty co největšího počtu evropských zemí, což je pro většinu indikátorů rok 2016, u některých vycházejících z dotazníkového šetření EHIS pak rok 2014, pro vybrané indikátory jsou možné i další roky.

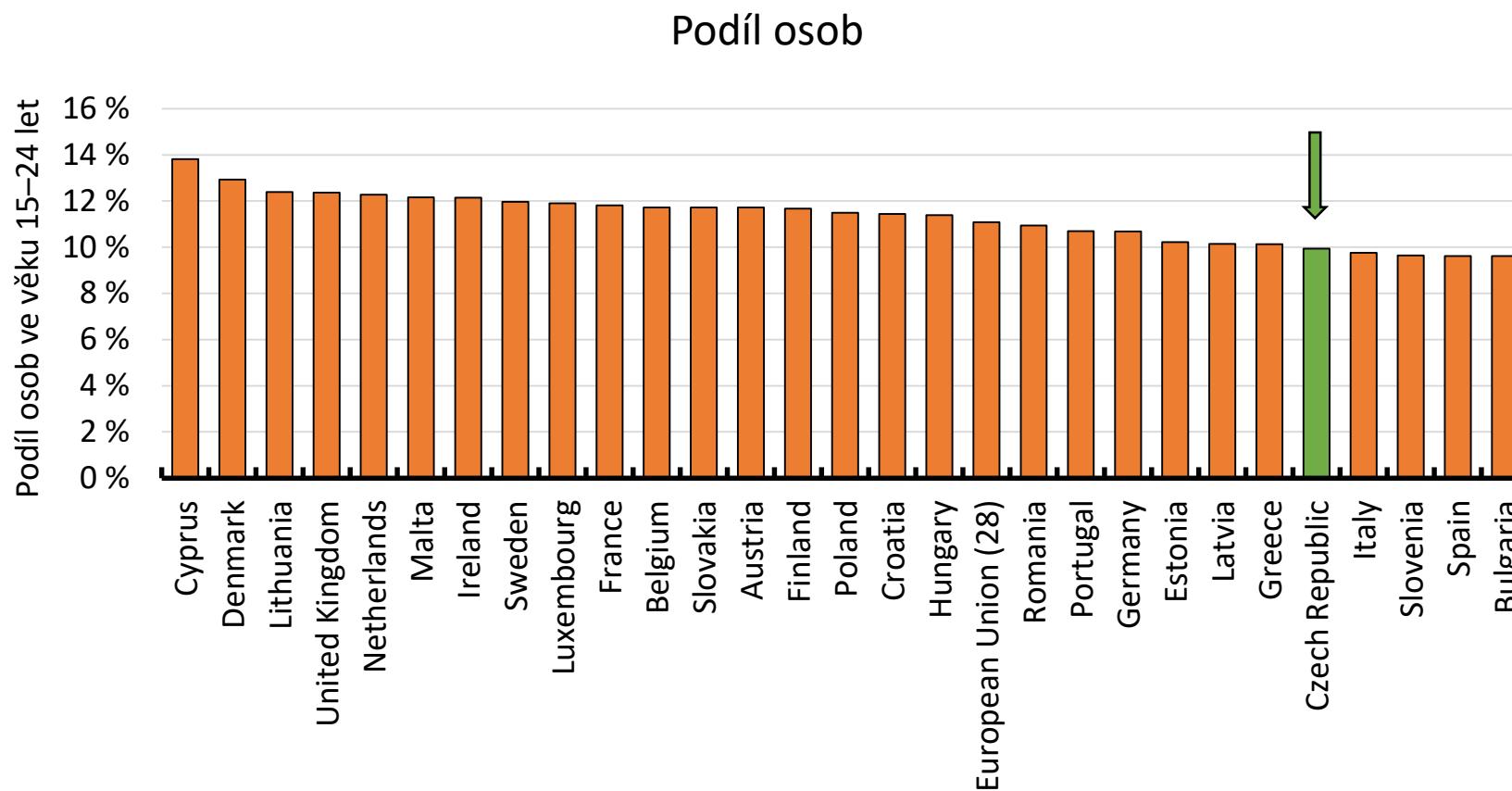
Podíl osob ve věku 0–14 let

Zdroj: ECHI 2016

Podíl osob ve věku 15–24 let

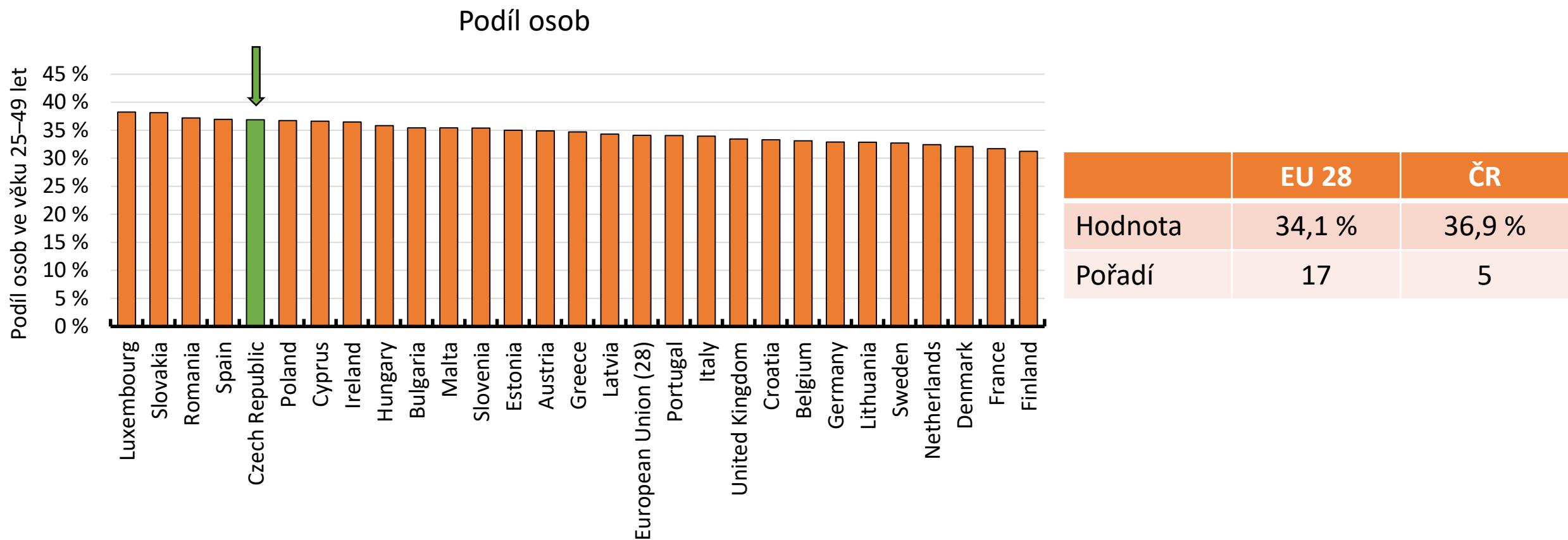
Zdroj: ECHI 2016

	EU 28	ČR
Hodnota	11,1 %	9,9 %
Pořadí	18	25

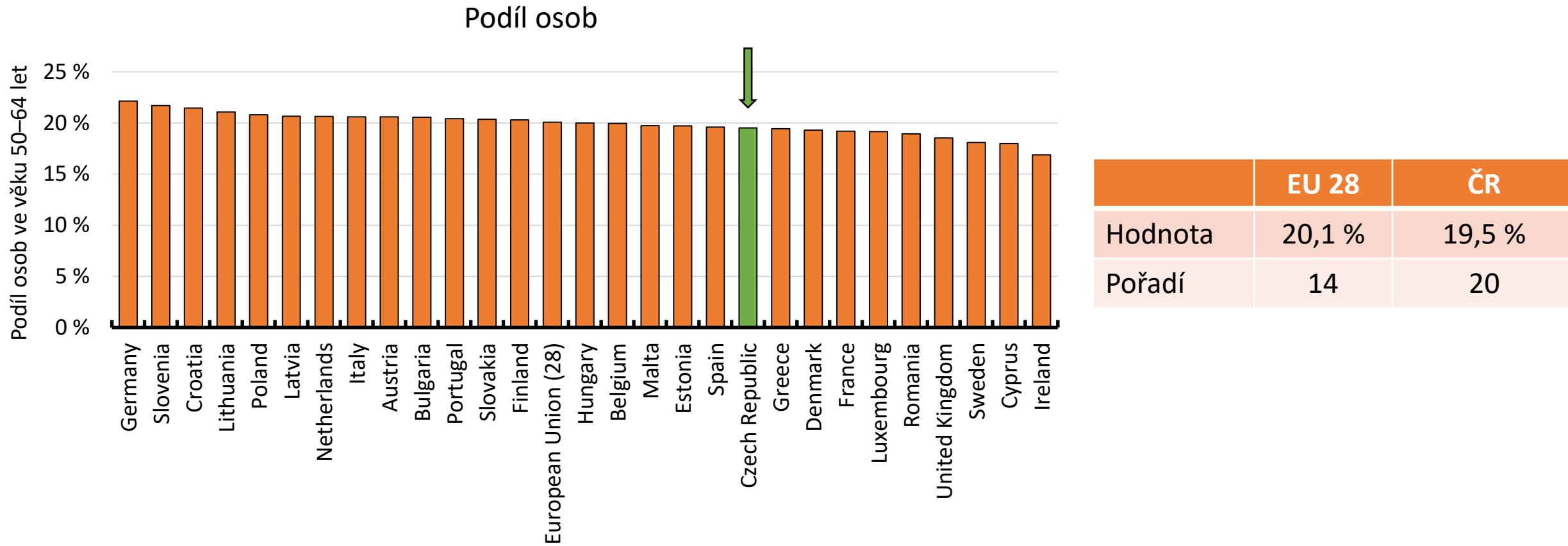
Podíl osob ve věku 25–49 let

Zdroj: ECHI 2016

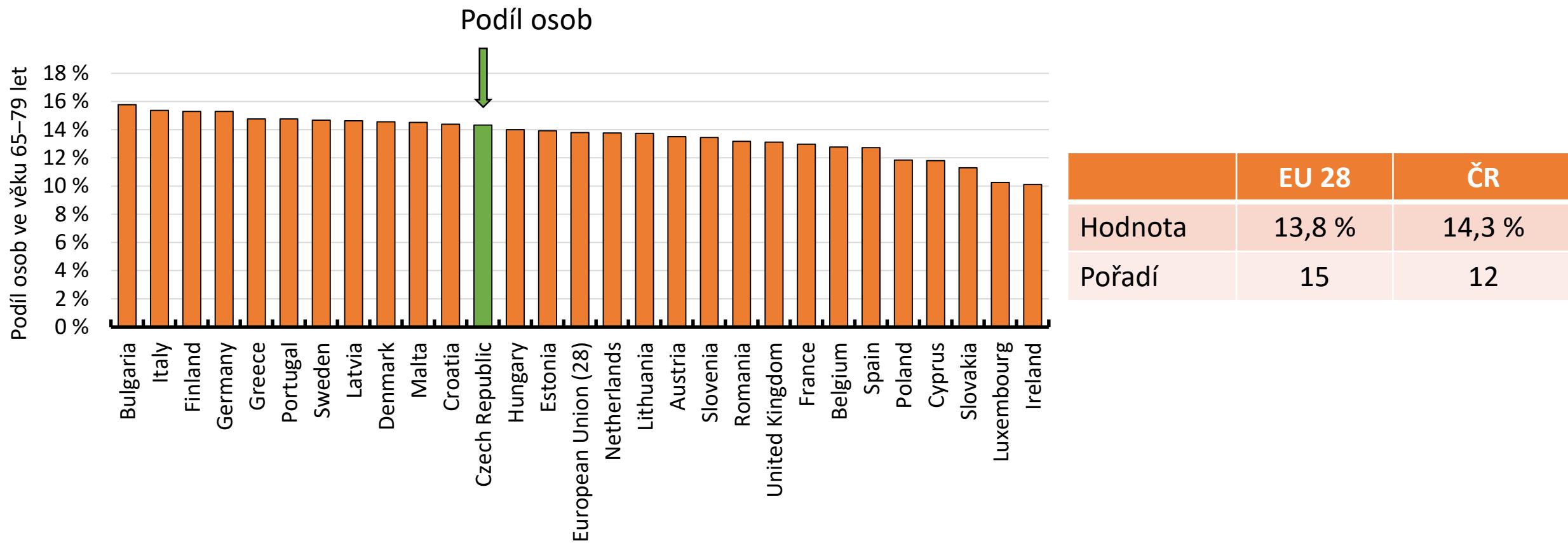
Podíl osob ve věku 50–64 let

Zdroj: ECHI 2016

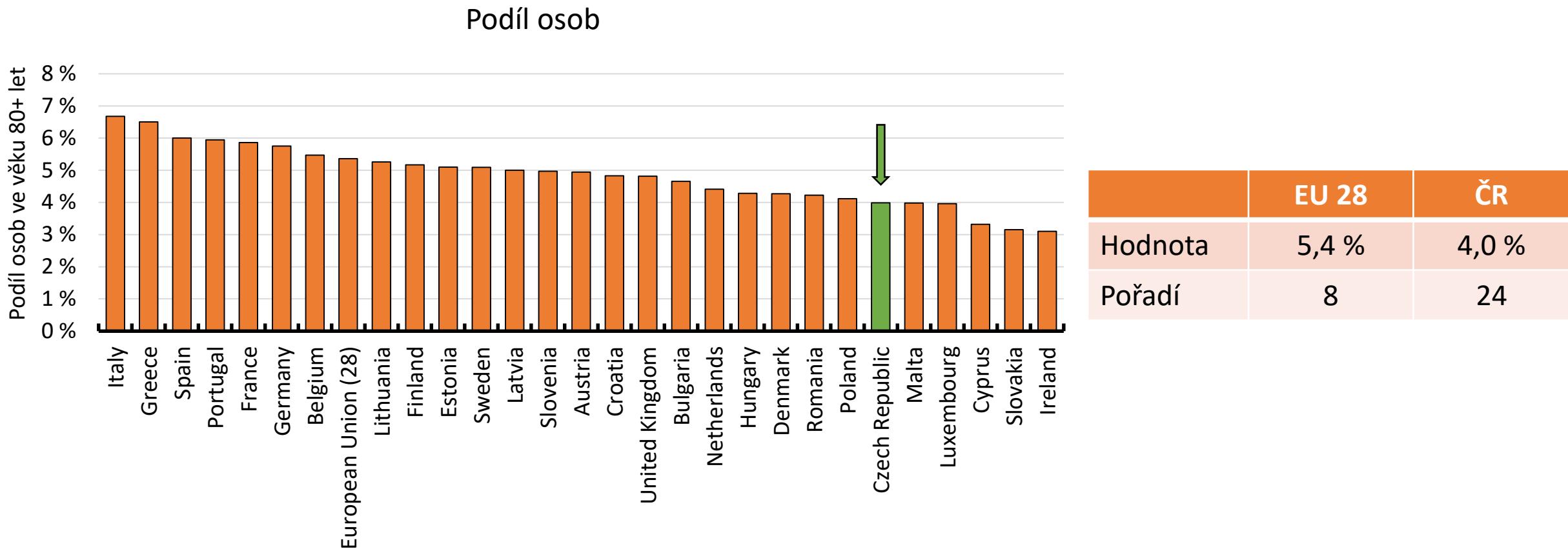
Podíl osob ve věku 65–79 let

Zdroj: ECHI 2016

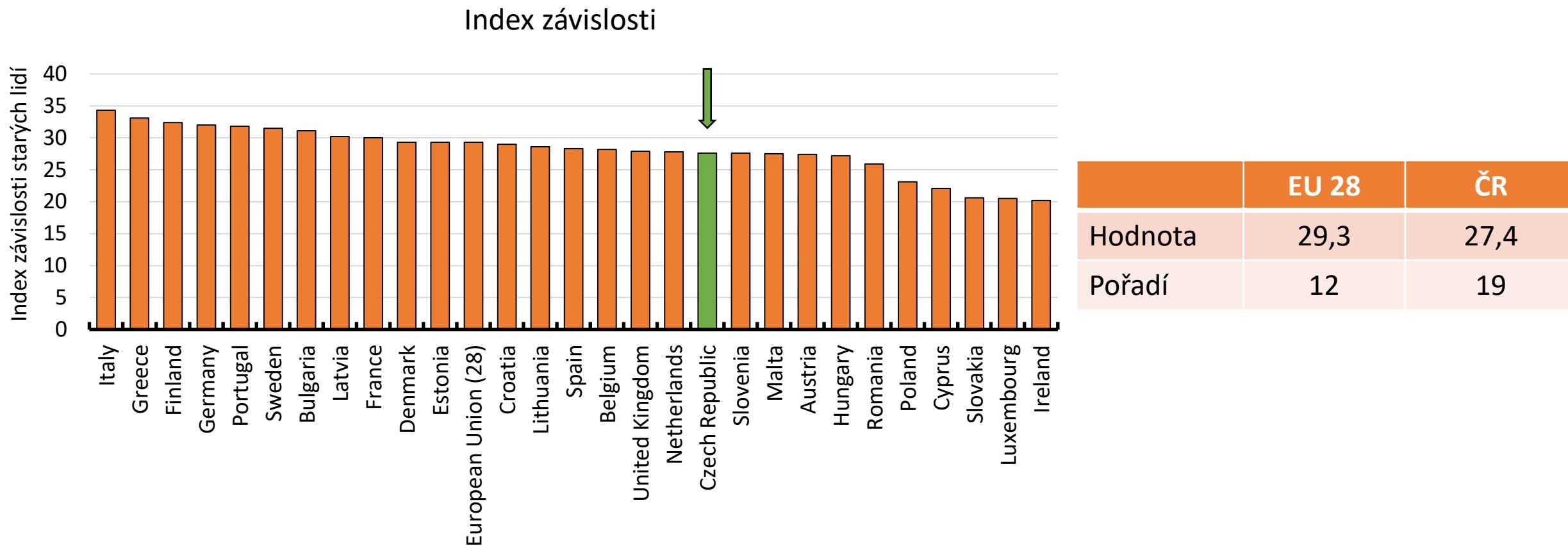
Podíl osob ve věku 80+ let

Zdroj: ECHI 2016

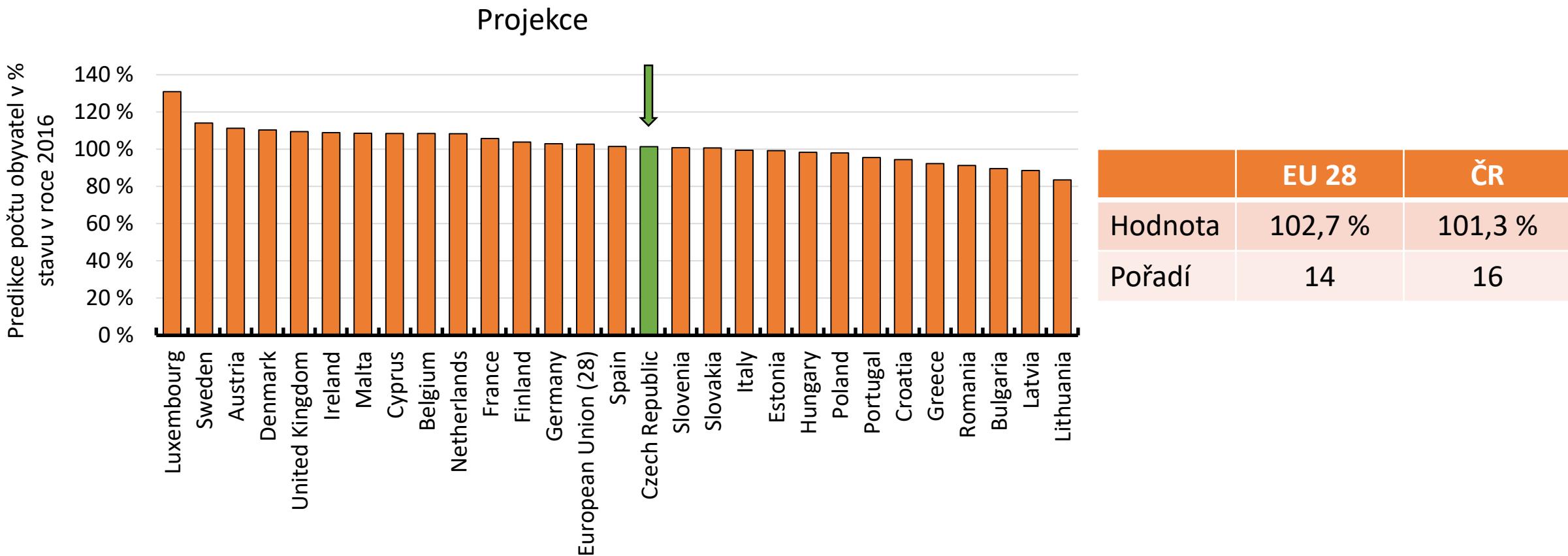
Index závislosti starých lidí

Zdroj: ECHI 2016

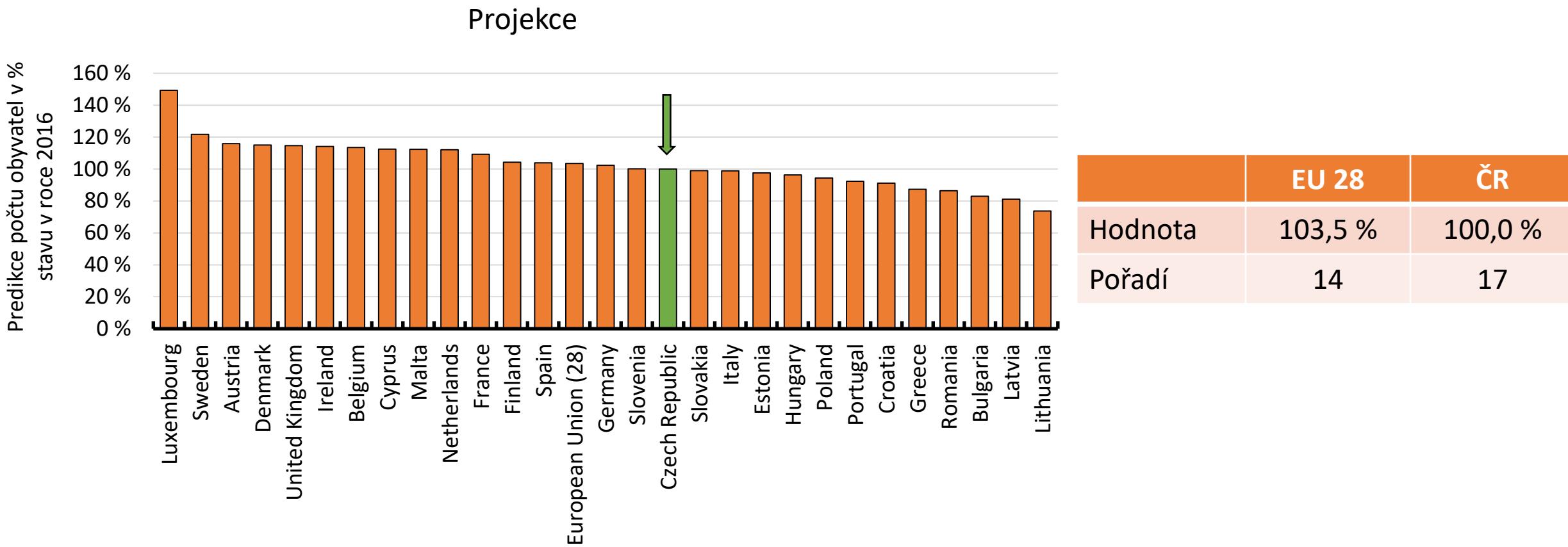
Populační projekce 2030

Zdroj: ECHI 2016

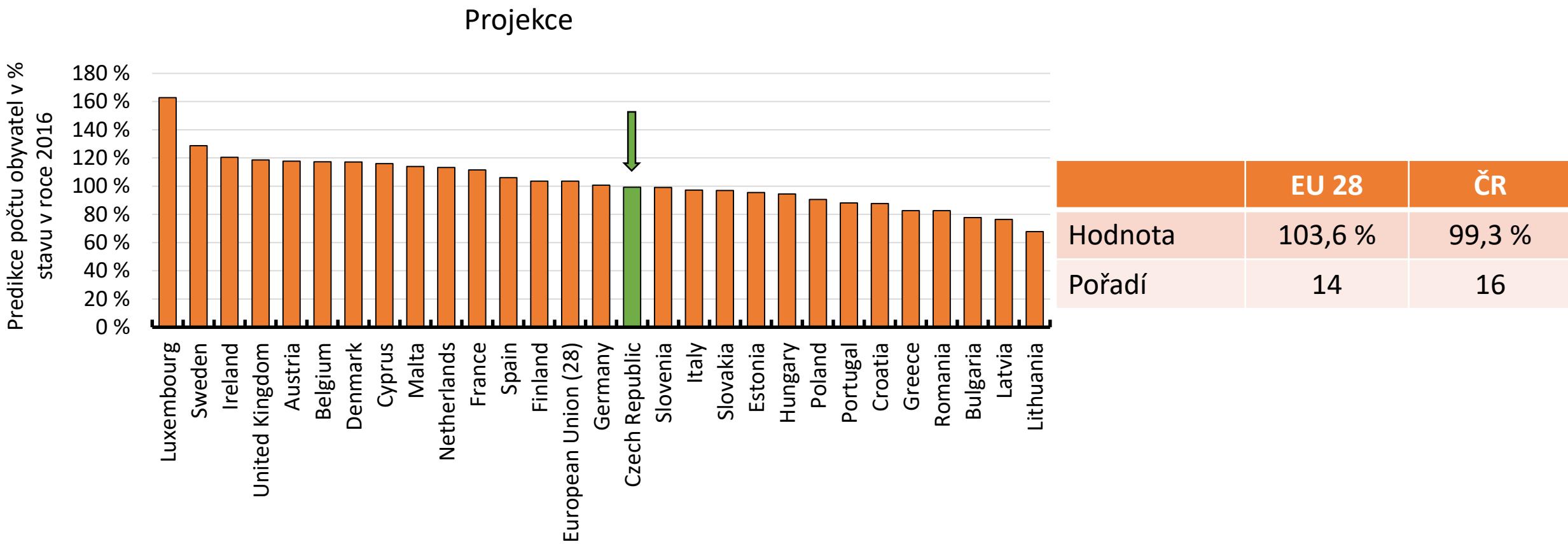
Populační projekce 2040

Zdroj: ECHI 2016

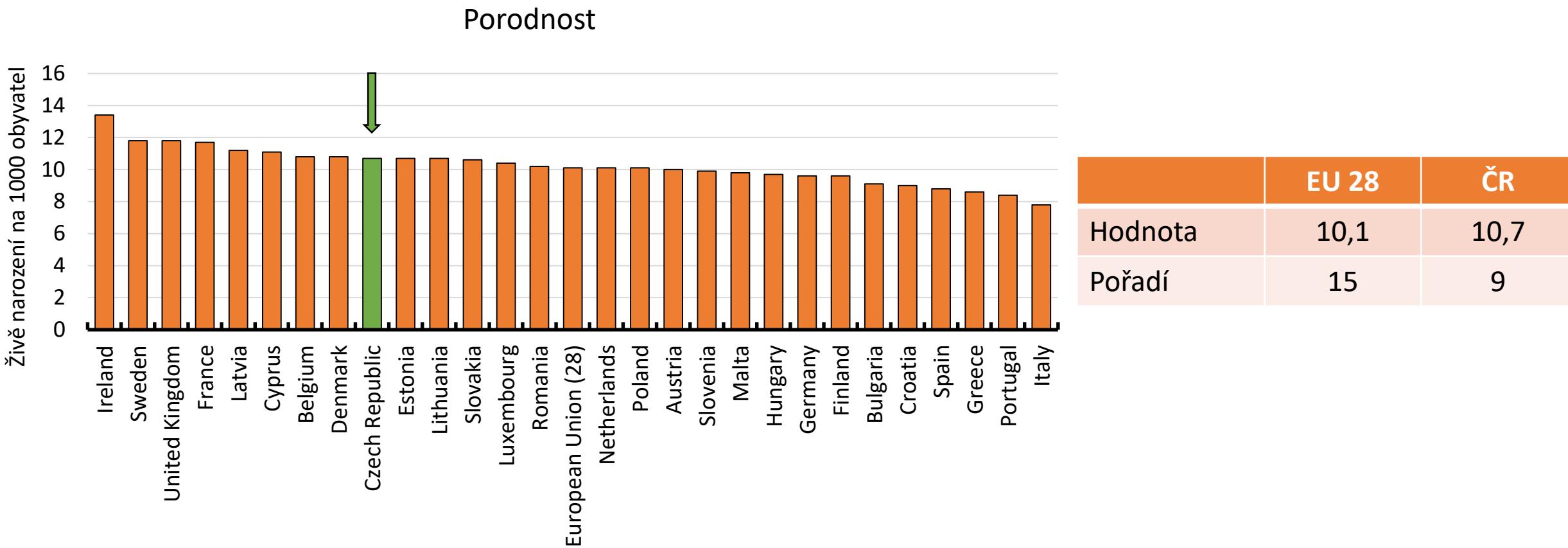
Populační projekce 2050

Zdroj: ECHI 2016

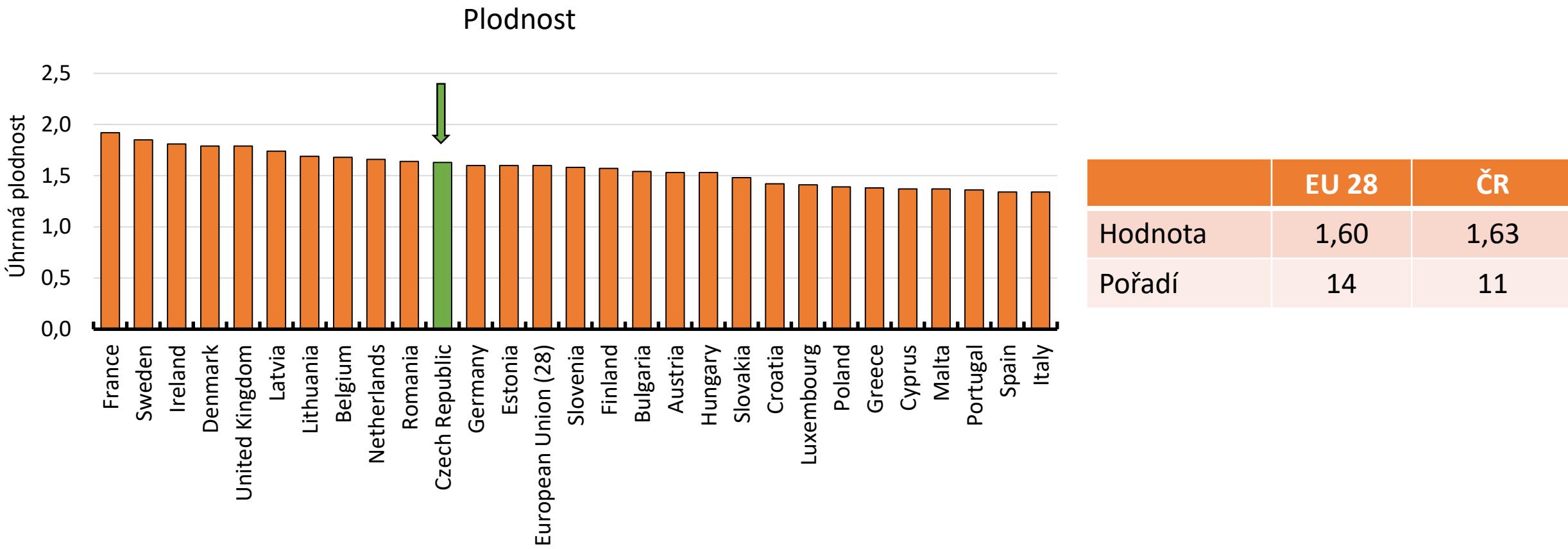
Hrubá míra porodnosti

Zdroj: ECHI 2016

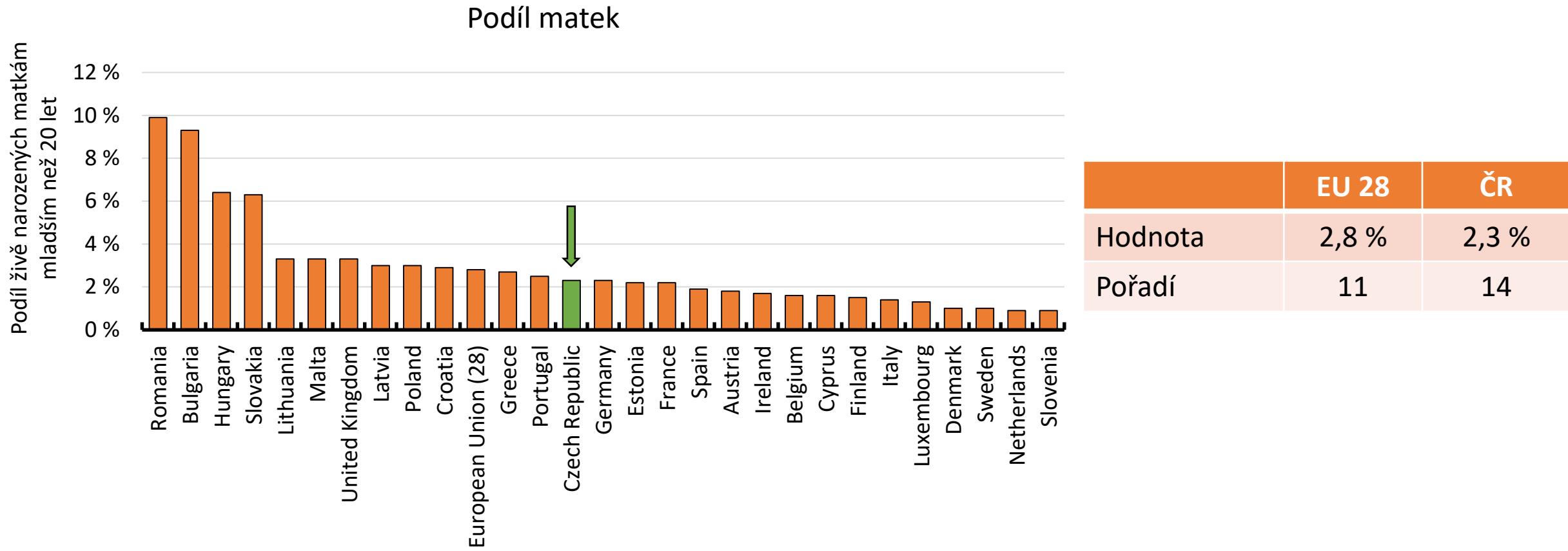
Úhrnná plodnost

Zdroj: ECHI 2016

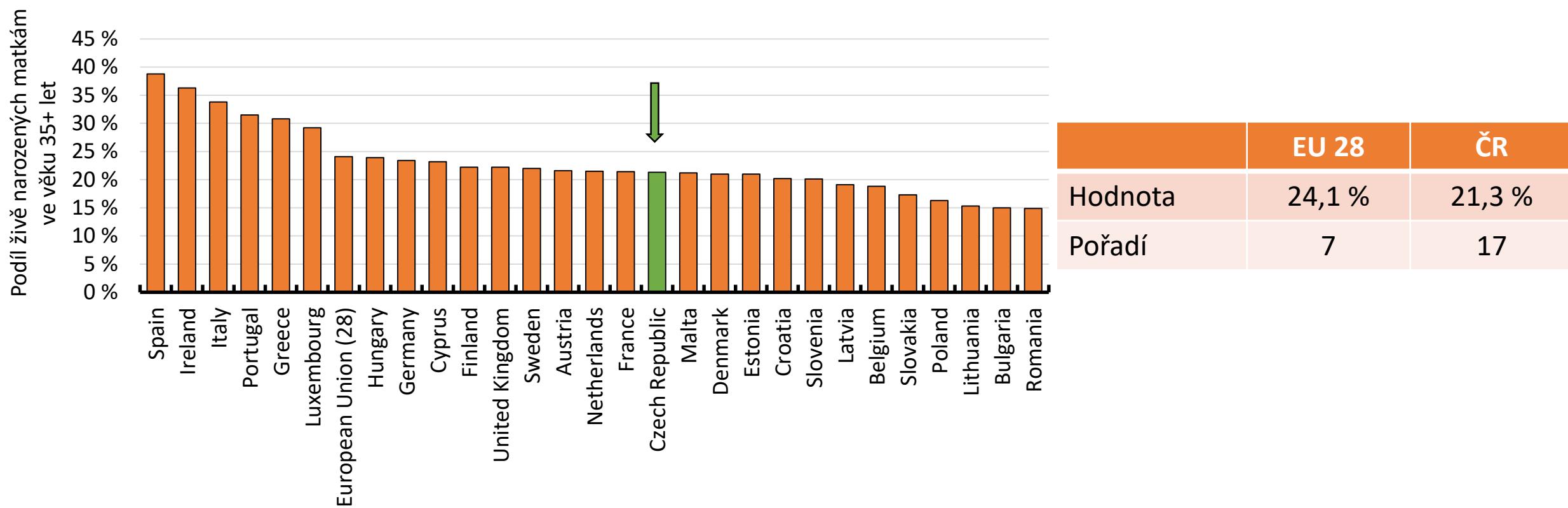
Podíl živě narozených dětí matkám mladším než 20 let

Zdroj: ECHI 2016

Podíl živě narozených matkám ve věku 35+ let

Zdroj: ECHI 2016

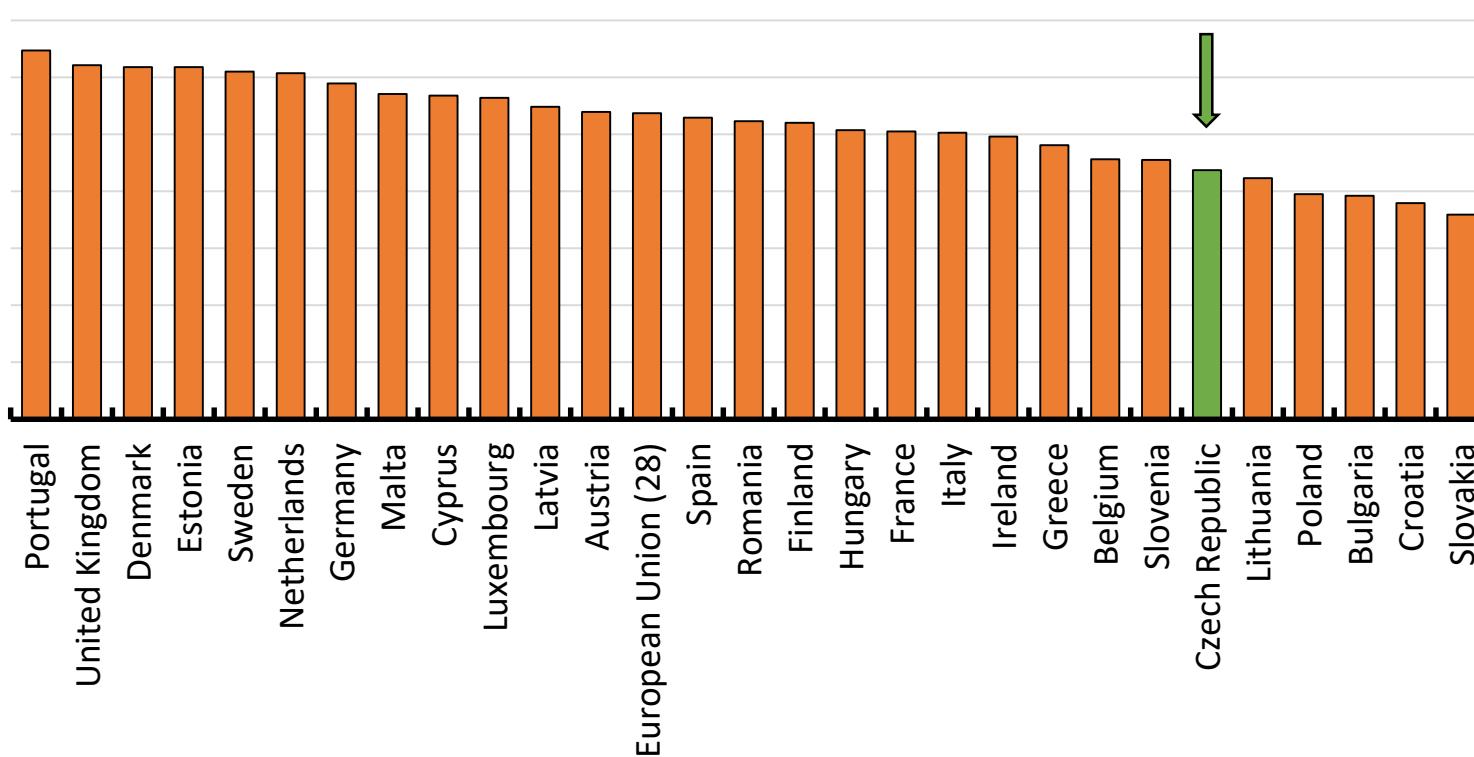

Podíl obyvatel se základním vzděláním

Zdroj: ECHI 2016

Podíl obyvatel se základním vzděláním

Podíl obyvatel se základním vzděláním

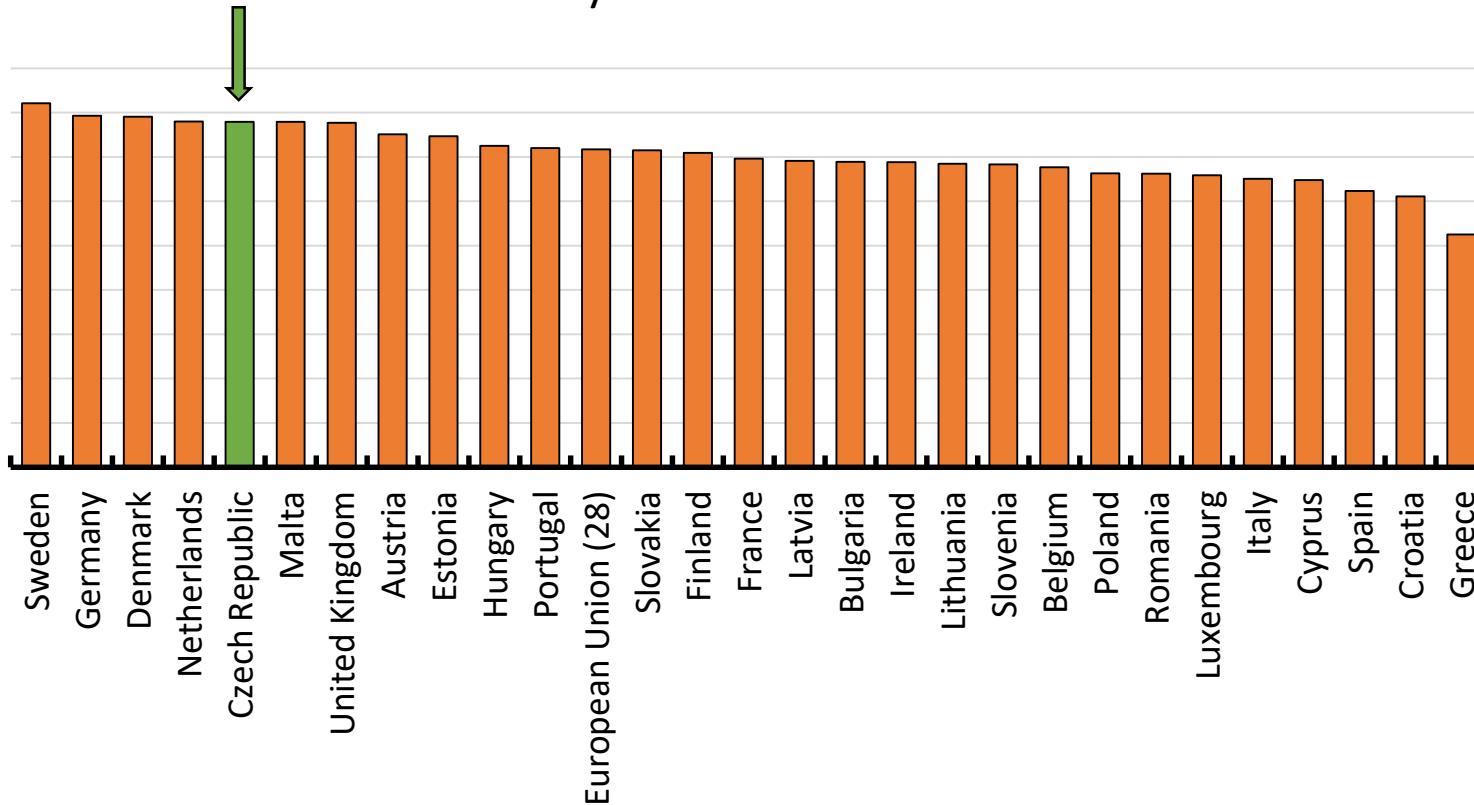
	EU 28	ČR
Hodnota	53,7 %	43,7 %
Pořadí	13	24

Podíl obyvatel se středním vzděláním

Zdroj: ECHI 2016

Podíl obyvatel se středním vzděláním

Podíl obyvatel se středním vzděláním

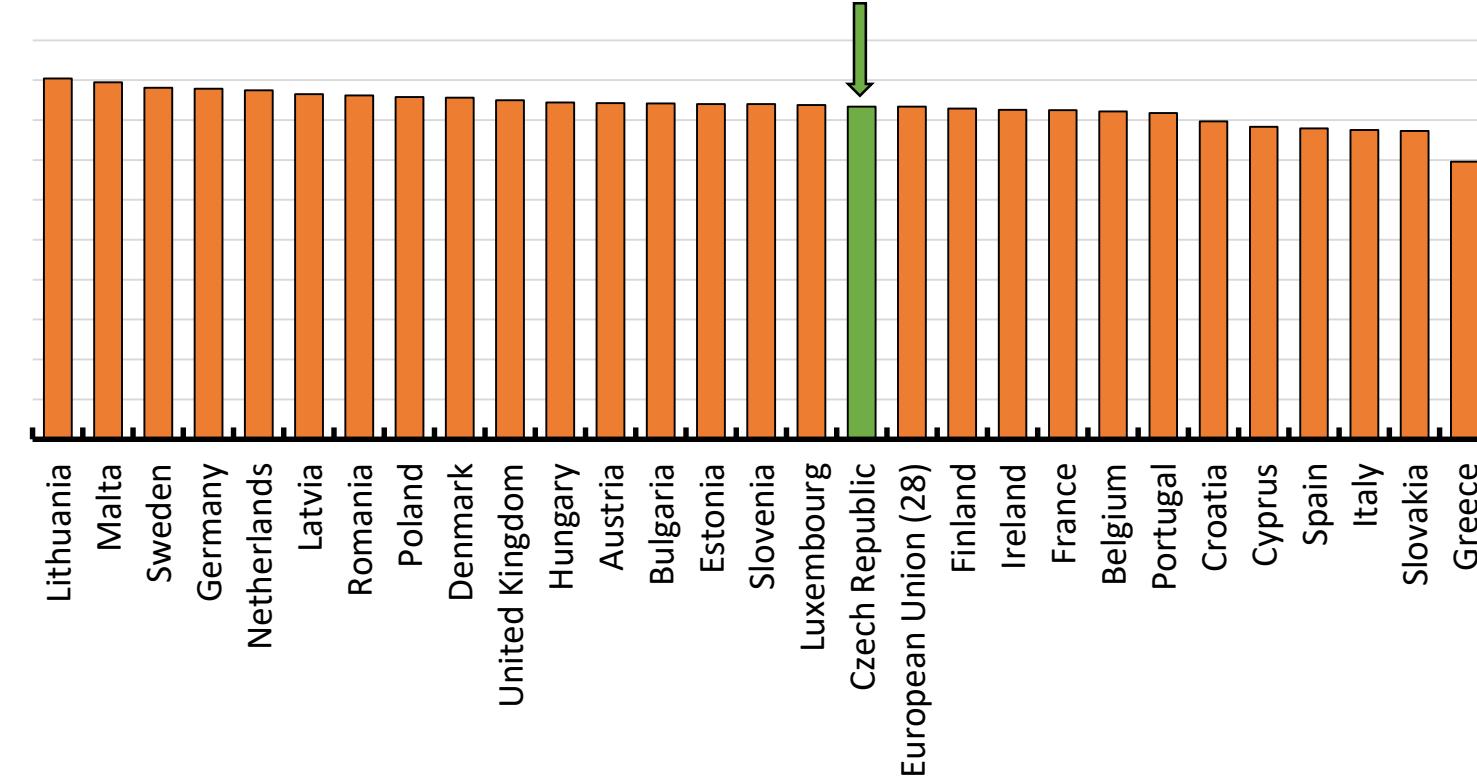
	EU 28	ČR
Hodnota	71,7 %	77,9 %
Pořadí	12	5

Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním

Zdroj: ECHI 2016

Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním

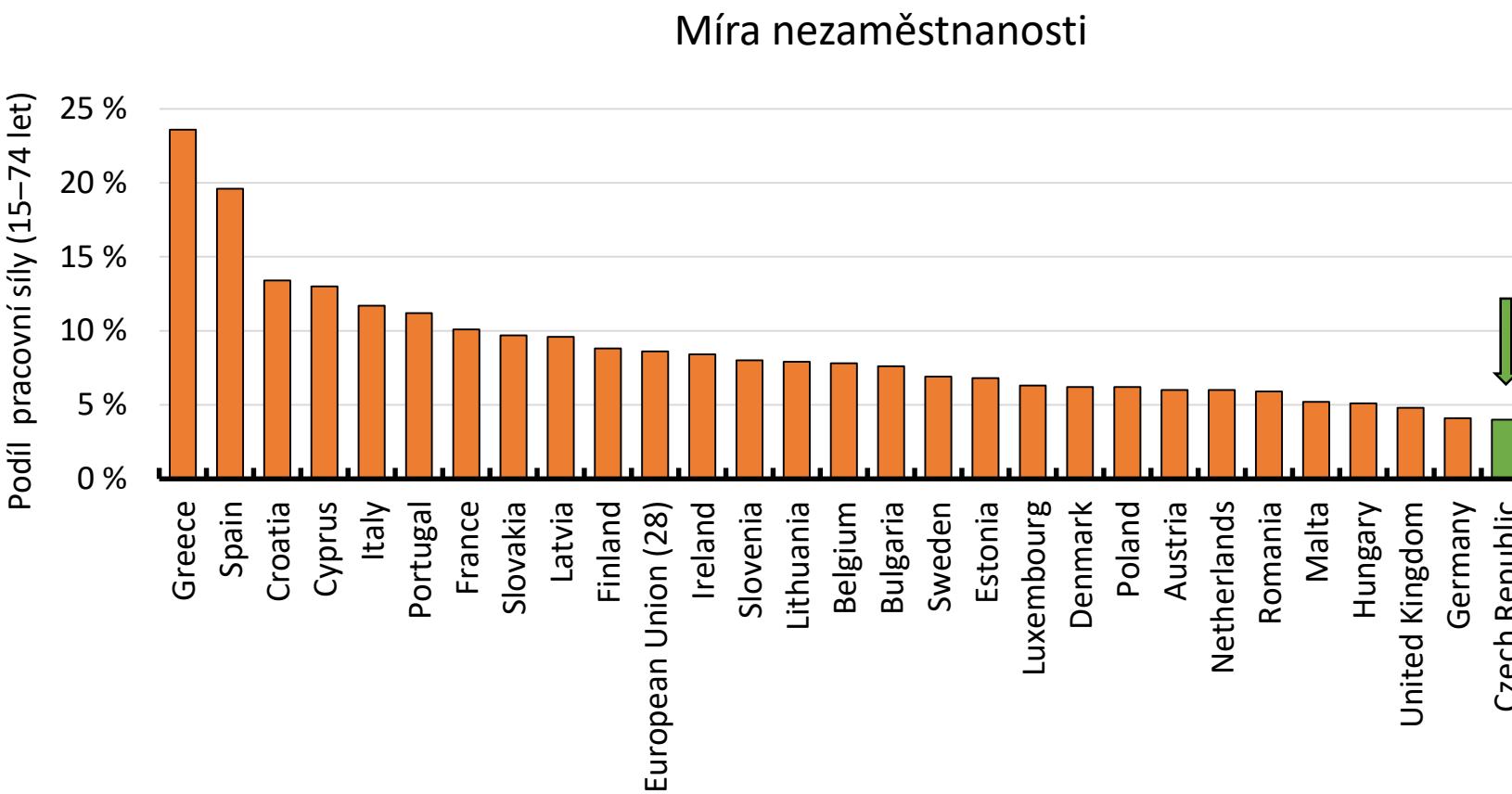
Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním

	EU 28	ČR
Hodnota	83,4 %	83,4 %
Pořadí	18	17

Míra nezaměstnanosti

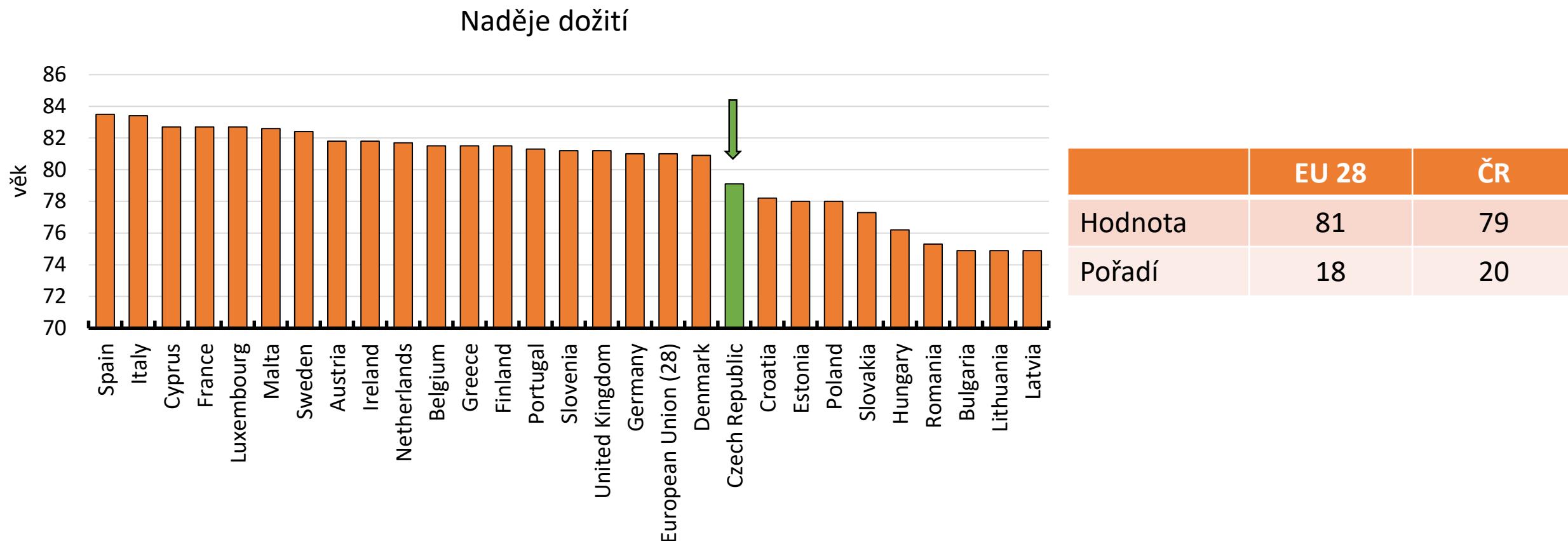
Zdroj: ECHI 2016

	EU 28	ČR
Hodnota	8,6 %	4,0 %
Pořadí	11	29

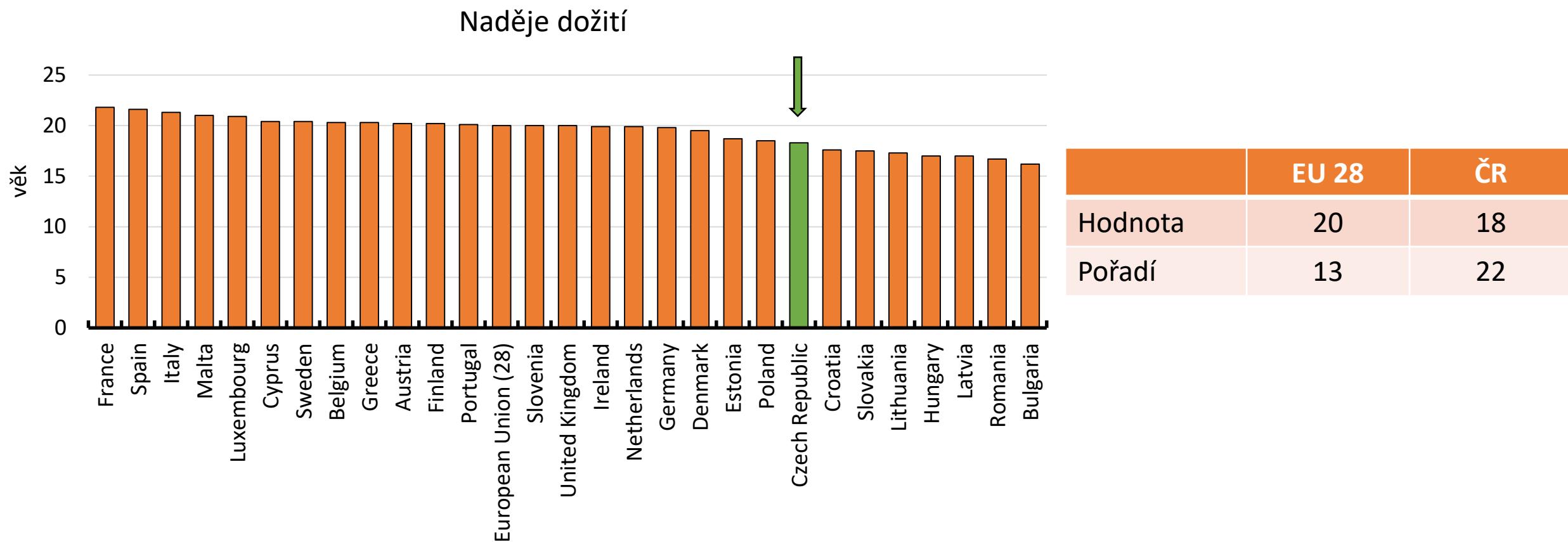
Naděje dožití při narození (v letech)

Zdroj: ECHI 2016

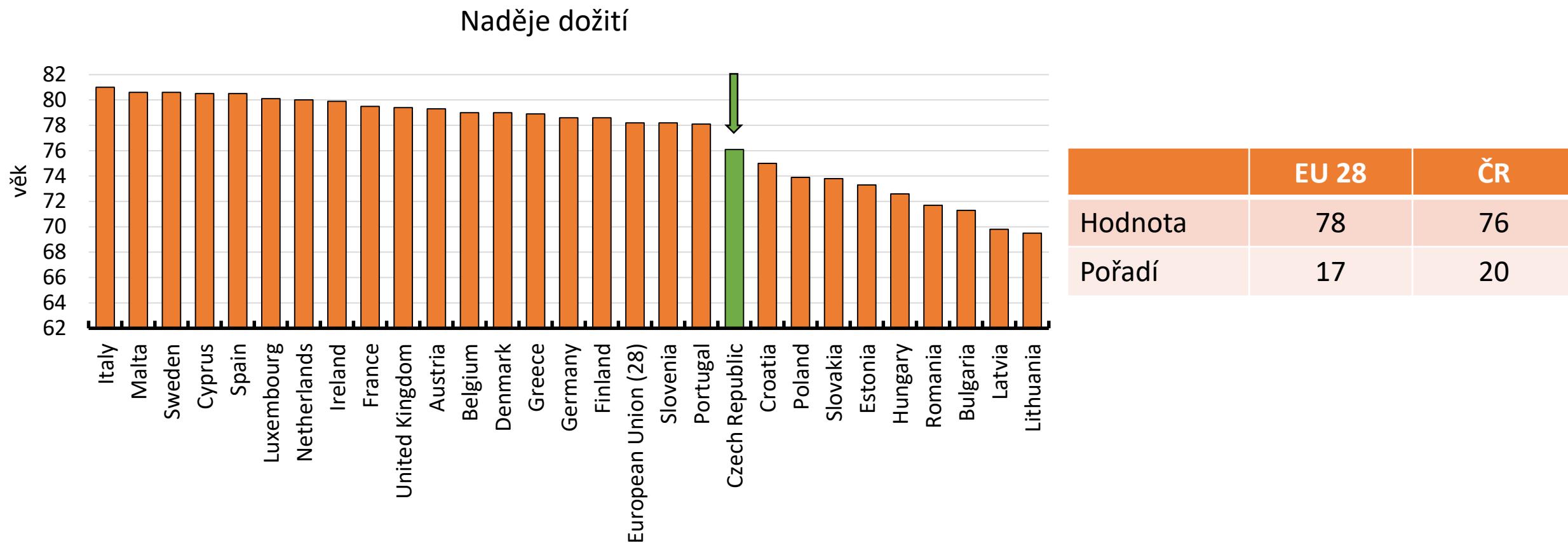
Naděje dožití v 65 letech (v letech)

Zdroj: ECHI 2016

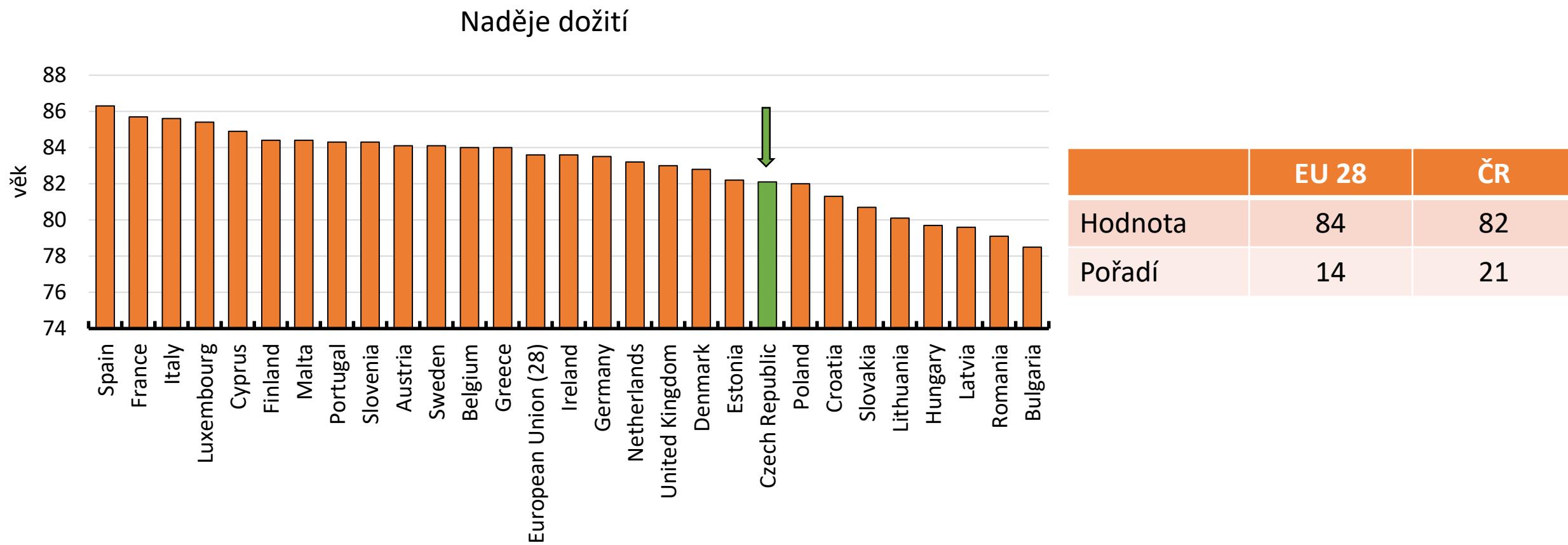
Naděje dožití při narození (v letech) – muži

Zdroj: ECHI 2016

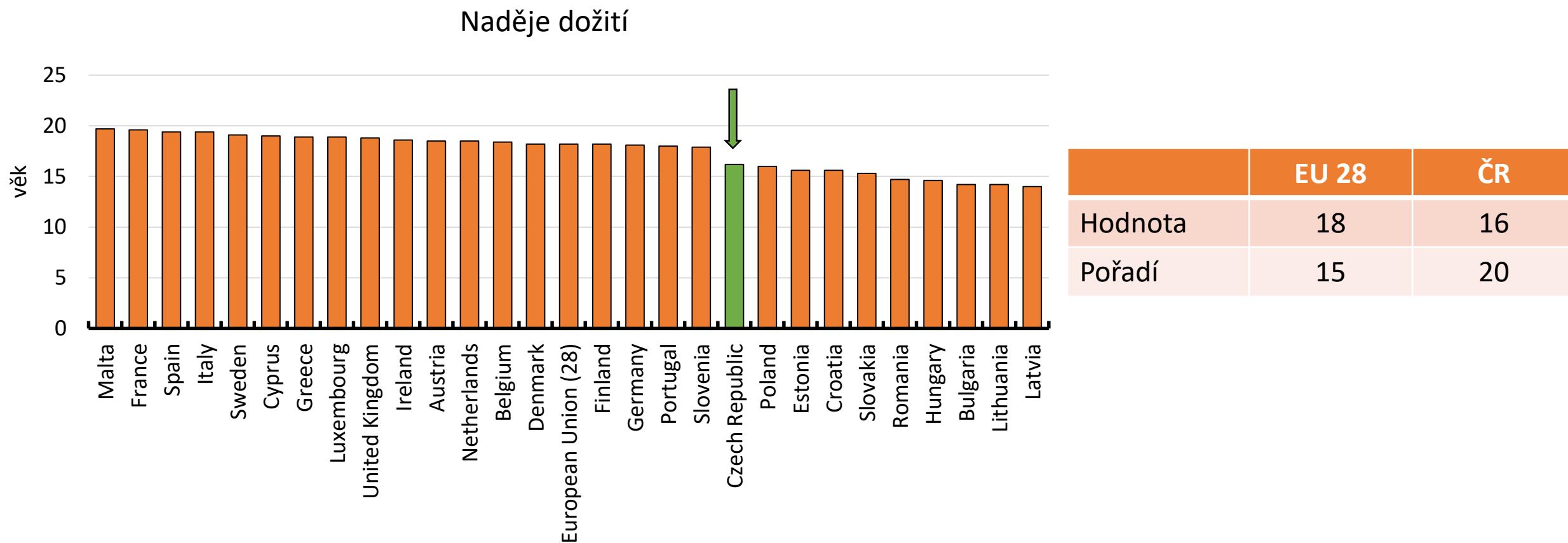
Naděje dožití při narození (v letech) – ženy

Zdroj: ECHI 2016

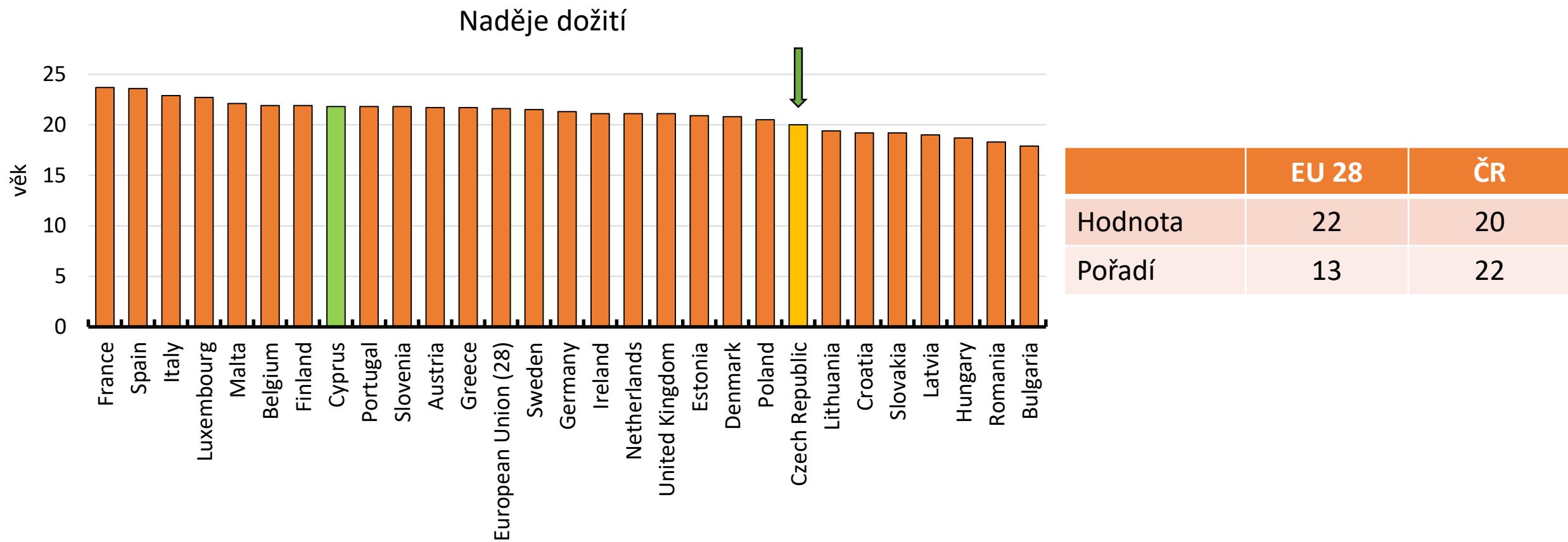
Naděje dožití ve věku 65+ let (v letech) – muži

Zdroj: ECHI 2016

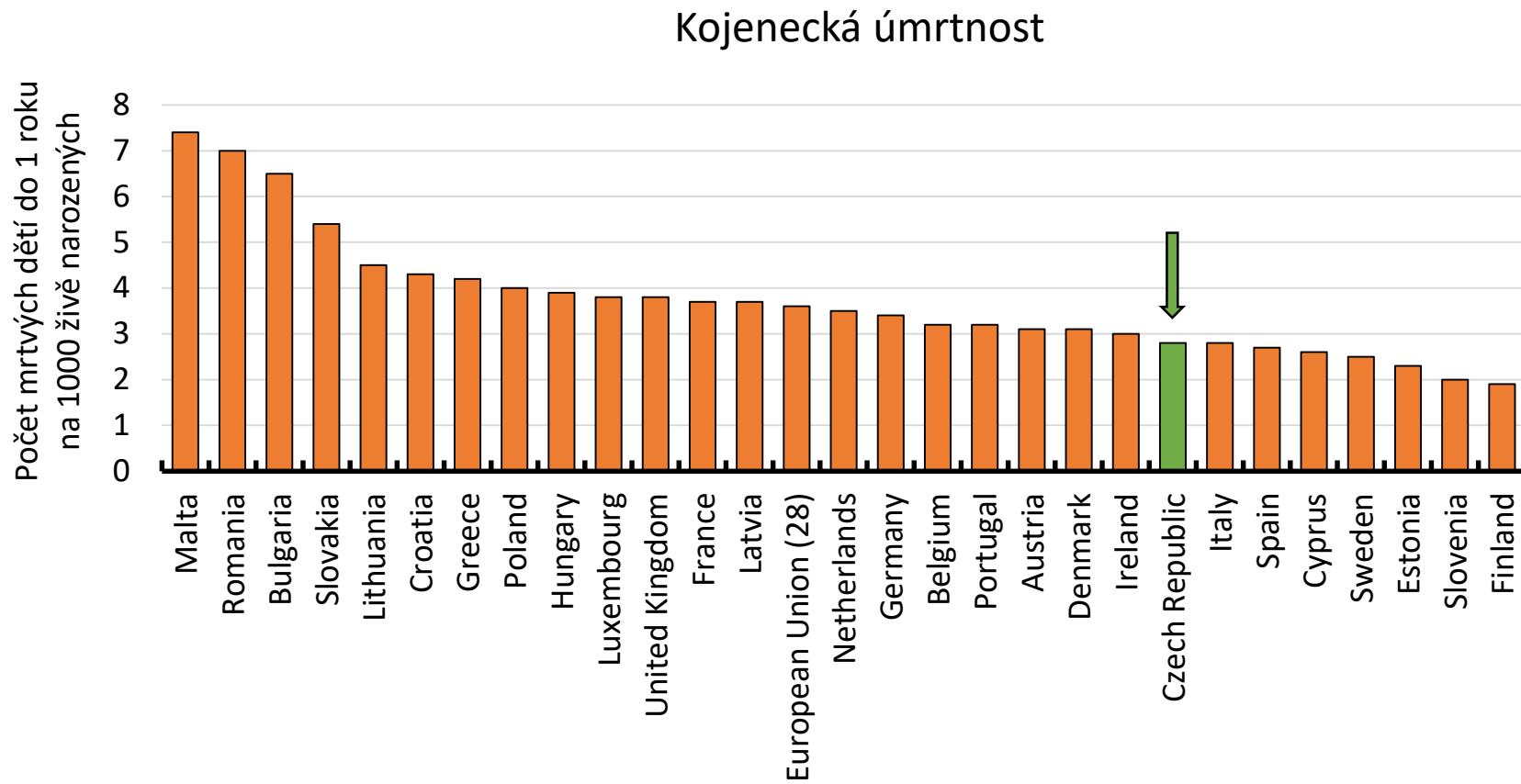
Naděje dožití ve věku 65+ let (v letech) – ženy

Zdroj: ECHI 2016

Kojenecká úmrtnost

Zdroj: ECHI 2016

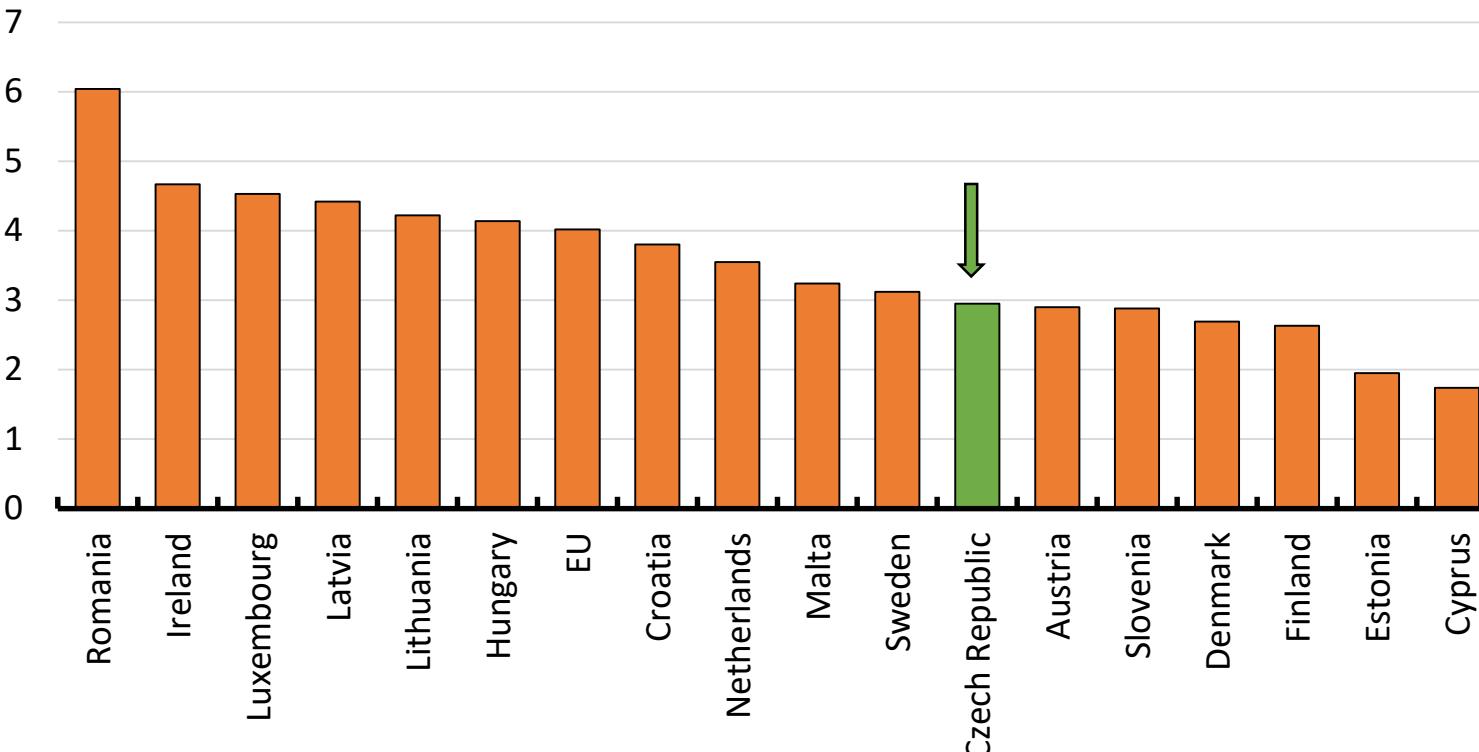
	EU 28	ČR
Hodnota	3,6	2,8
Pořadí	14	22

Perinatální úmrtnost

Zdroj: ECHI 2015

úmrť novorozence po živém narození plus
úmrť plodu v daném roce na 1000 živých
a mrtvě narozených dětí

Perinatální úmrtnost

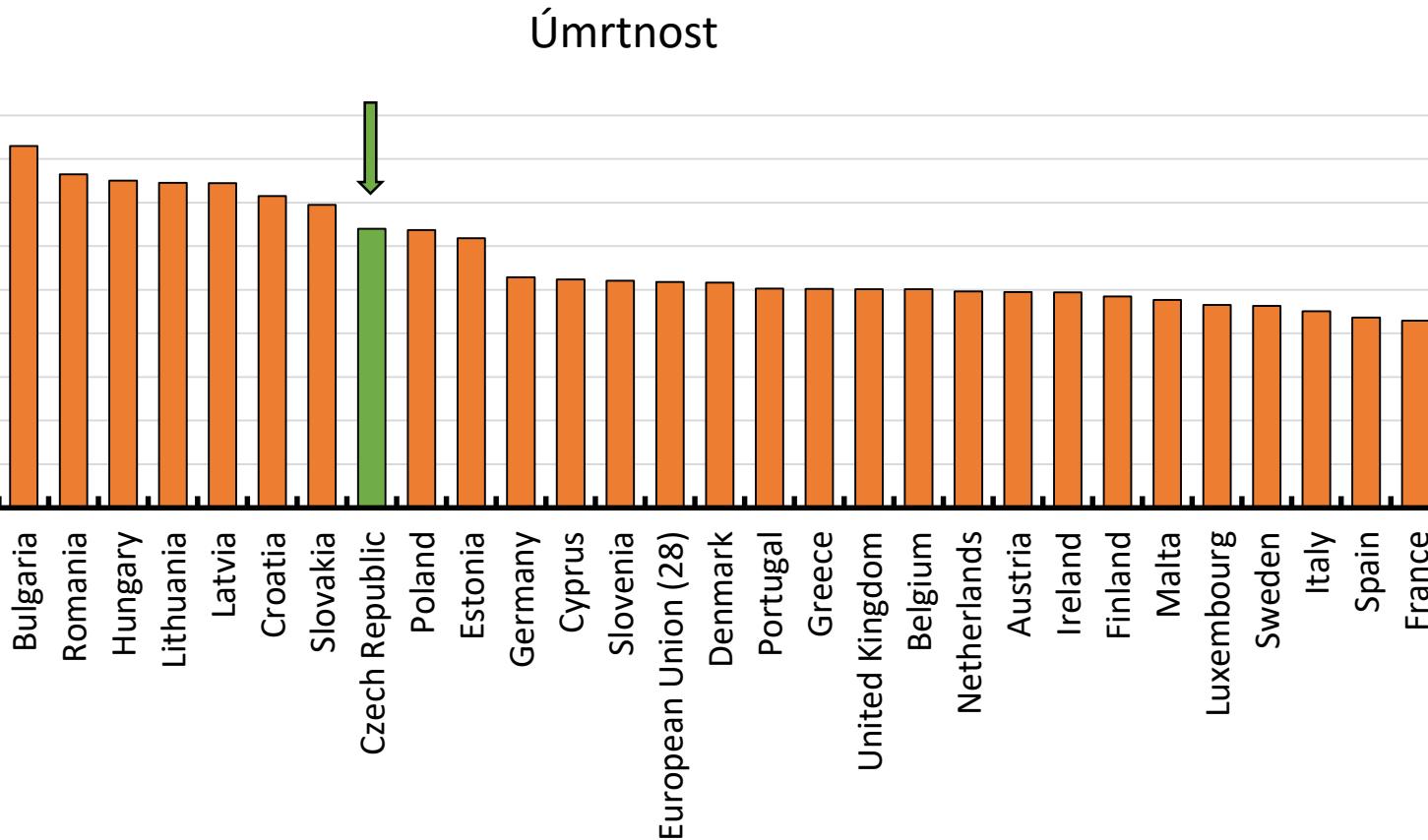

	EU 28	ČR
Hodnota	4,0	3,0
Pořadí	7	12

Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: celkem

Zdroj: ECHI 2015

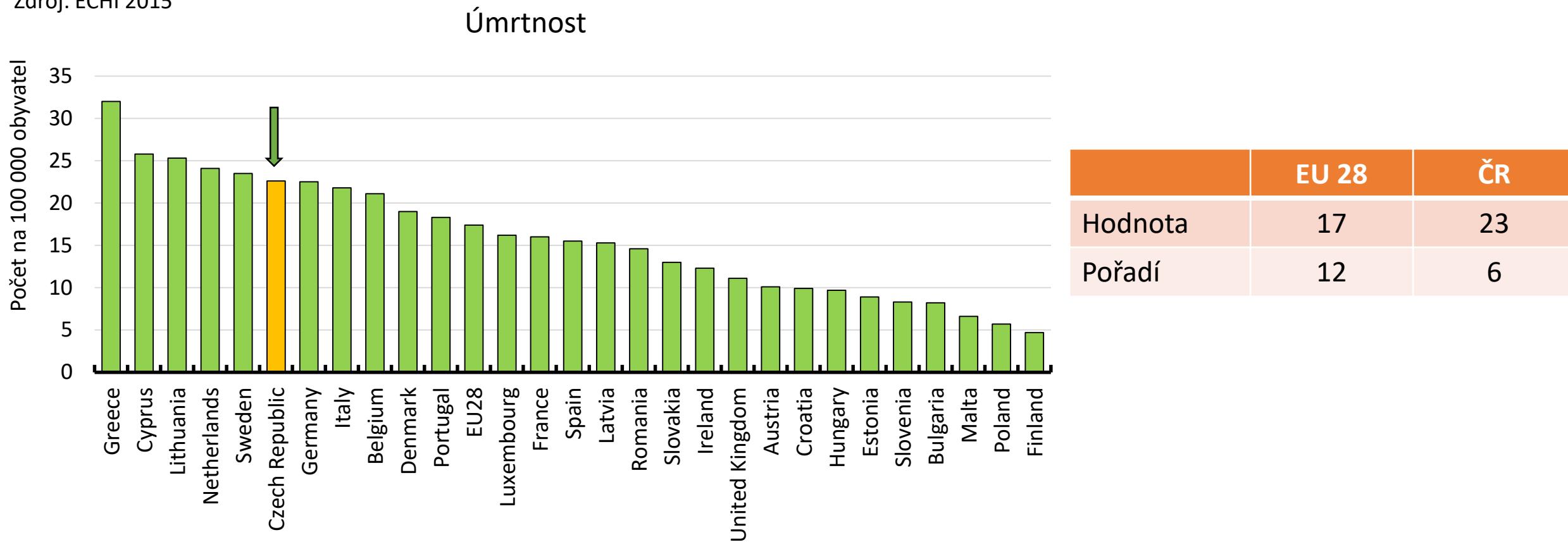
Počet na 100 000 obyvatel

	EU 28	ČR
Hodnota	1036	1280
Pořadí	14	8

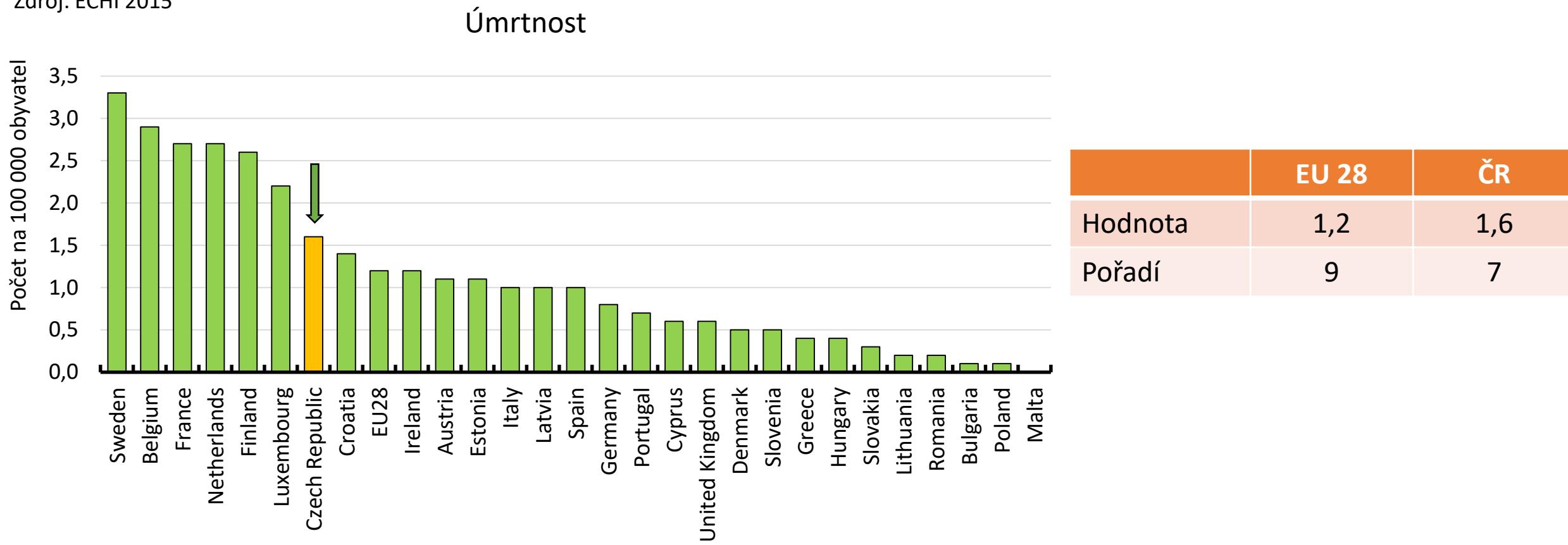
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Infekční a parazitické choroby

Zdroj: ECHI 2015

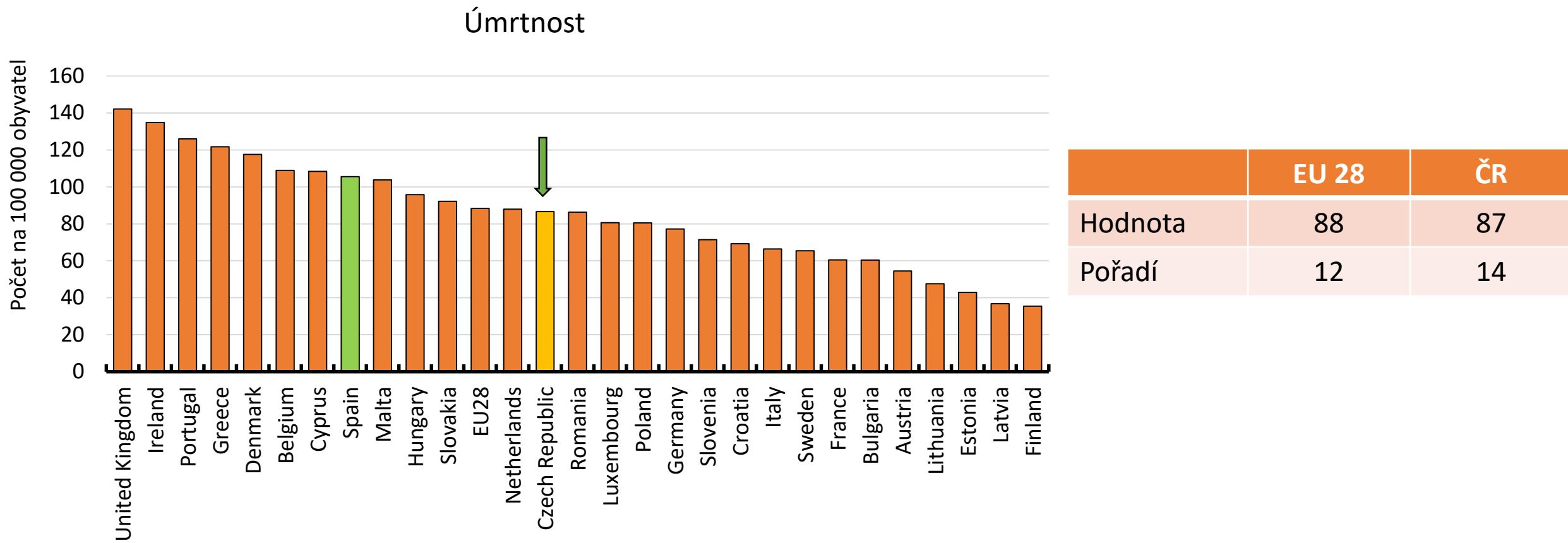
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Chřipka

Zdroj: ECHI 2015

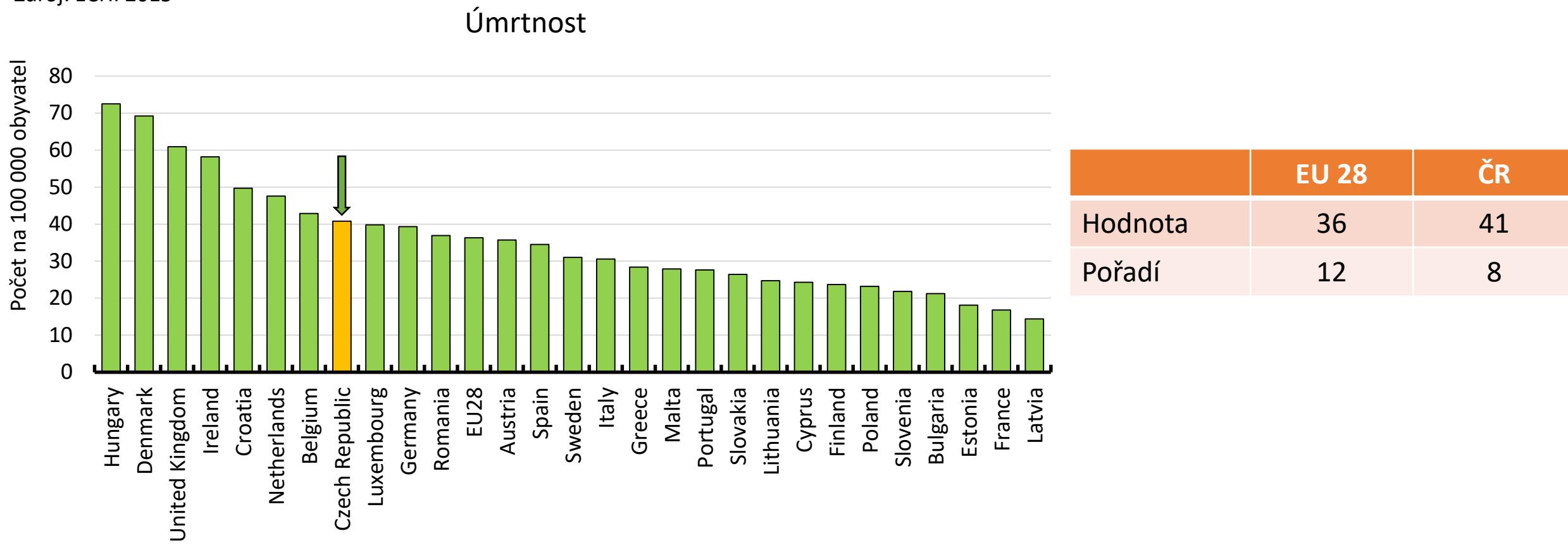
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Nemocí dýchací soustavy

Zdroj: ECHI 2015

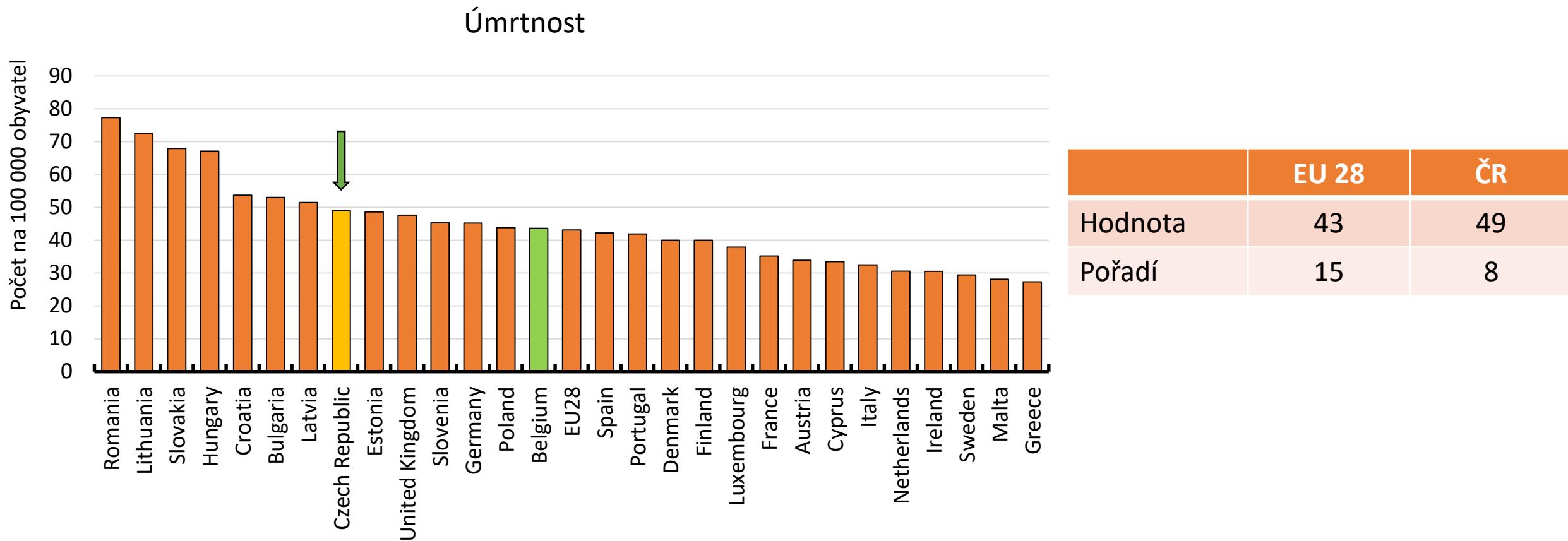
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Chronické nemoci dolních cest dýchacích

Zdroj: ECHI 2015

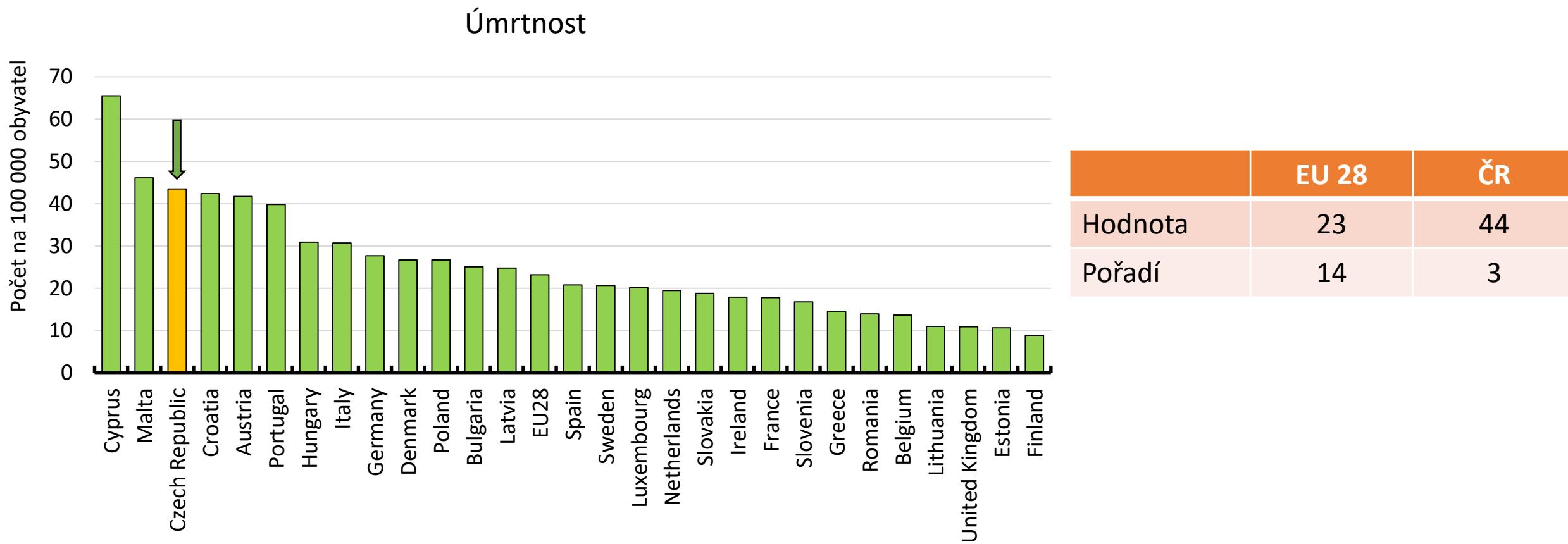
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Nemoci trávící soustavy

Zdroj: ECHI 2015

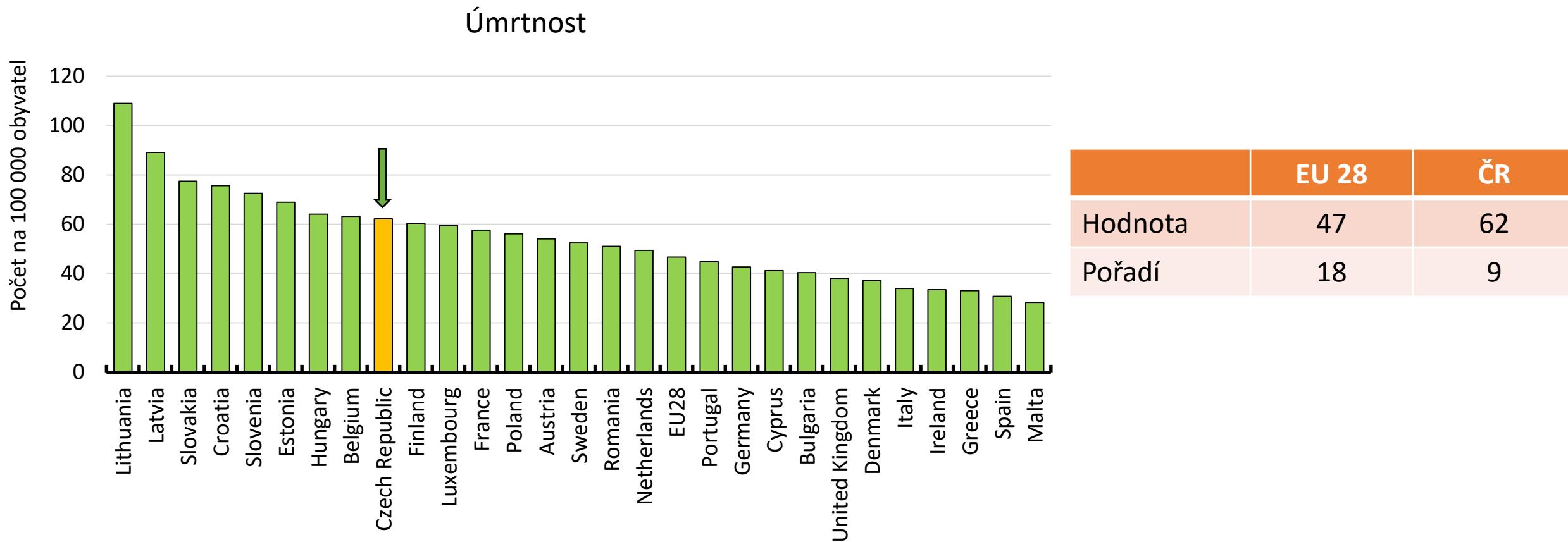
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Diabetes mellitus

Zdroj: ECHI 2015

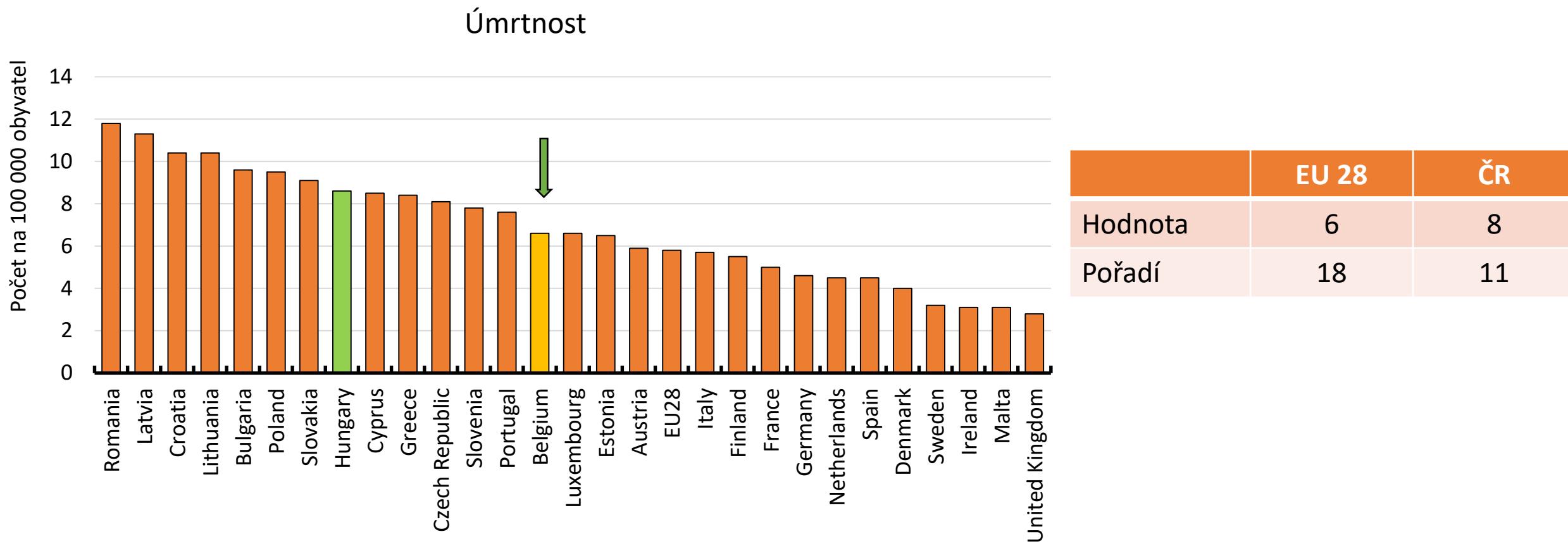
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Vnější příčiny

Zdroj: ECHI 2015

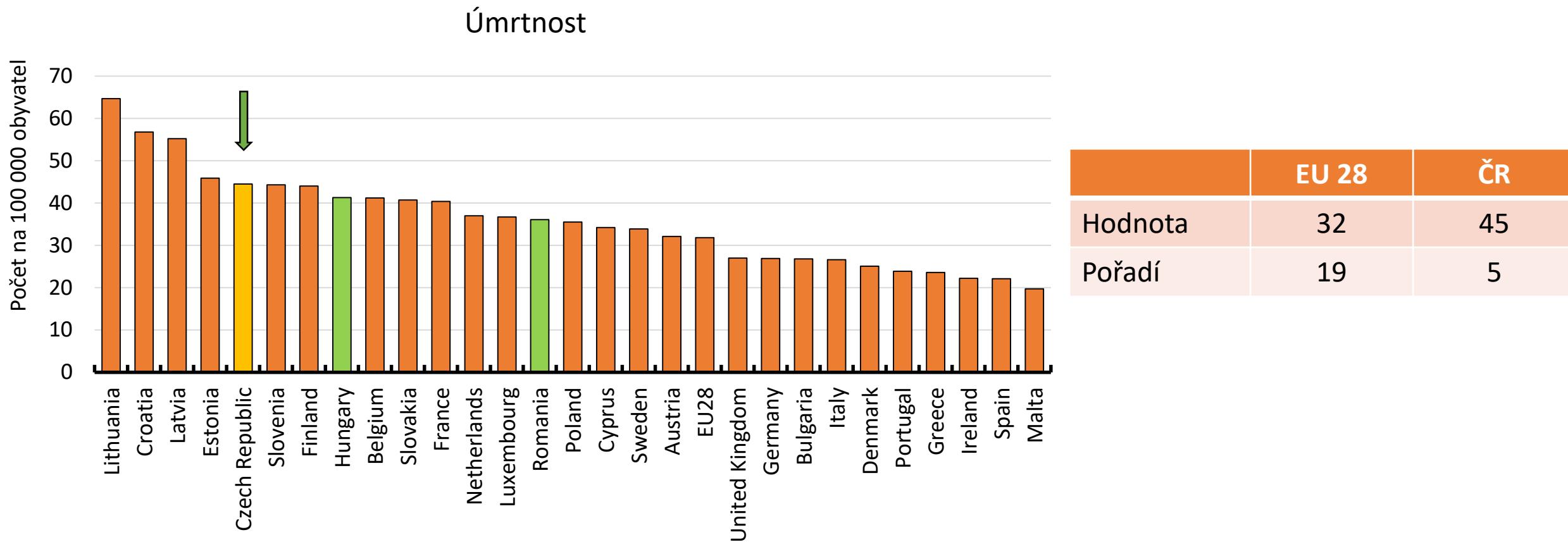
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Dopravní nehody

Zdroj: ECHI 2015

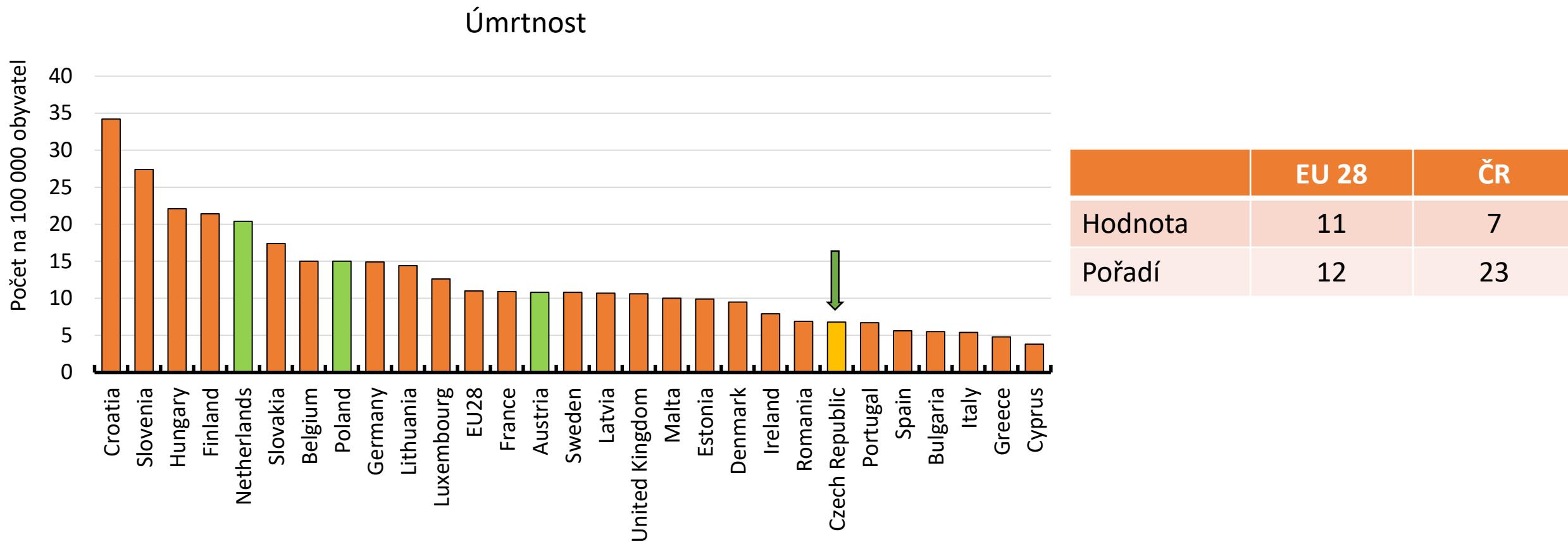
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Úrazy

Zdroj: ECHI 2015

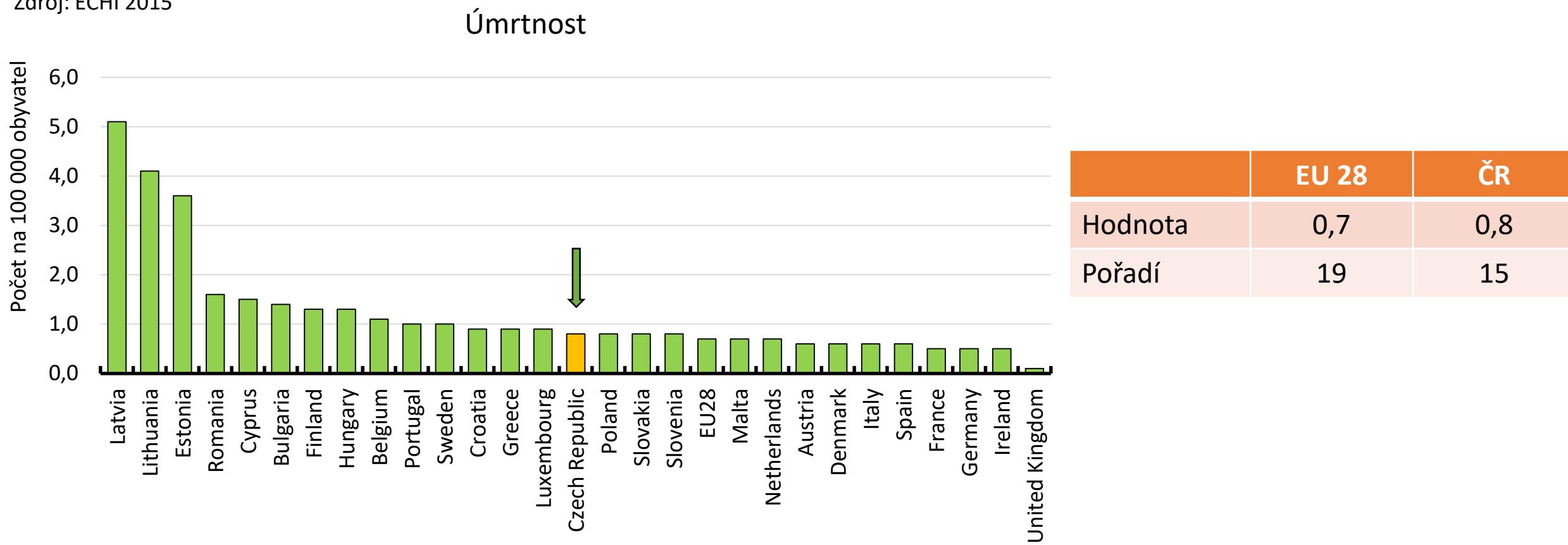
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Pády

Zdroj: ECHI 2015

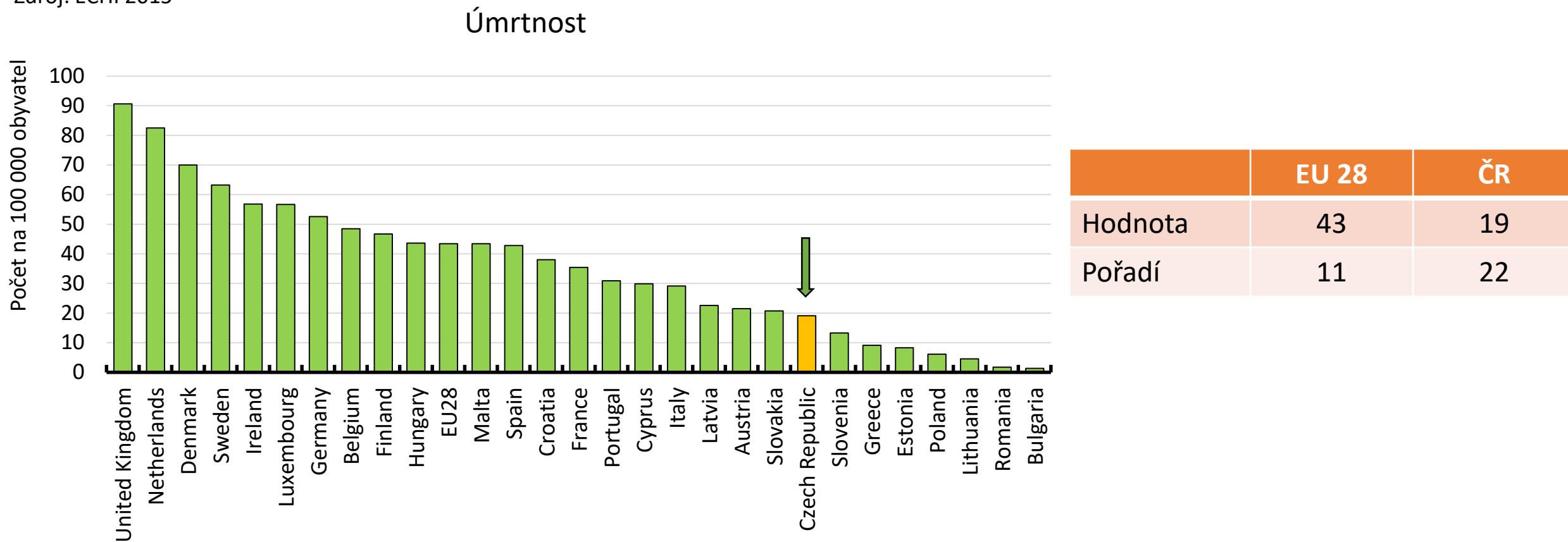
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Napadení

Zdroj: ECHI 2015

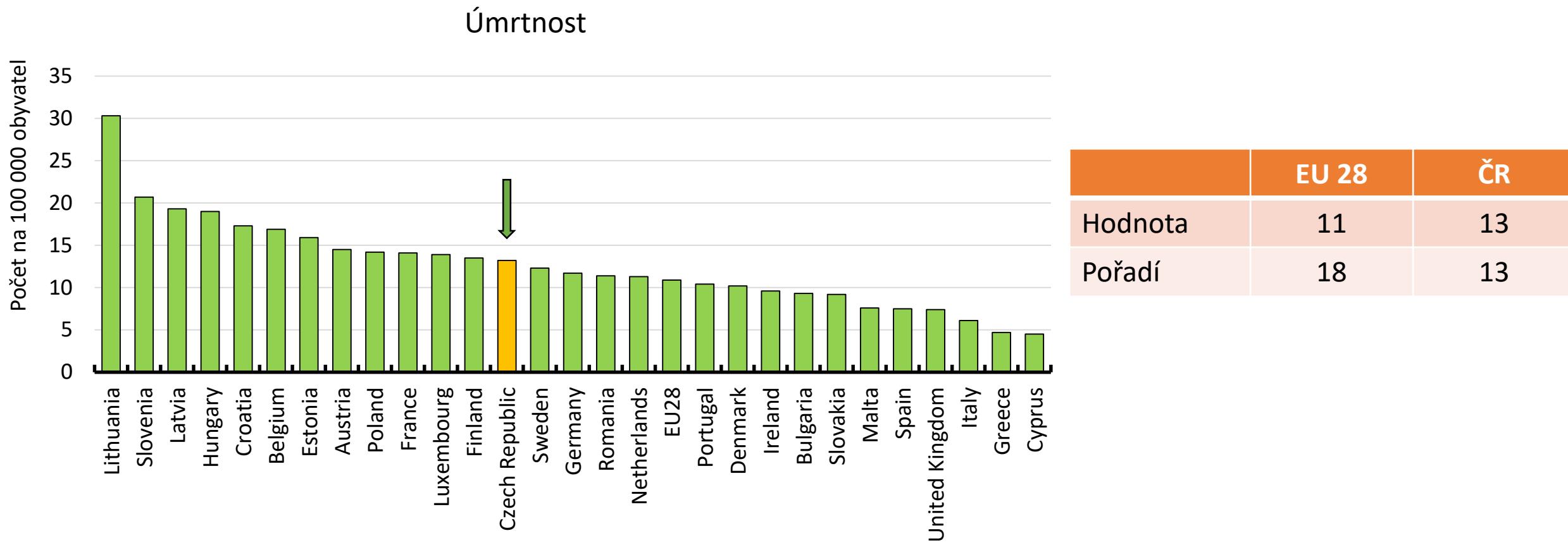
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Mentální a behaviorální choroby

Zdroj: ECHI 2015

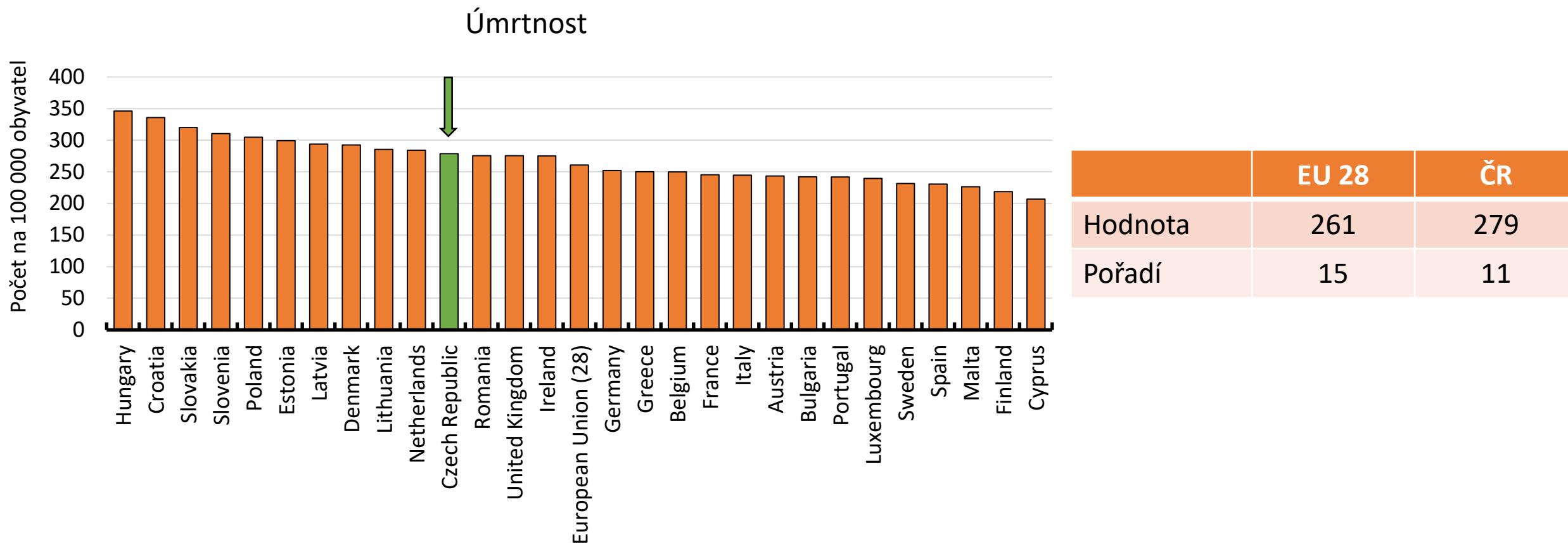
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Sebevraždy

Zdroj: ECHI 2015

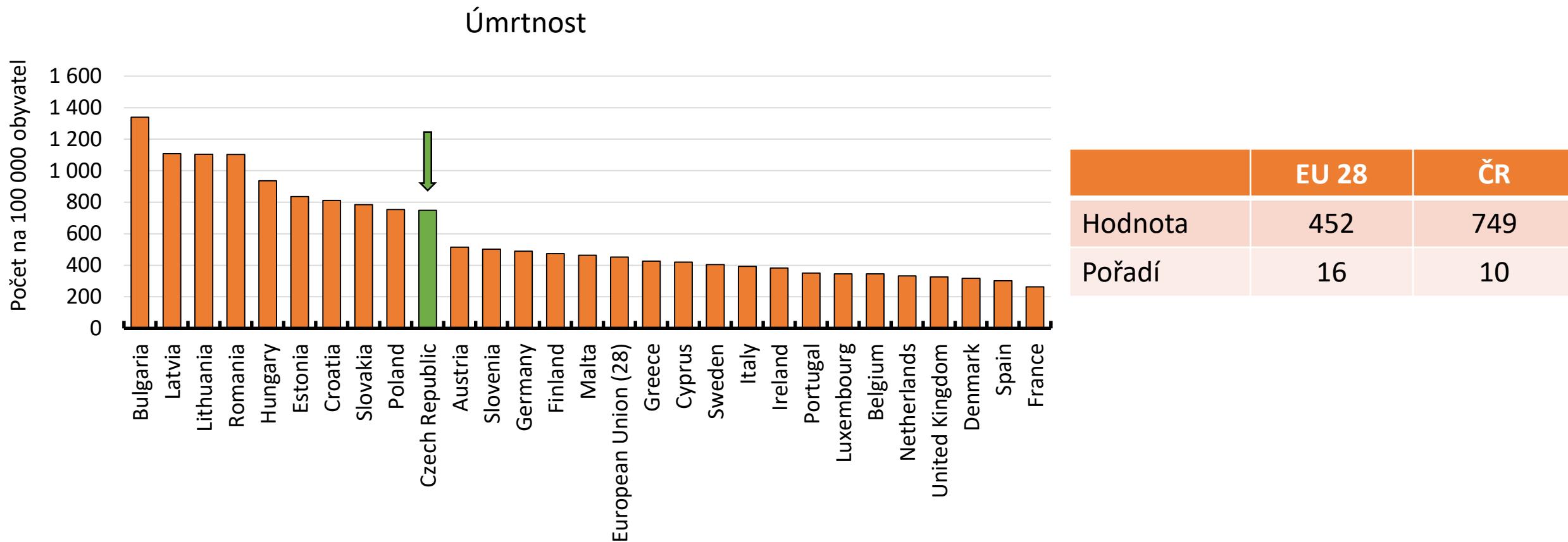
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Novotvary

Zdroj: ECHI 2015

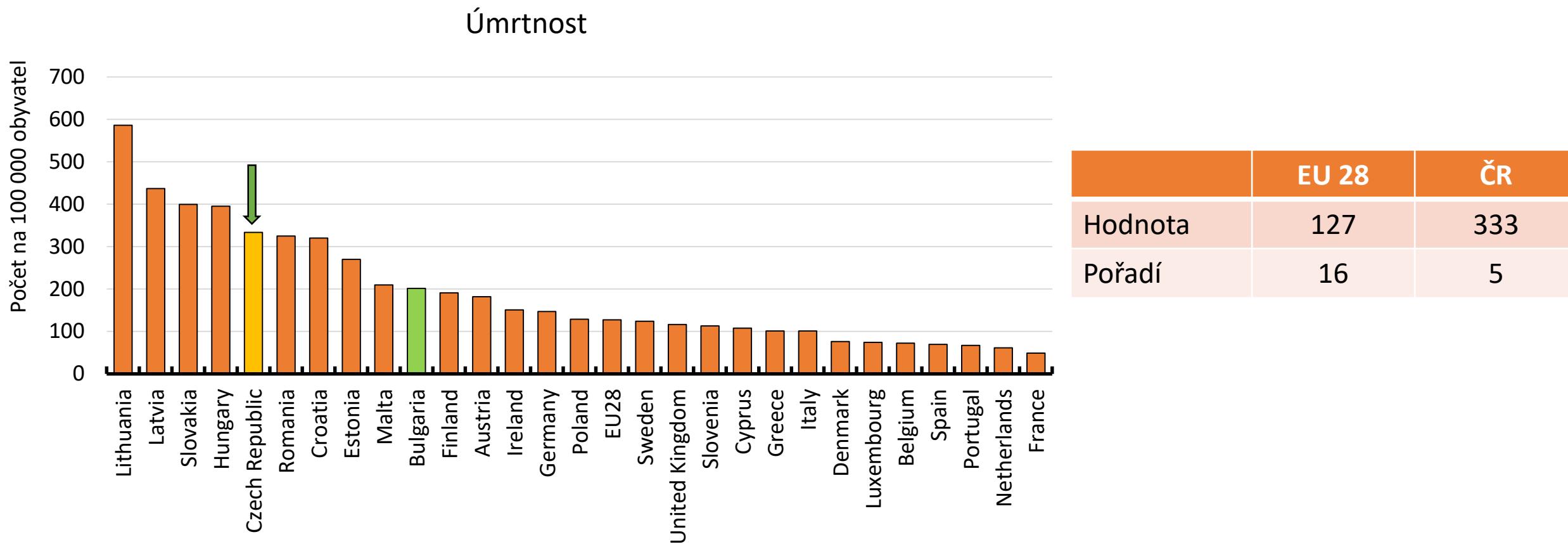
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Nemoci oběhové soustavy

Zdroj: ECHI 2015

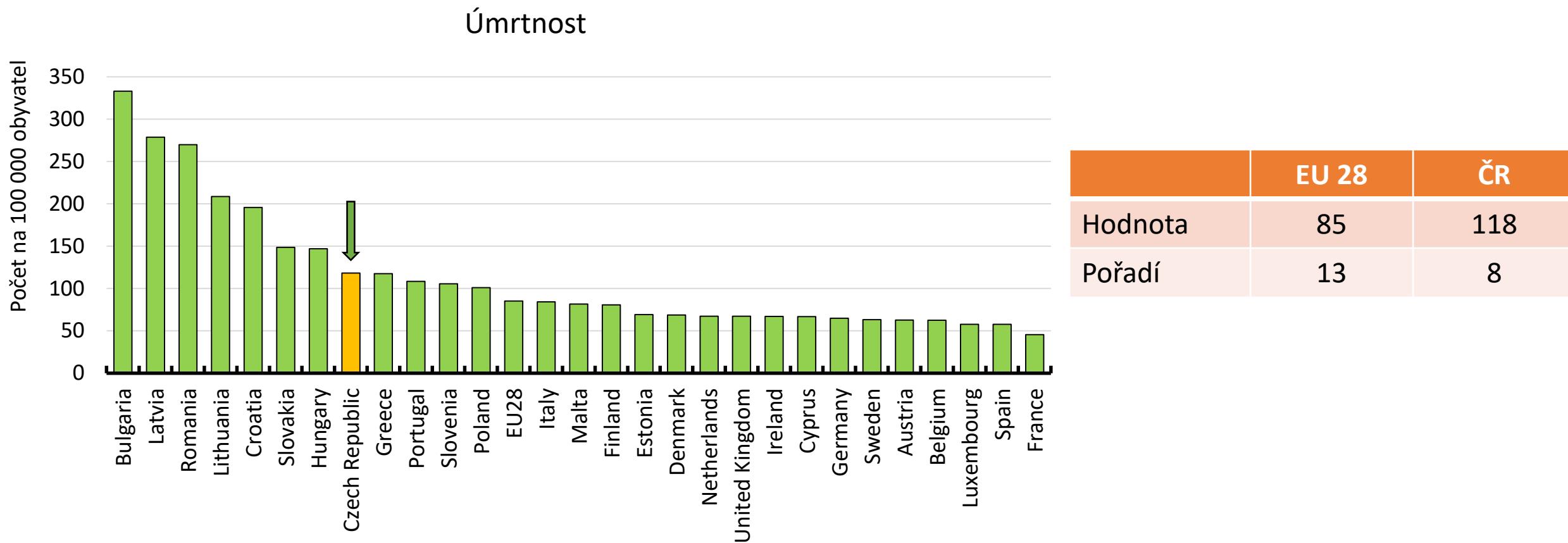
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Ischemické choroby srdeční

Zdroj: ECHI 2015

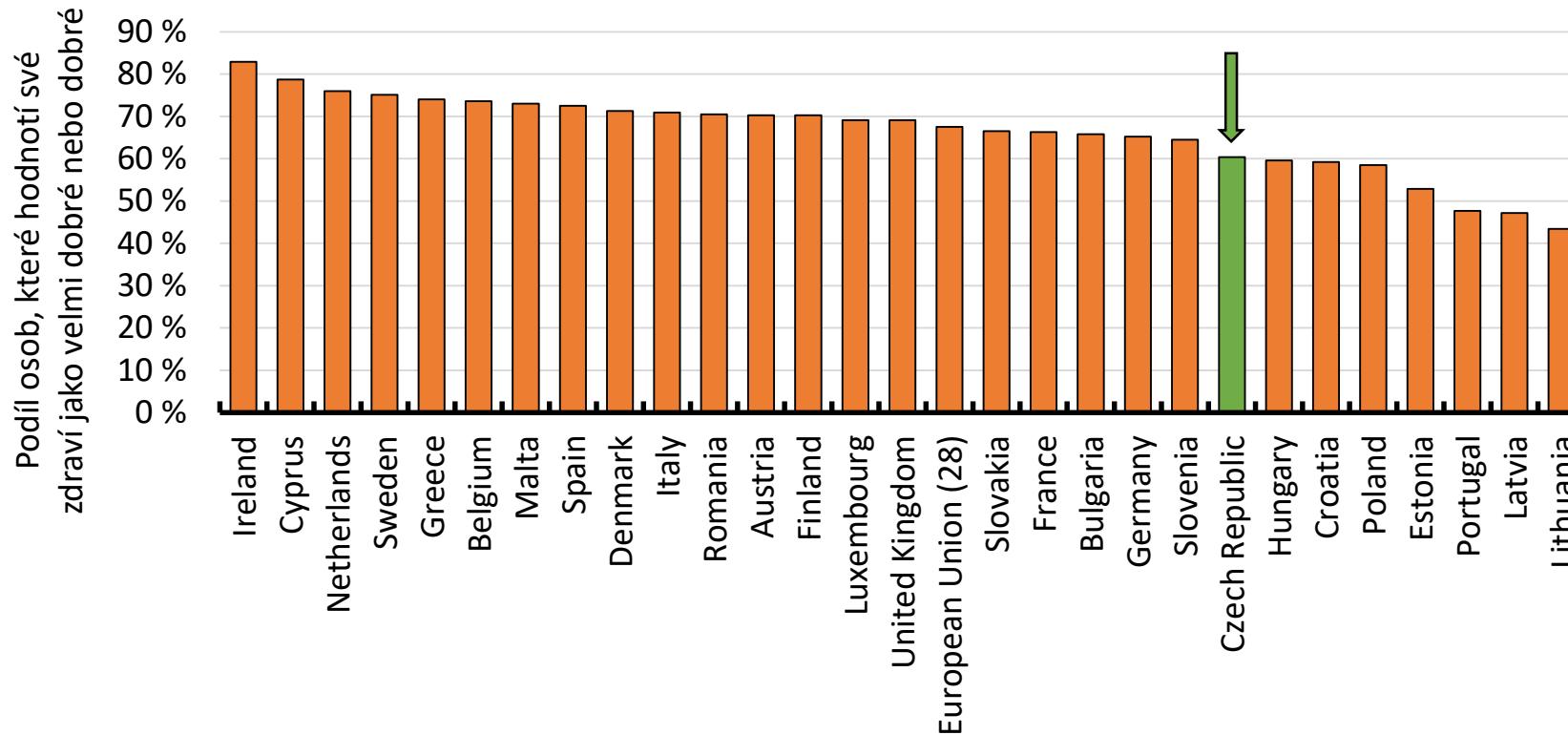
Úmrtnost dle příčin na 100 000 obyvatel: Cerebrovaskulární choroby

Zdroj: ECHI 2015

Subjektivní hodnocení zdraví

Zdroj: ECHI 2016

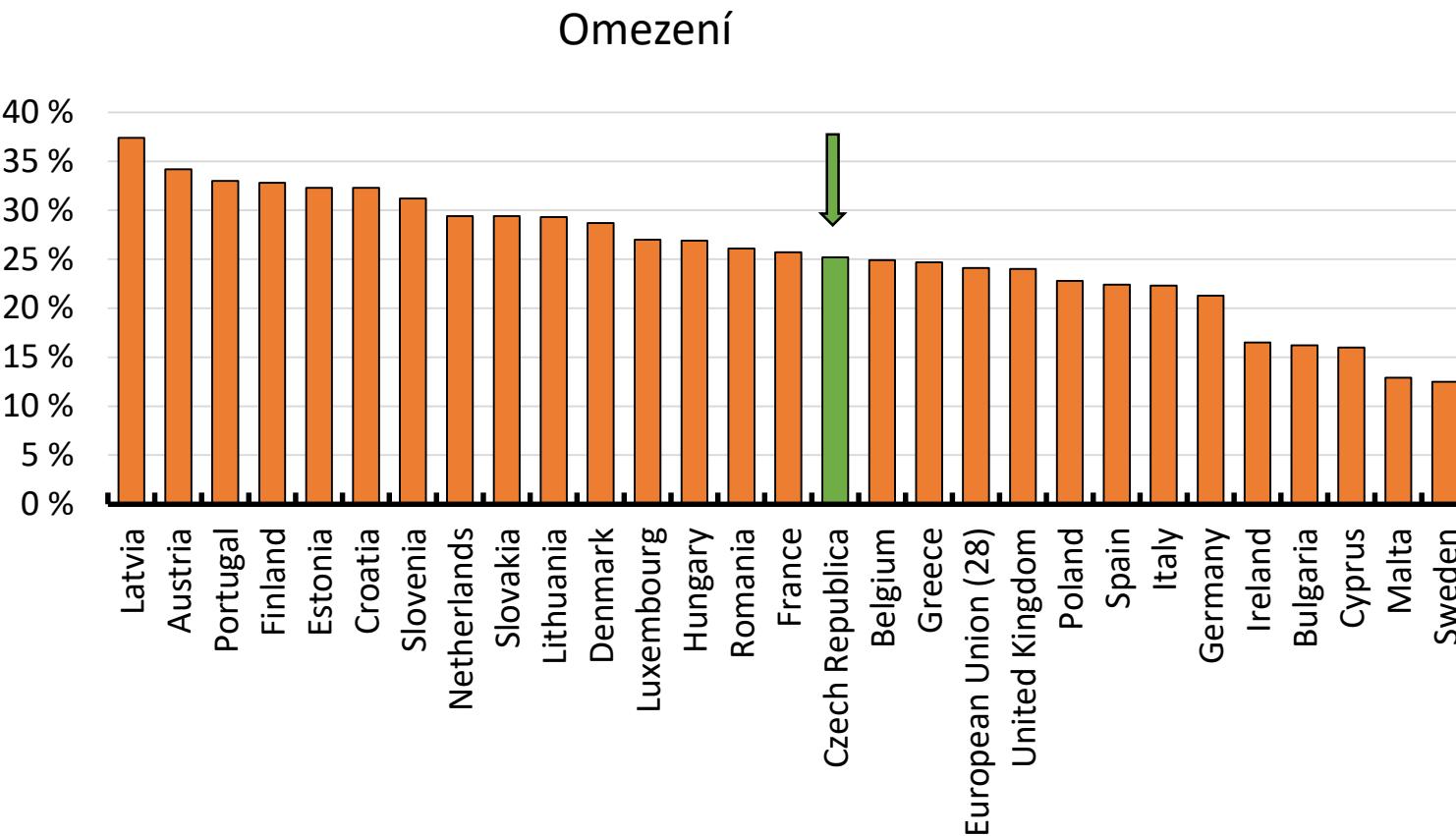

	EU 28	ČR
Hodnota	67,5 %	60,4 %
Pořadí	16	22

Dlouhodobá omezení

Zdroj: ECHI 2016

Podíl osob, které uvádějí, že mají
v každodenních činnostech
dlouhodobá omezení

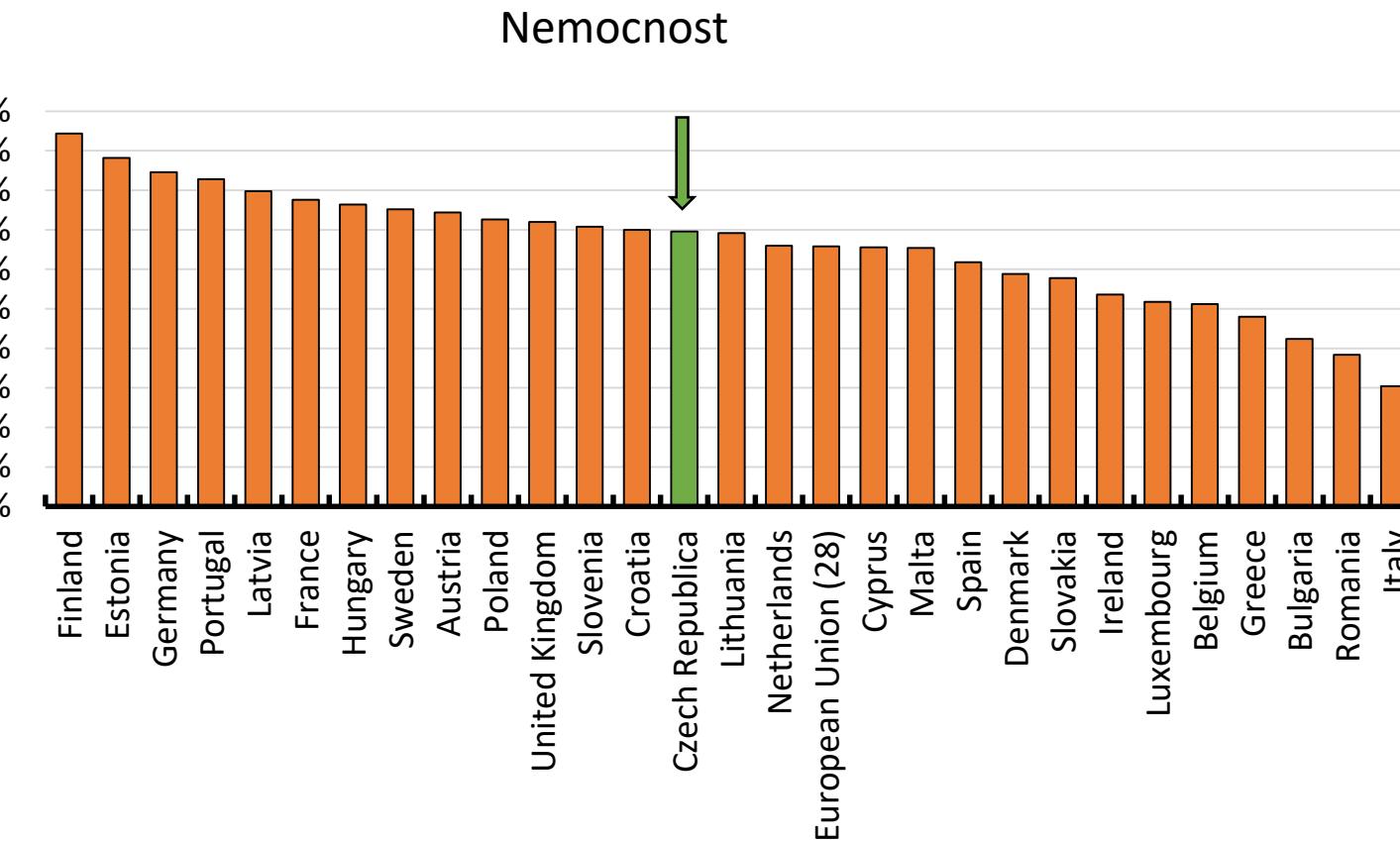

	EU 28	ČR
Hodnota	24,1 %	25,2 %
Pořadí	19	16

Chronická nemocnost

Zdroj: ECHI 2016

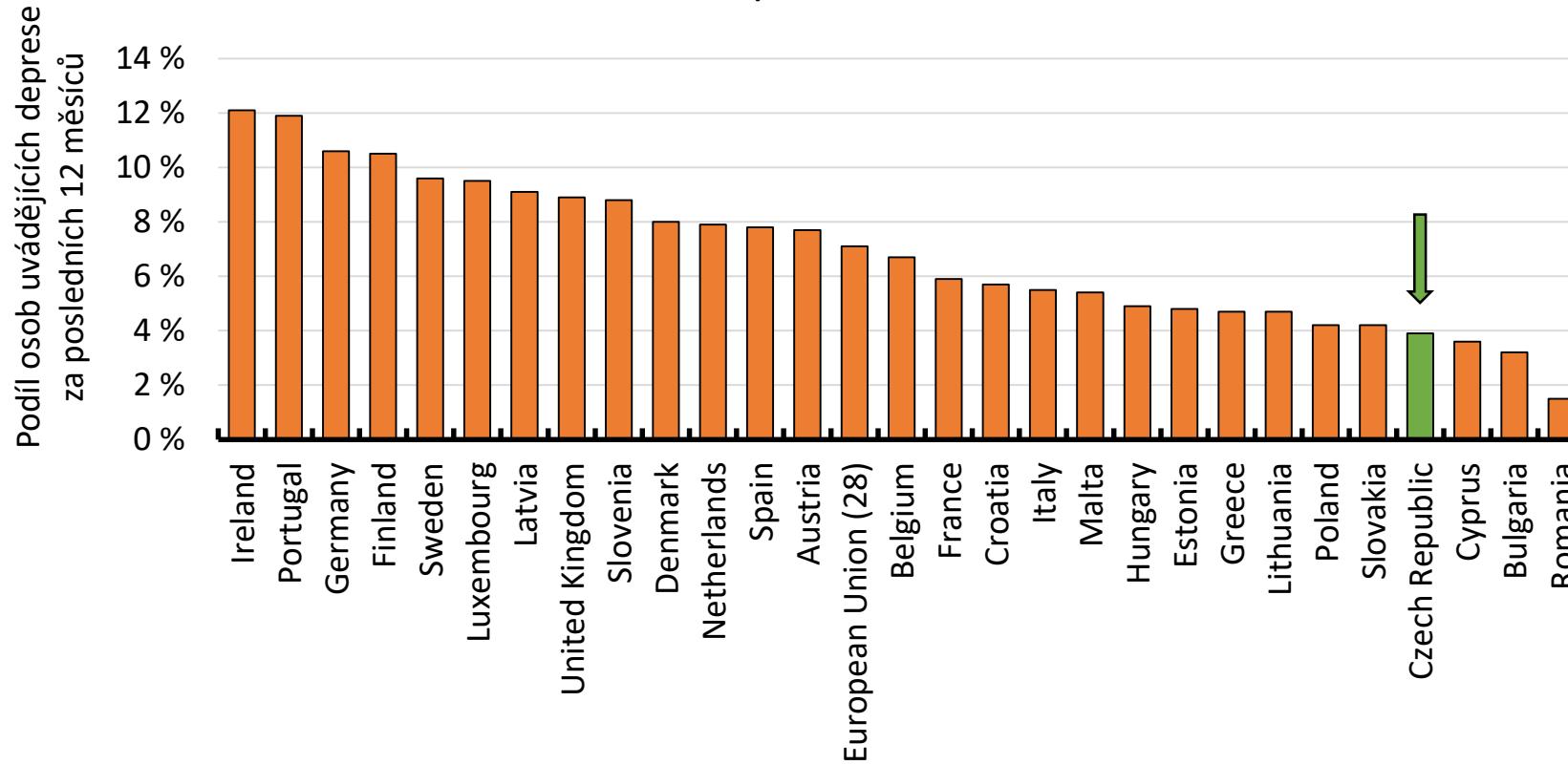
Podíl osob výkazujících dlouhodobé chronické onemocnění nebo dlouhodobý zdravotní problém

	EU 28	ČR
Hodnota	32,9 %	34,8 %
Pořadí	17	14

Deprese

Zdroj: ECHI 2014

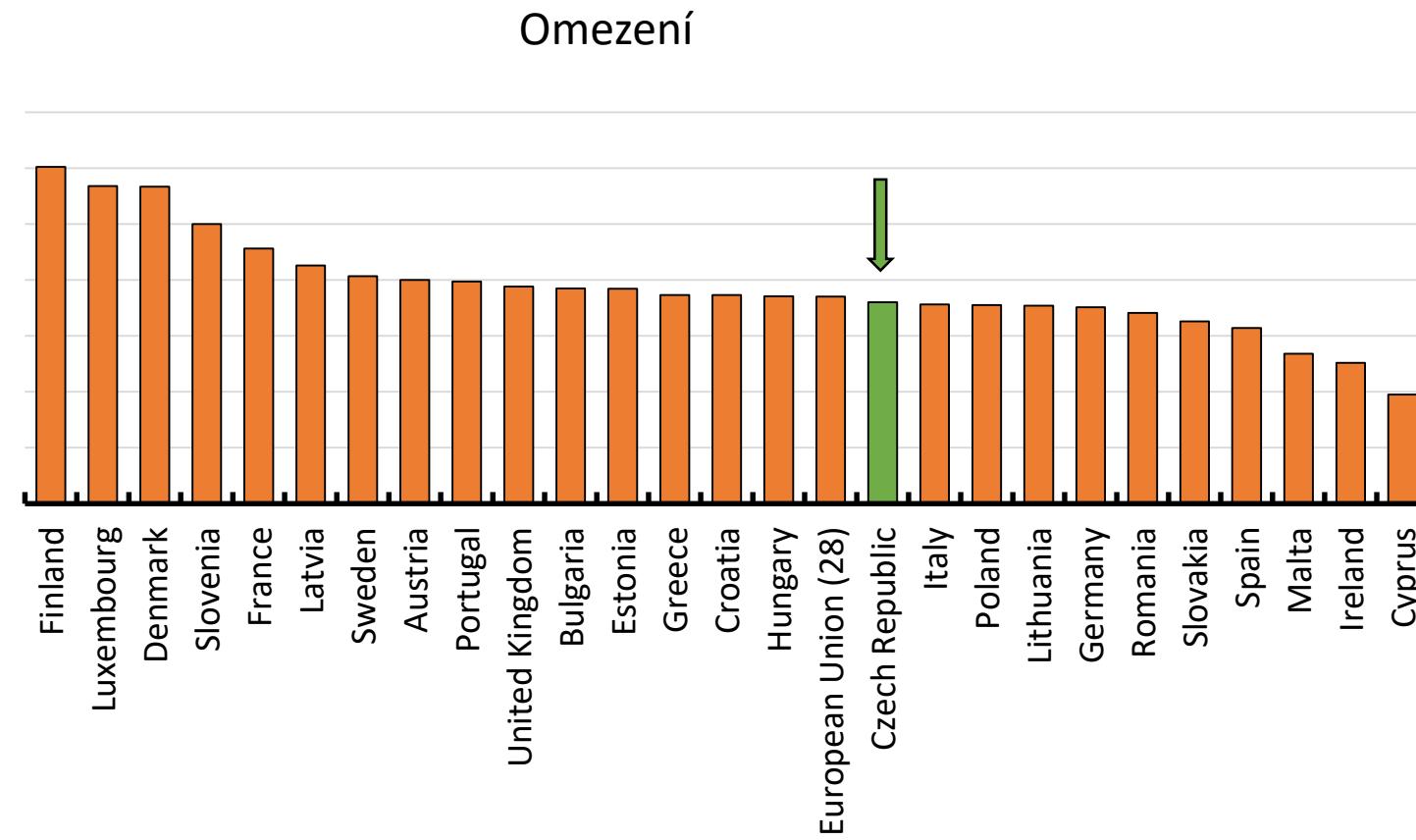

	EU 28	ČR
Hodnota	7,1 %	3,9 %
Pořadí	14	26

Smyslová omezení

Zdroj: ECHI 2014

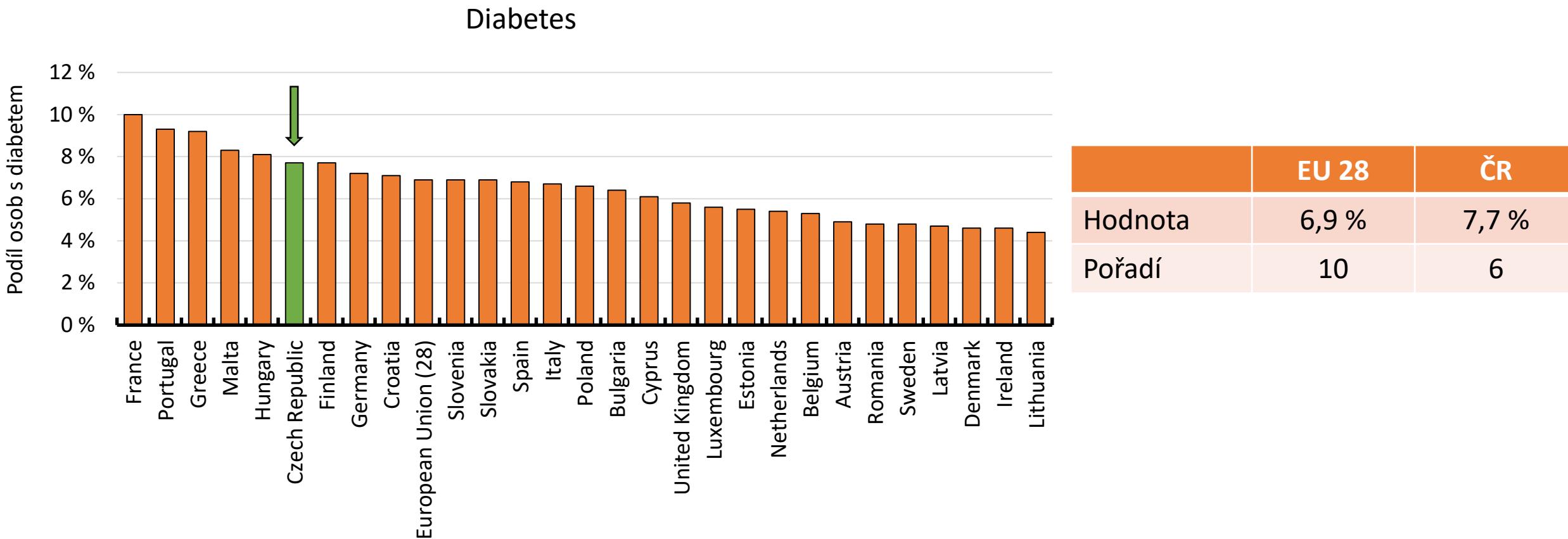
Podíl osob ve věku 15 let a více uvádějícími fyzičká nebo smyslová omezení

	EU 28	ČR
Hodnota	37,0 %	36,0 %
Pořadí	16	17

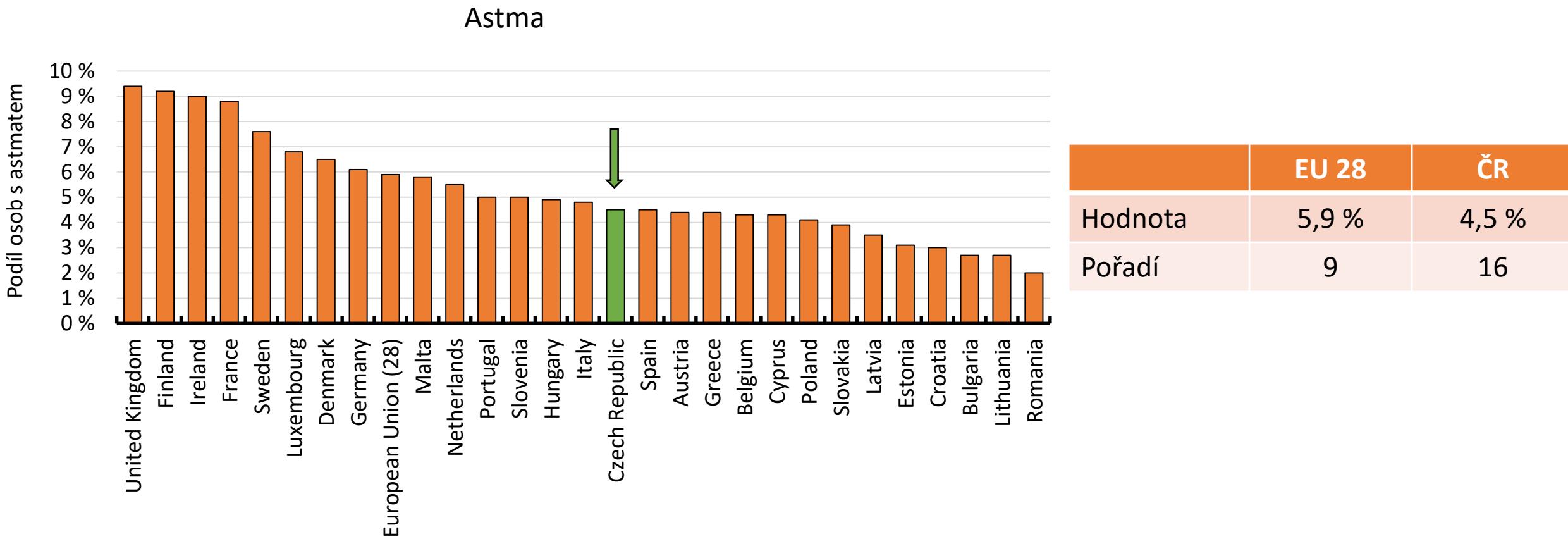
Podíl nemocných s diabetem (self reported)

Zdroj: ECHI 2014

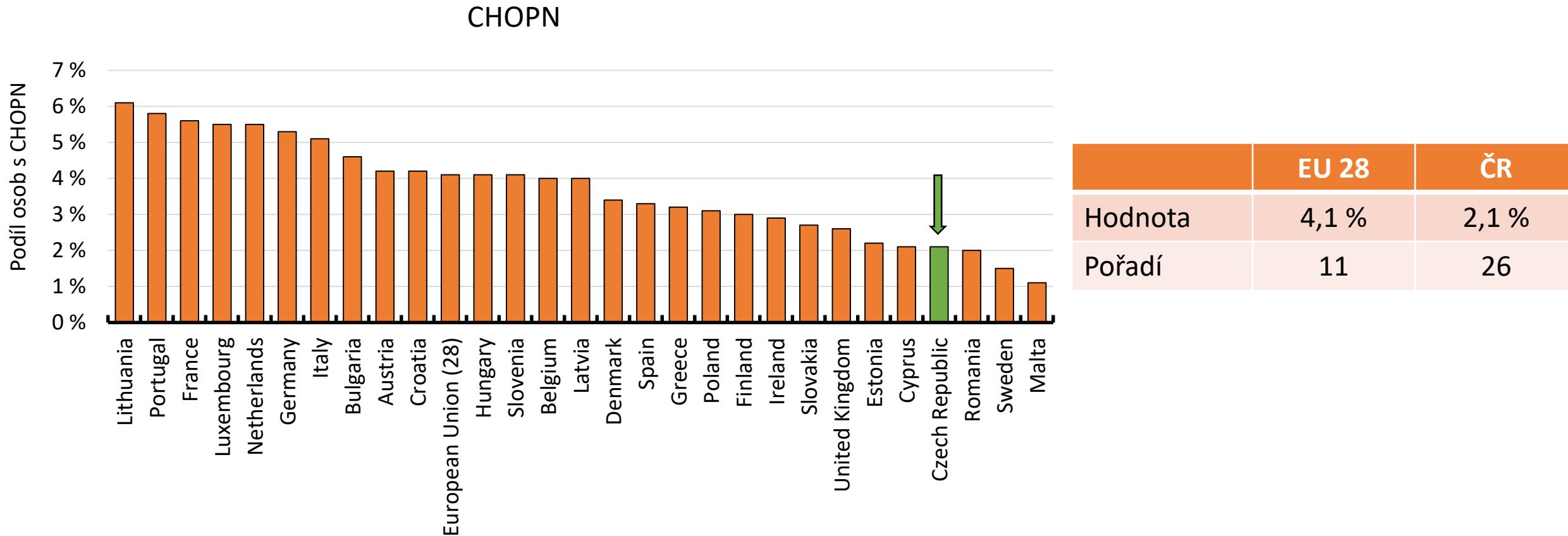
Podíl nemocných s astmatem (self reported)

Zdroj: ECHI 2014

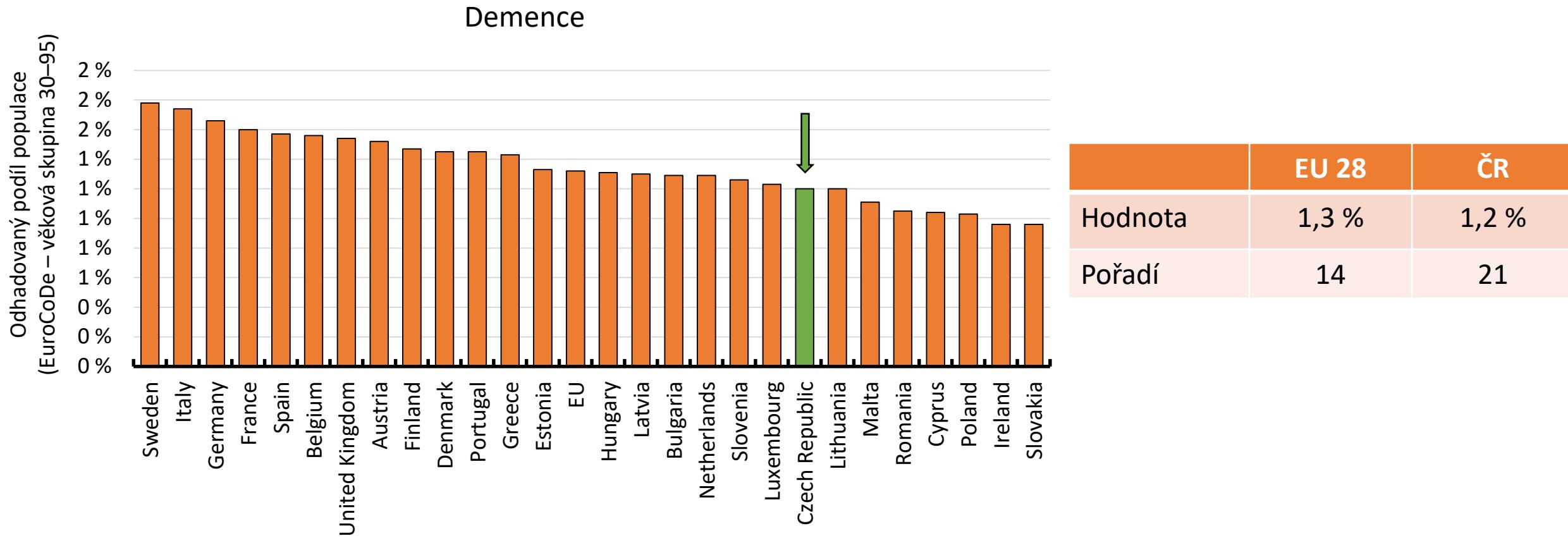
Podíl nemocných s CHOPN (self reported)

Zdroj: ECHI 2014

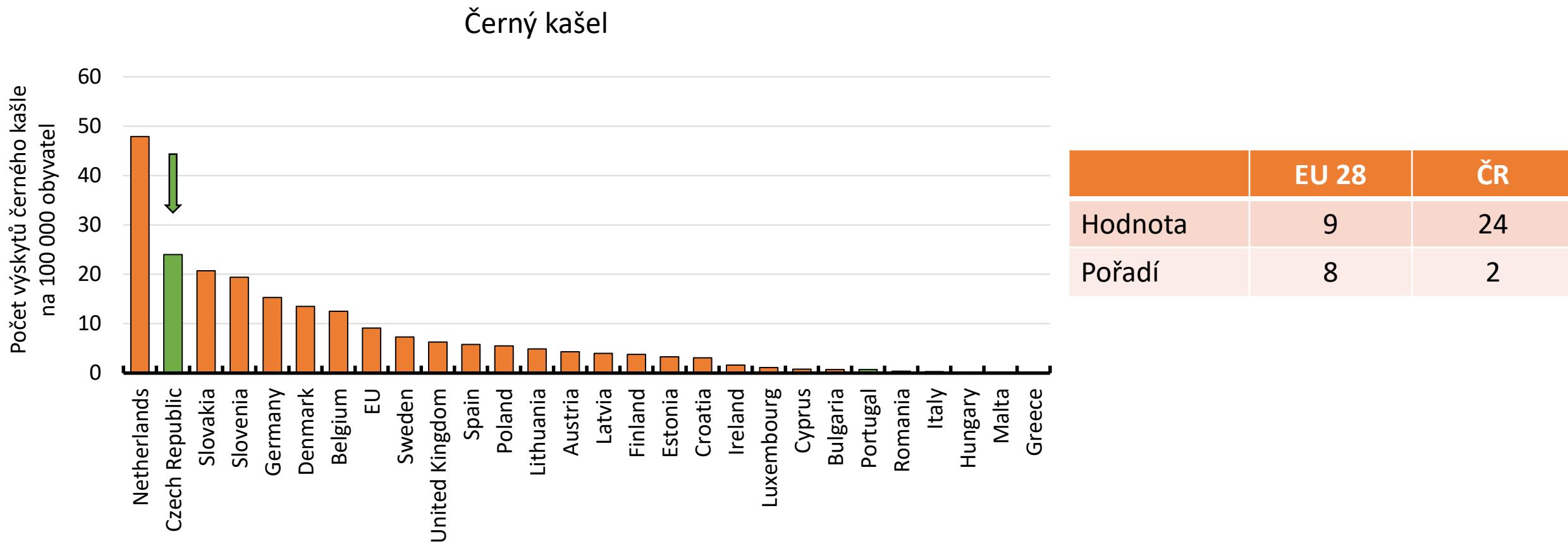
Alzheimerova nemoc/demence

Zdroj: ECHI 2006

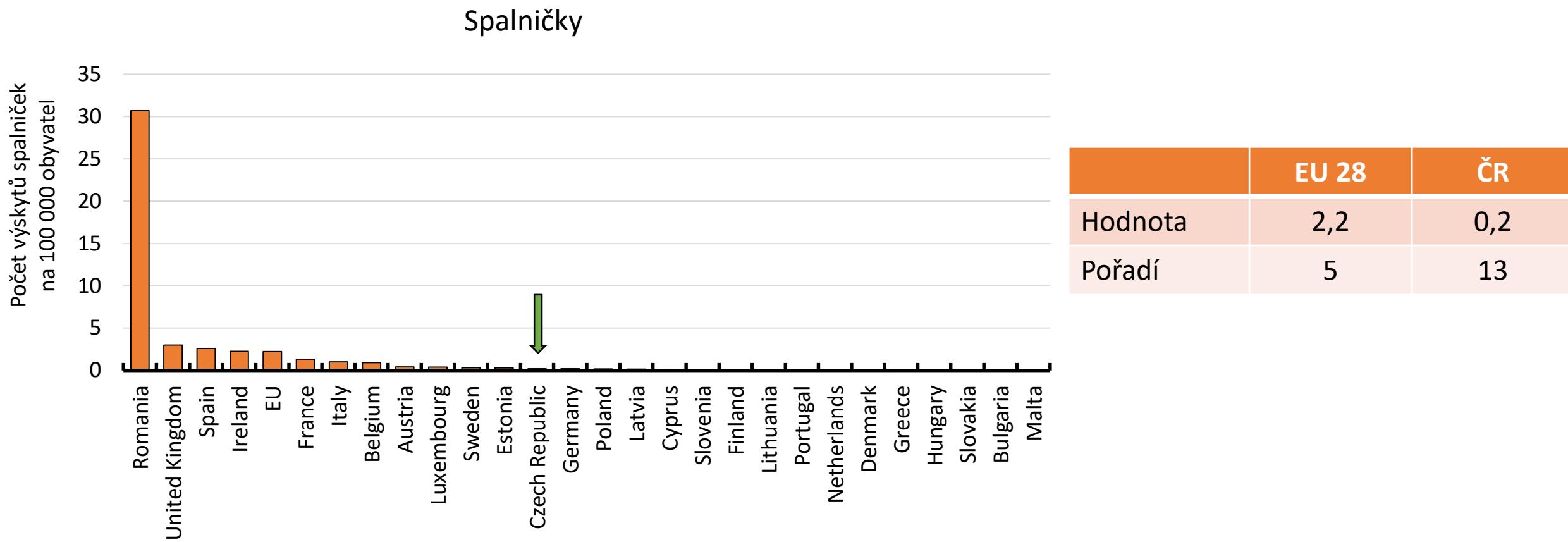
Černý kašel

Zdroj: ECHI 2014

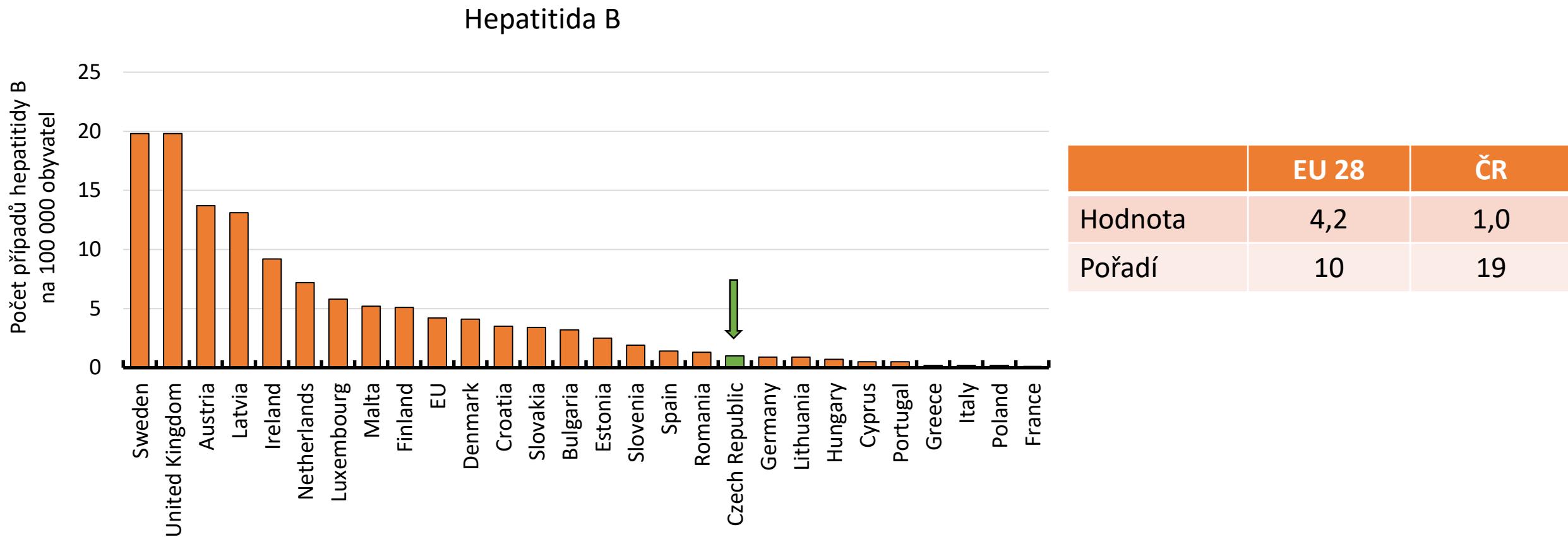
Spalničky

Zdroj: ECHI 2012

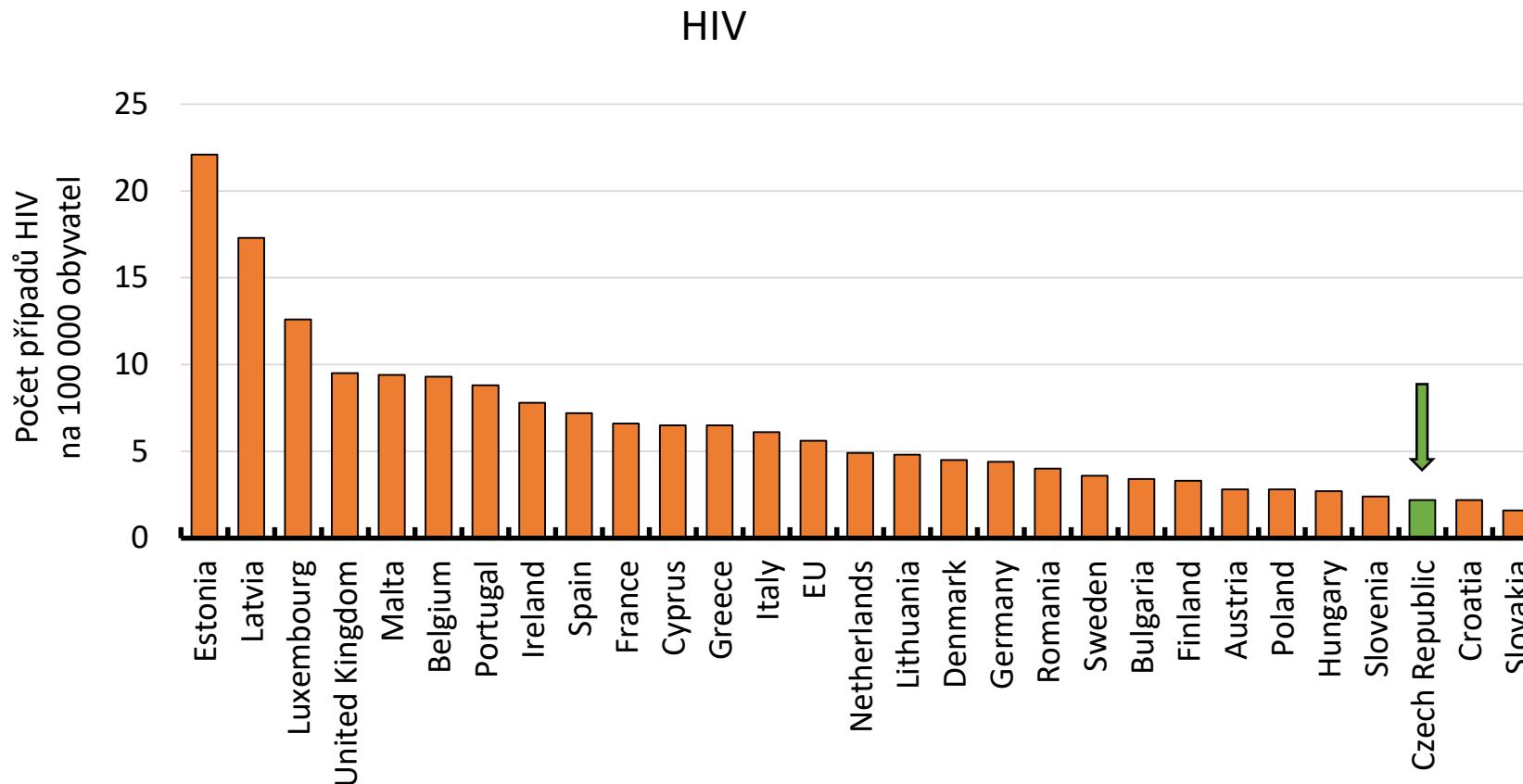
Hepatitida B

Zdroj: ECHI 2014

HIV

Zdroj: ECHI 2014

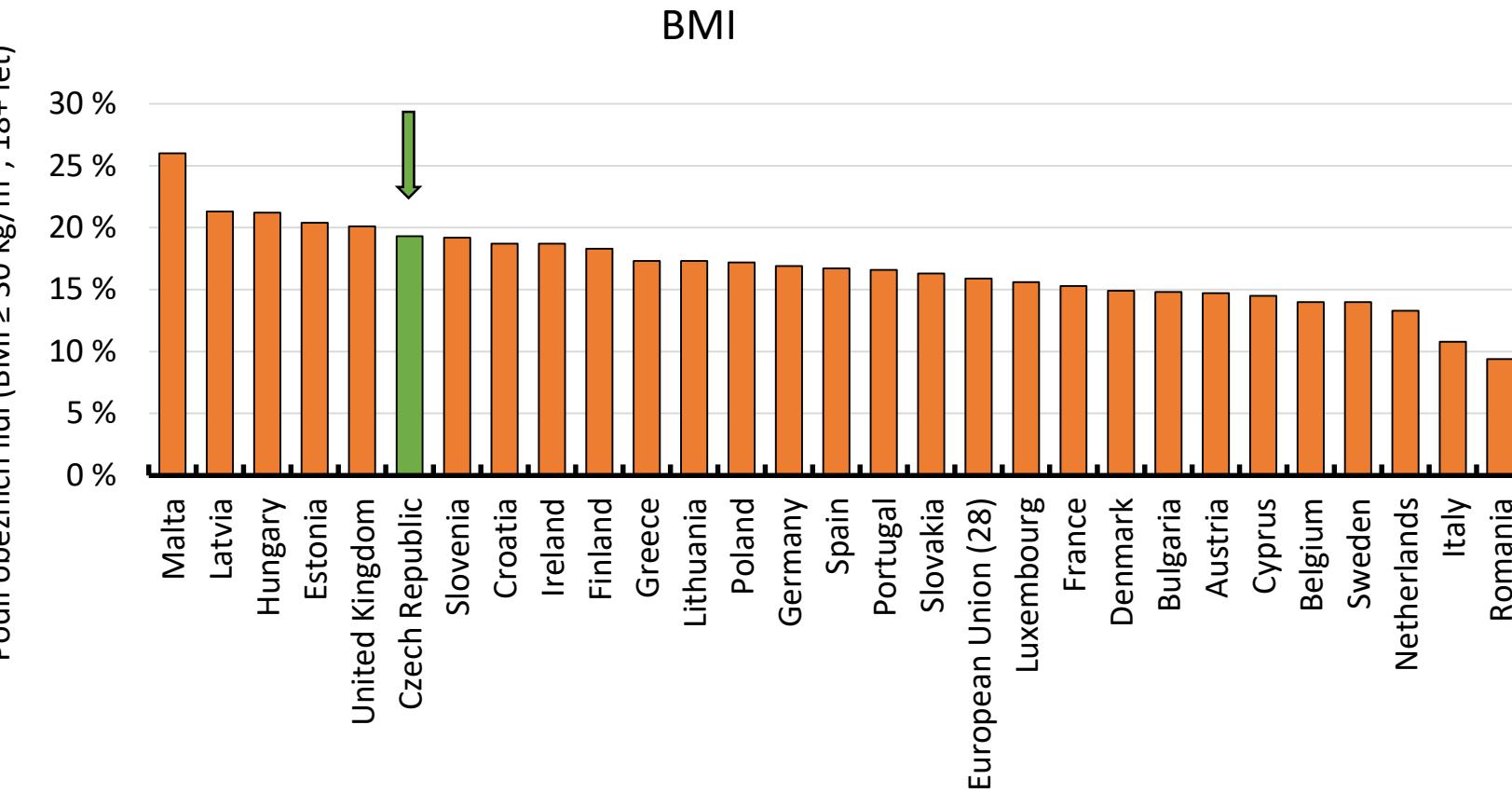

	EU 28	ČR
Hodnota	5,6	2,2
Pořadí	14	27

BMI

Zdroj: ECHI 2014

Podíl obézních lidí (BMI ≥ 30 kg/m², 18+ let)

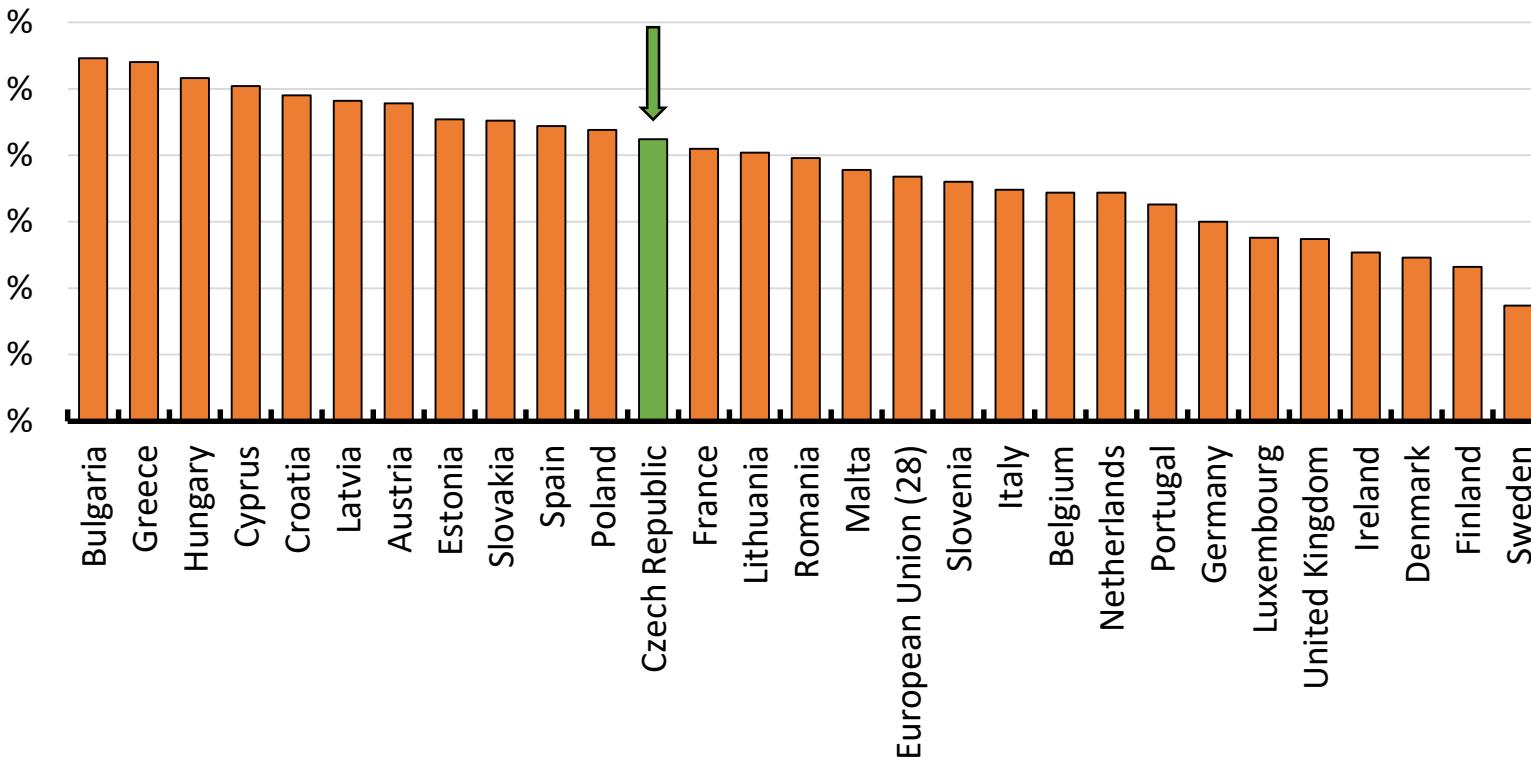
	EU 28	ČR
Hodnota	15,9 %	19,3 %
Pořadí	18	6

Kouření

Zdroj: ECHI 2014

Podíl lidí, kteří denně kouří cigarety (15+ let)

Kouření

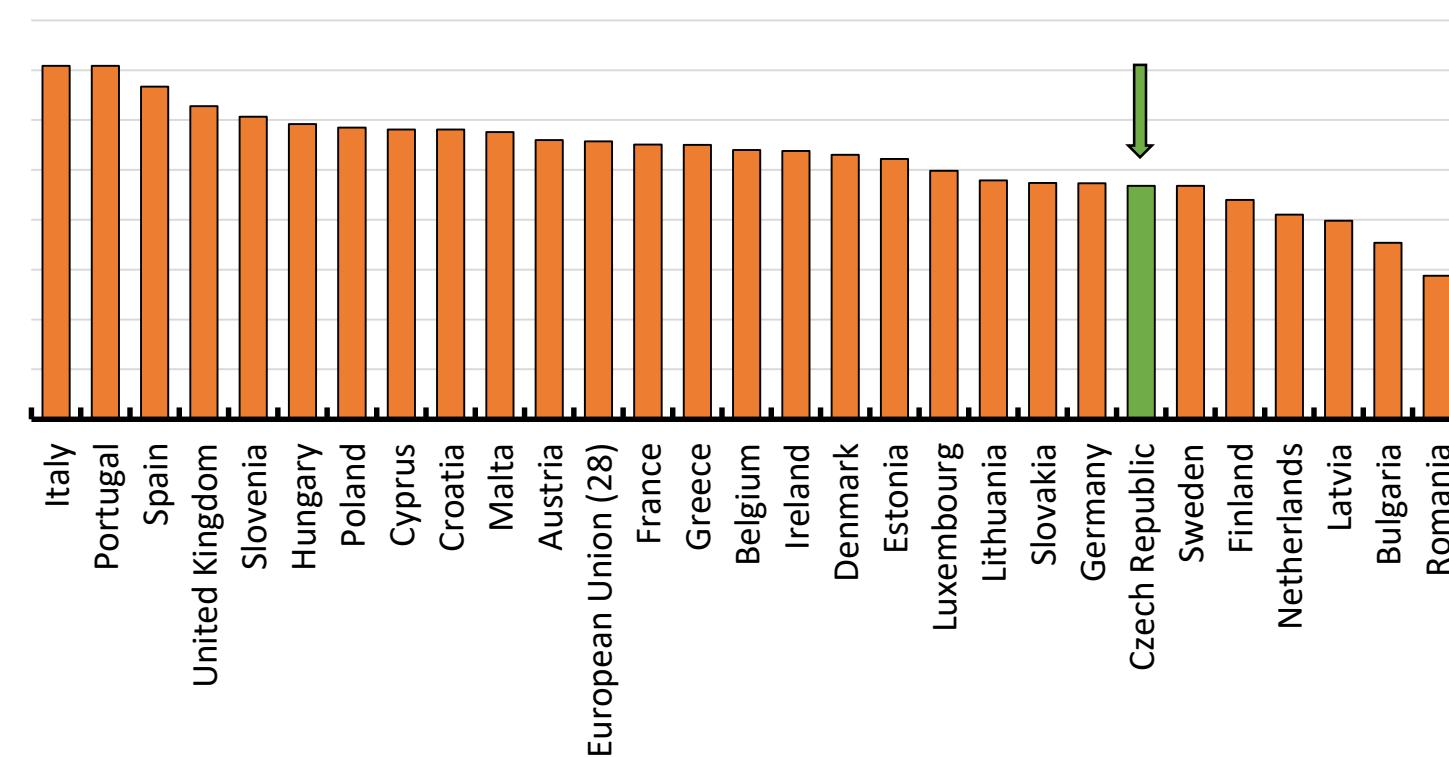
	EU 28	ČR
Hodnota	18,4 %	21,2 %
Pořadí	17	12

Konzumace ovoce

Zdroj: ECHI 2014

Podíl lidí, kteří jedí ovoce alespoň jednou za den (15+ let)

Ovoce

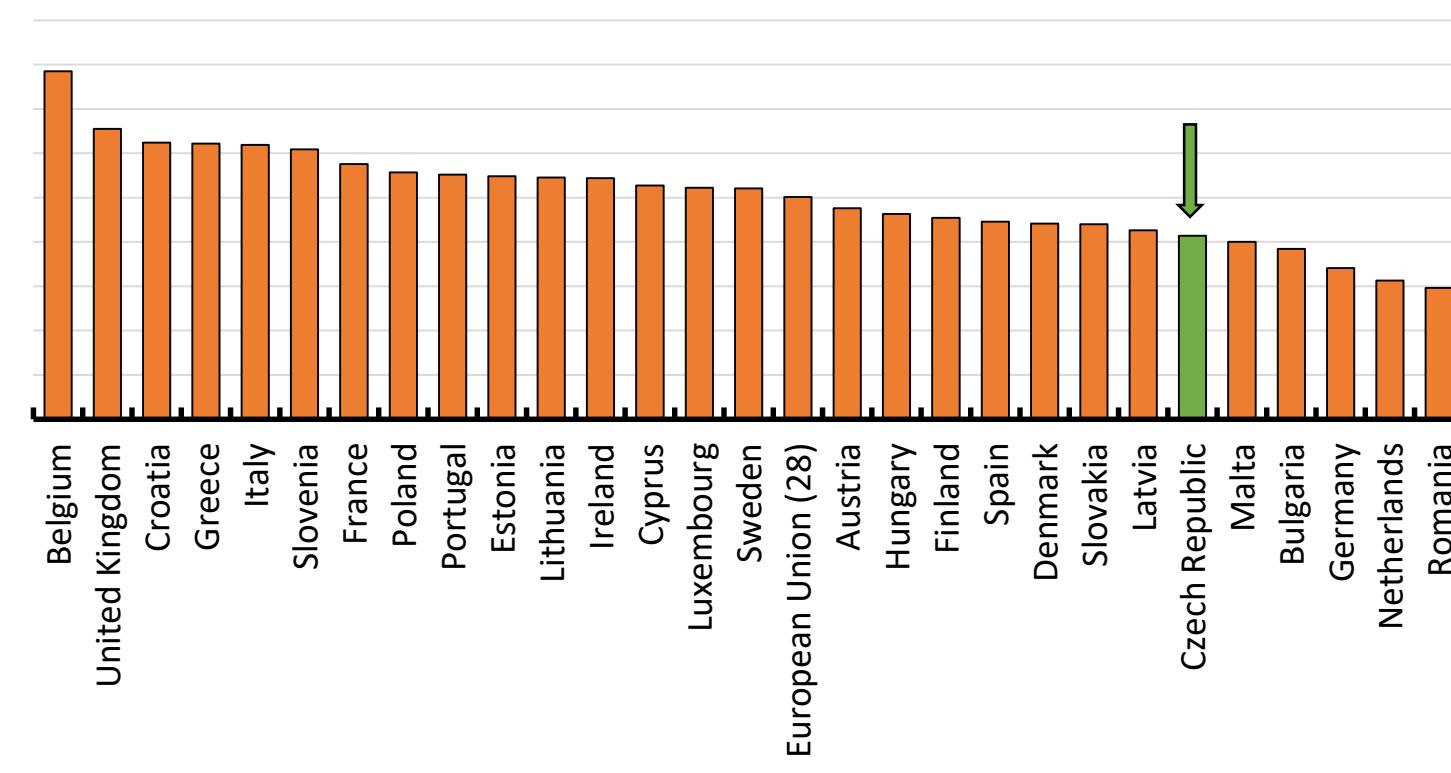
	EU 28	ČR
Hodnota	55,7 %	46,8 %
Pořadí	12	23

Konzumace zeleniny

Zdroj: ECHI 2014

Podíl lidí, kteří jedí ovoce alespoň jednou za den (15+ let)

Zelenina

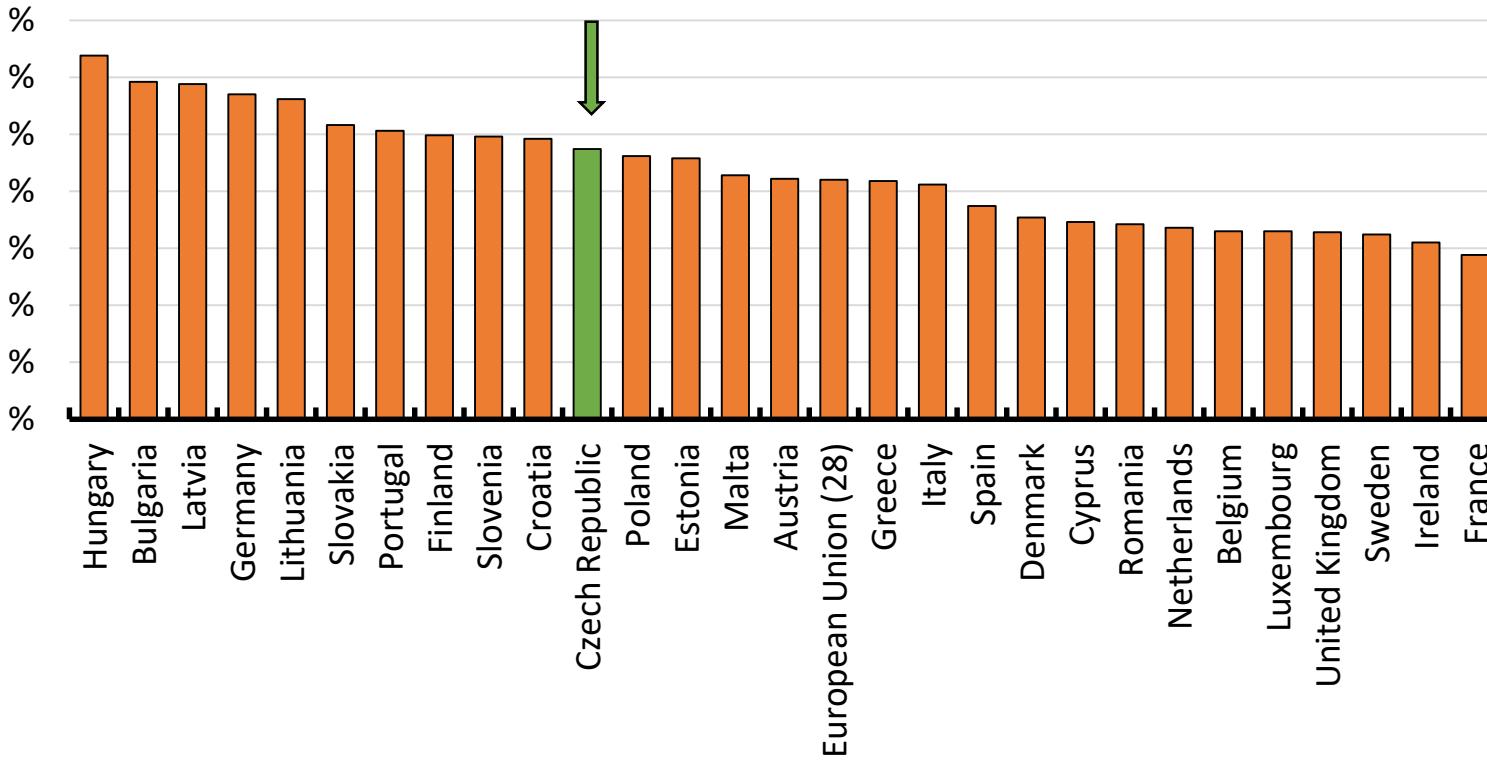
	EU 28	ČR
Hodnota	50,1 %	41,4 %
Pořadí	16	24

Vysoký krevní tlak

Zdroj: ECHI 2014

Podíl lidí, kteří vykazovali vysoký krevní tlak
v posledních 12 měsících

Hypertenze

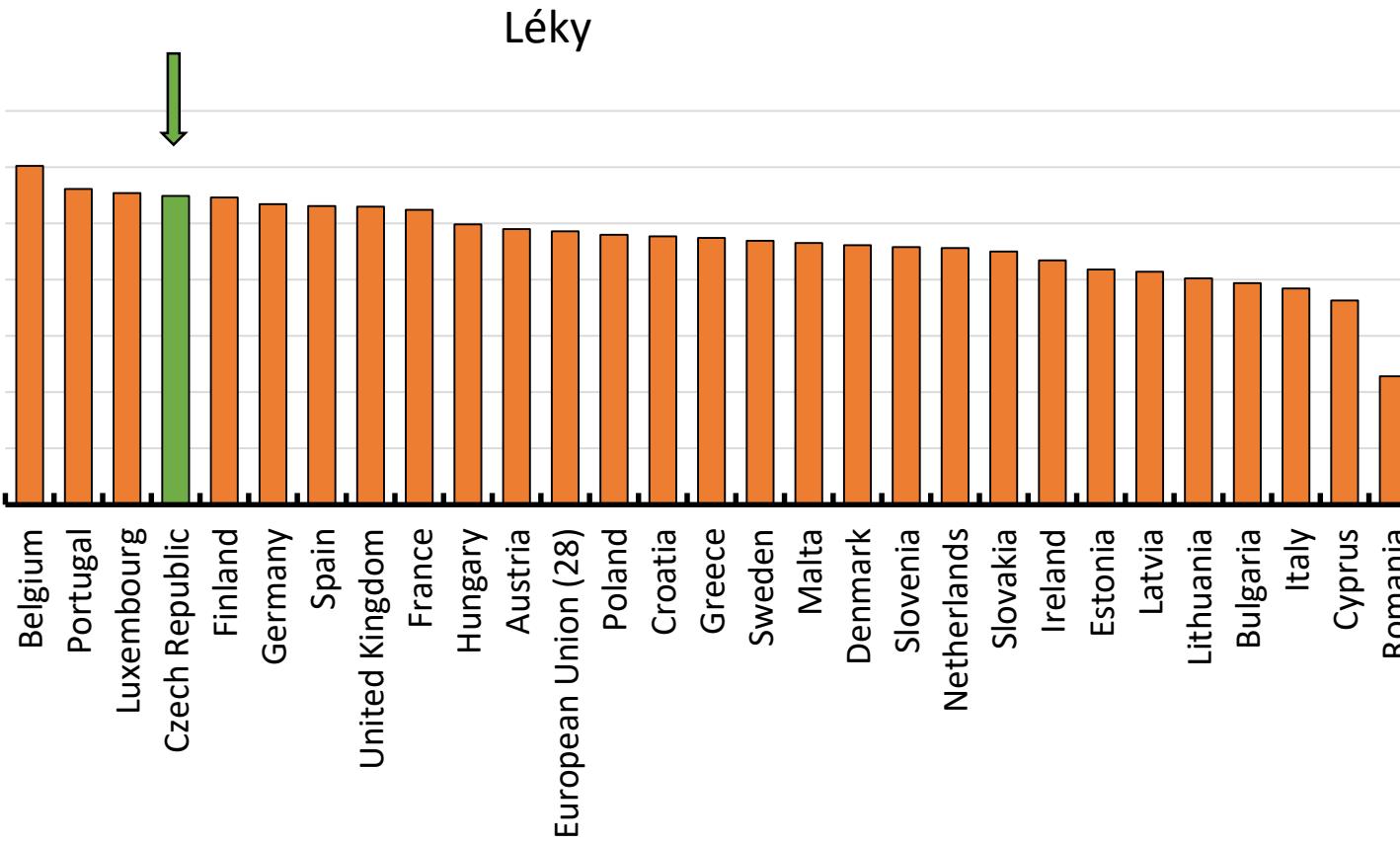

	EU 28	ČR
Hodnota	21,0 %	23,7 %
Pořadí	16	11

Užívání léků

Zdroj: ECHI 2014

Podíl osob ve věku 15+ let, kteří užívali léky
za poslední 2 týdny

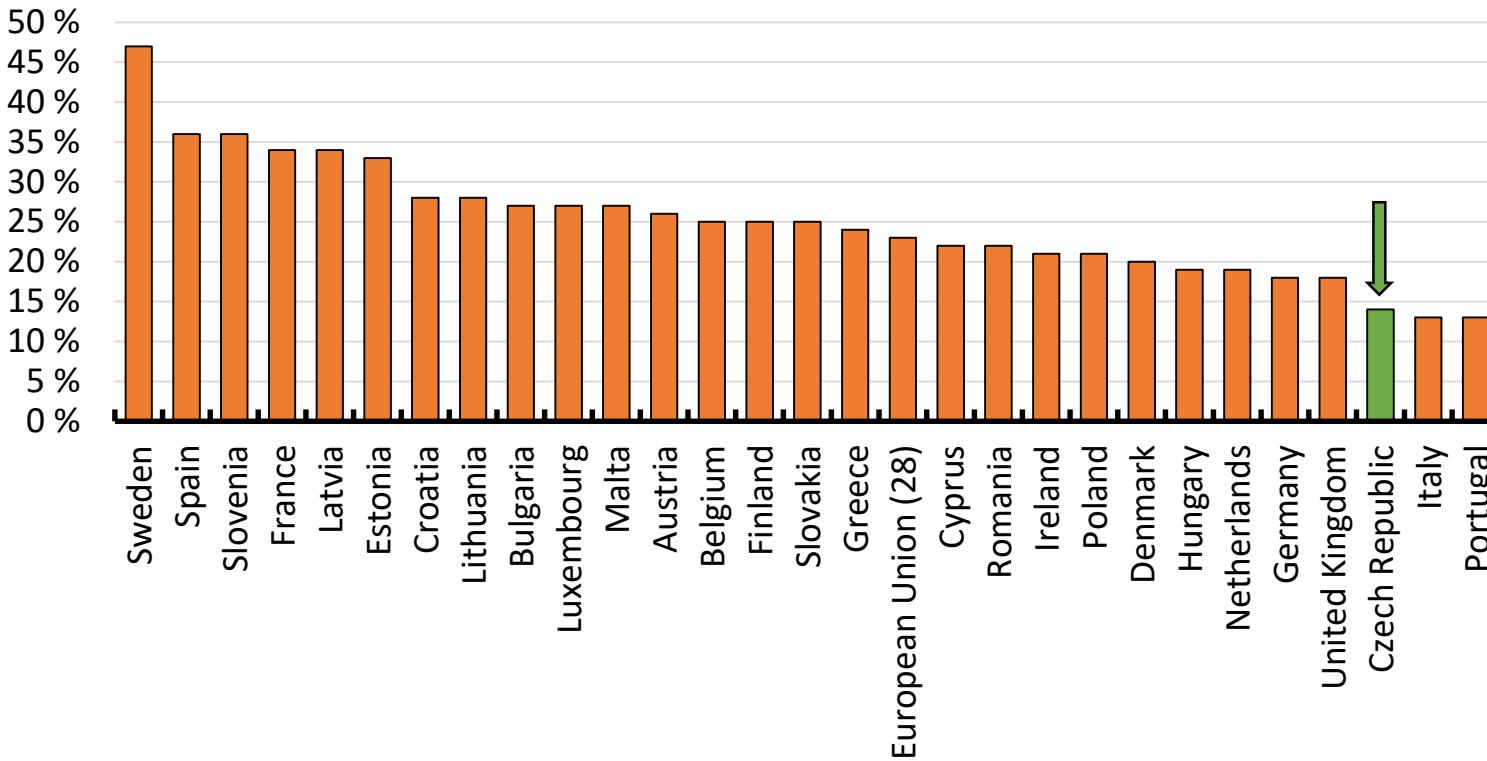
	EU 28	ČR
Hodnota	48,6 %	54,9 %
Pořadí	12	4

Zdravotní rizika související s prací

Zdroj: ECHI 2014

Podíl zaměstnanců, kteří se domnívají,
že jejich zdraví nebo
bezpečnost je v ohrožení díky práci

Zdravotní rizika

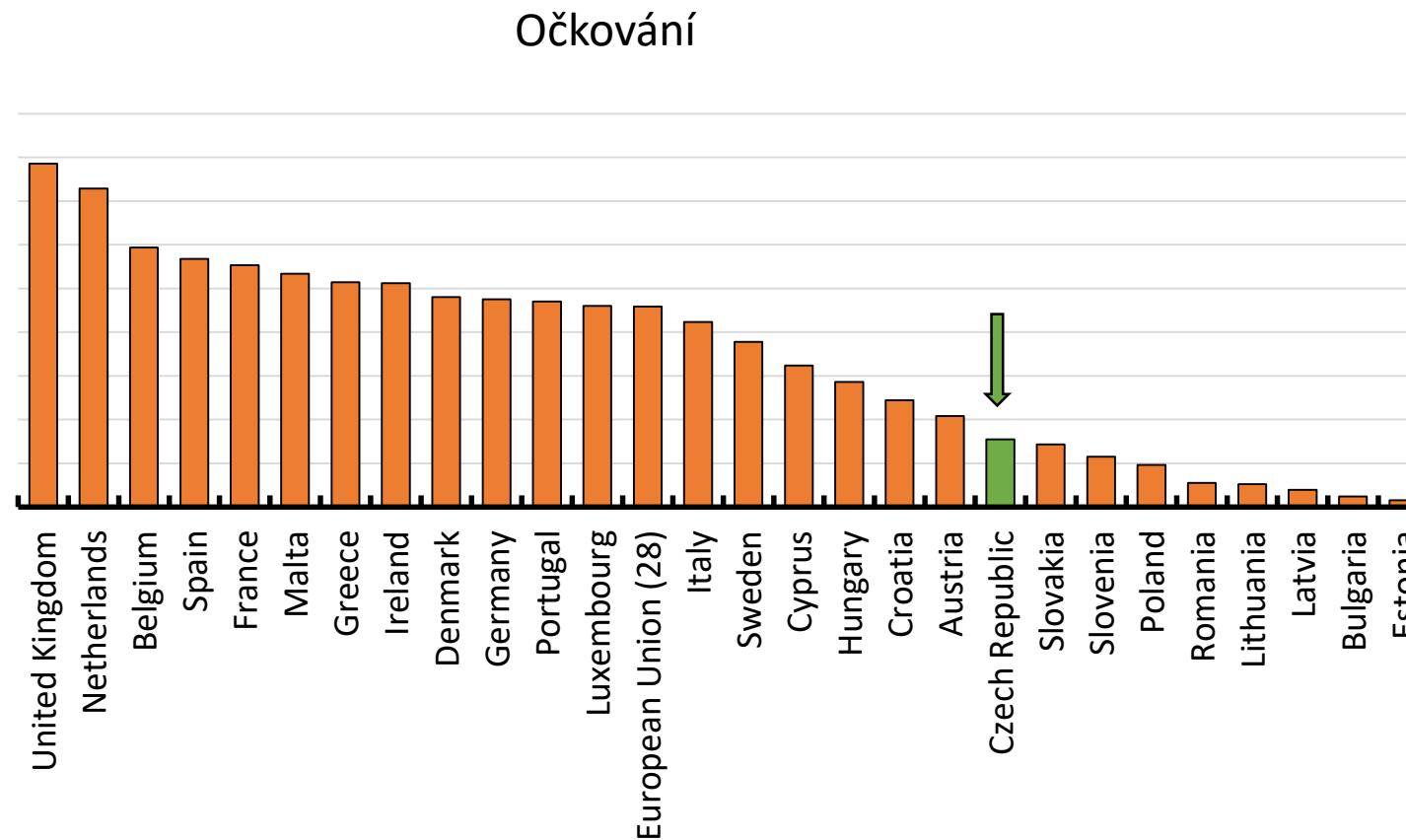

	EU 28	ČR
Hodnota	23,0 %	14,0 %
Pořadí	17	27

Očkování proti chřipce

Zdroj: ECHI 2014

Podíl lidí nad 65 let vakcinovaných proti chřipce

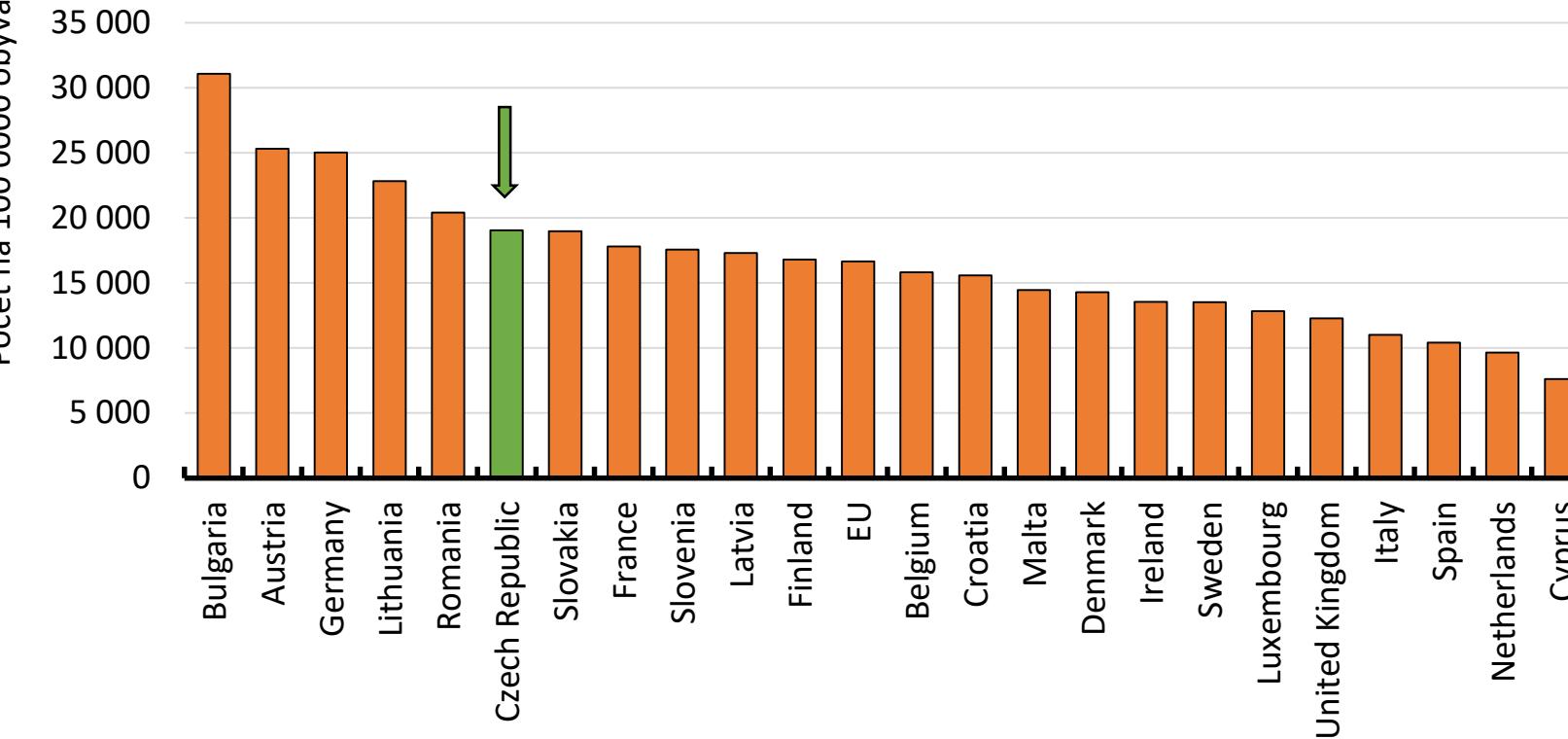

	EU 28	ČR
Hodnota	45,9 %	15,5 %
Pořadí	13	20

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: celkem

Zdroj: ECHI 2016

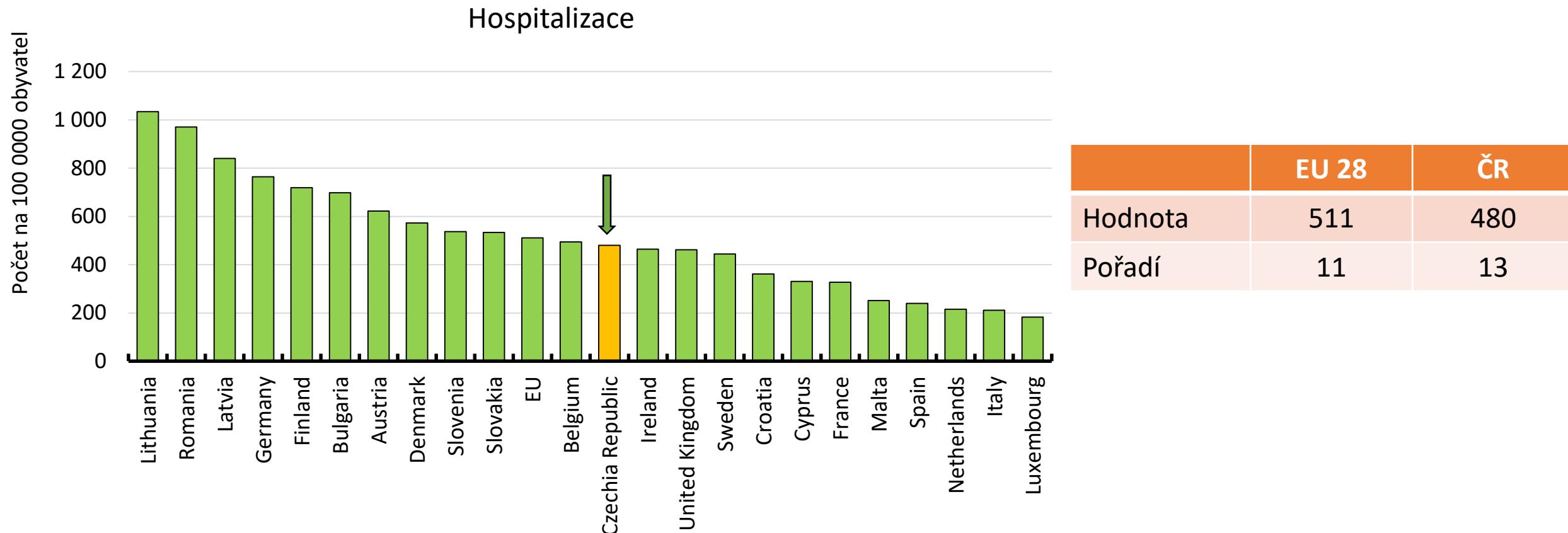
Počet na 100 000 obyvatel

	EU 28	ČR
Hodnota	16 656	19 054
Pořadí	12	6

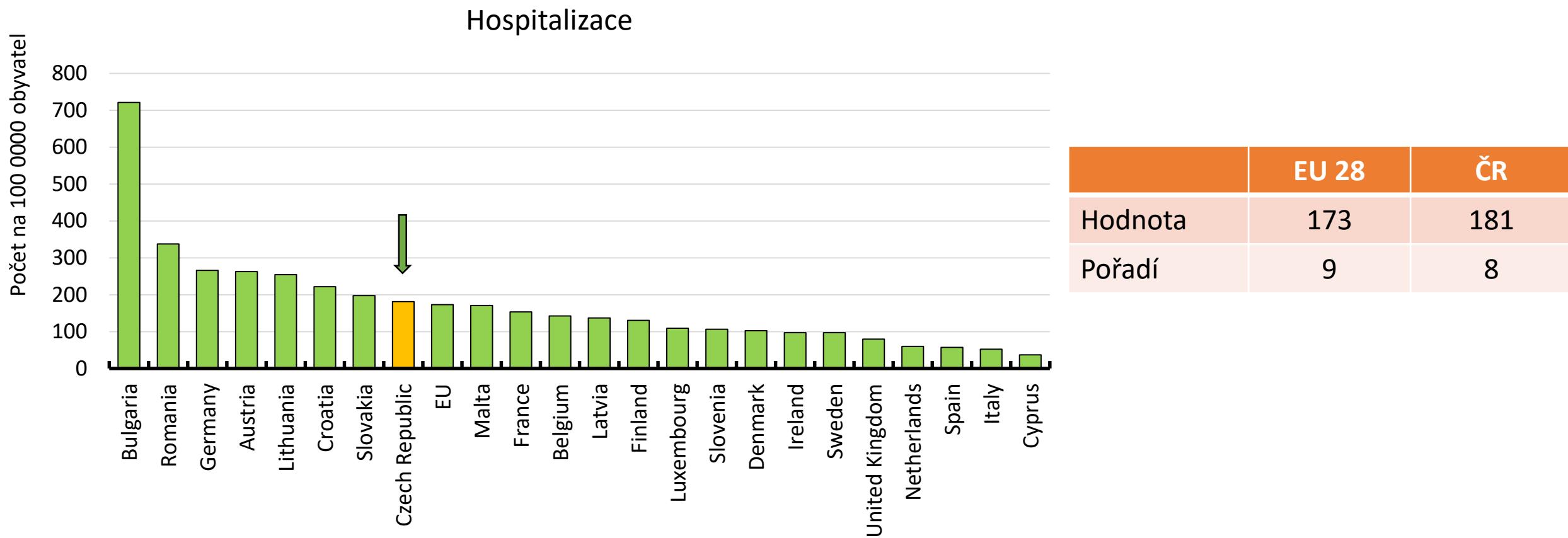
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Infekční a parazitické choroby

Zdroj: ECHI 2016

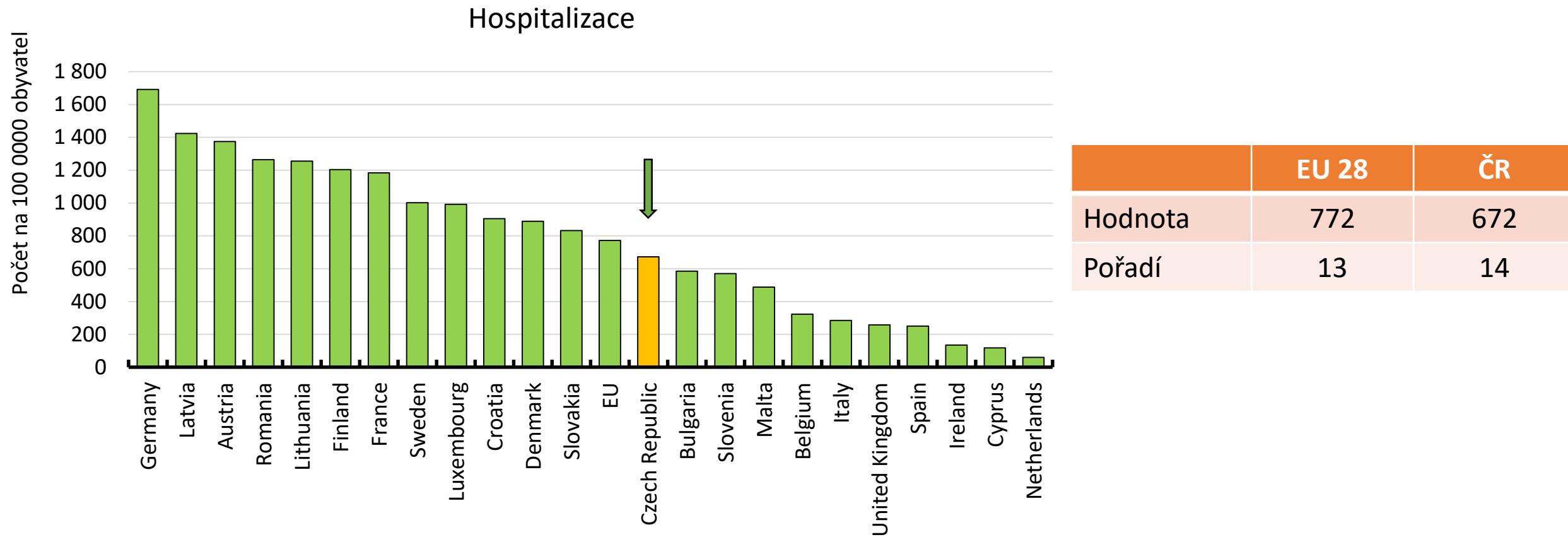
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Diabetes mellitus

Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Mentální a behaviorální choroby

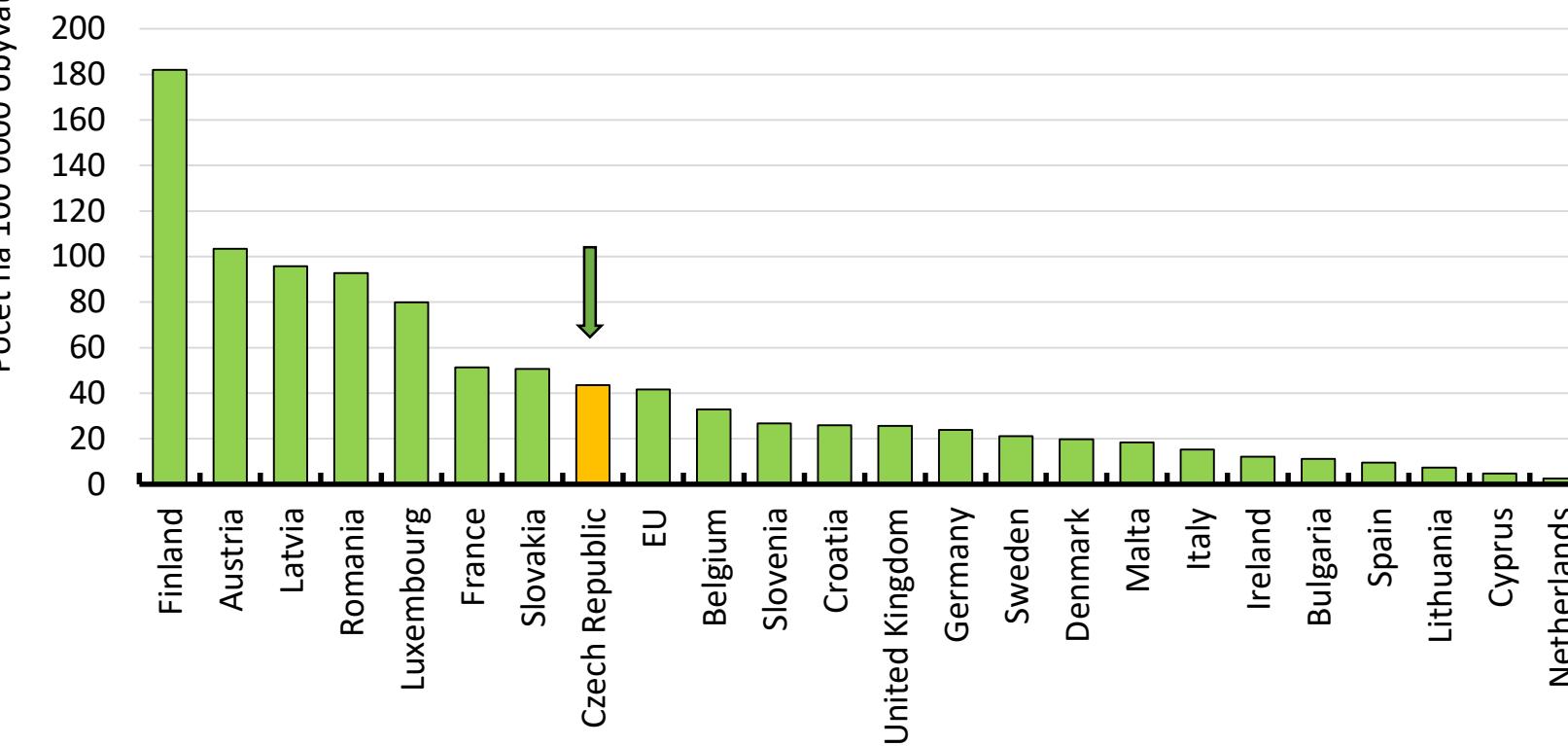
Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Demence

Zdroj: ECHI 2016

Počet na 100 000 obyvatel

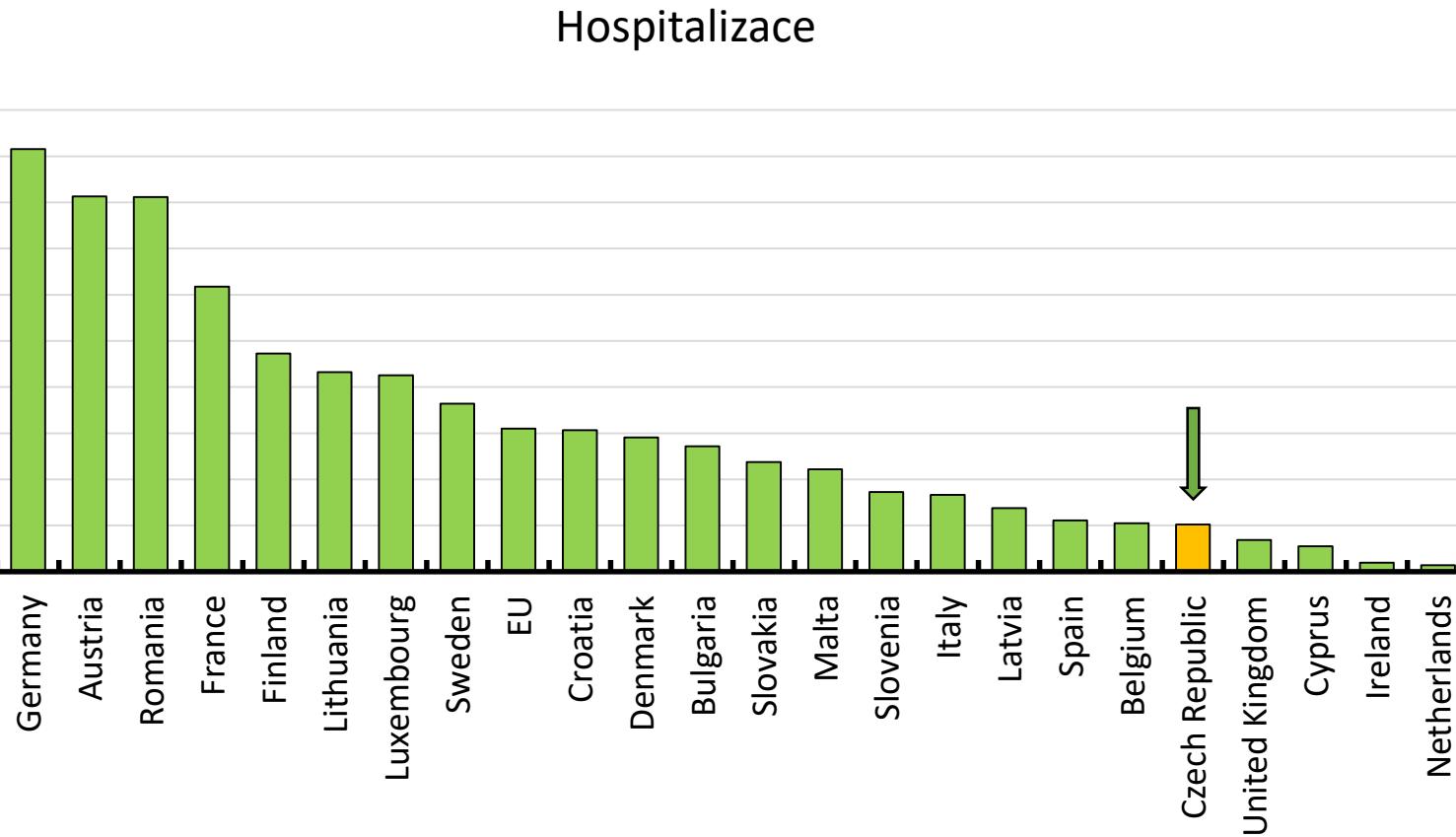

	EU 28	ČR
Hodnota	42	44
Pořadí	9	8

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Afektivní nálada

Zdroj: ECHI 2016

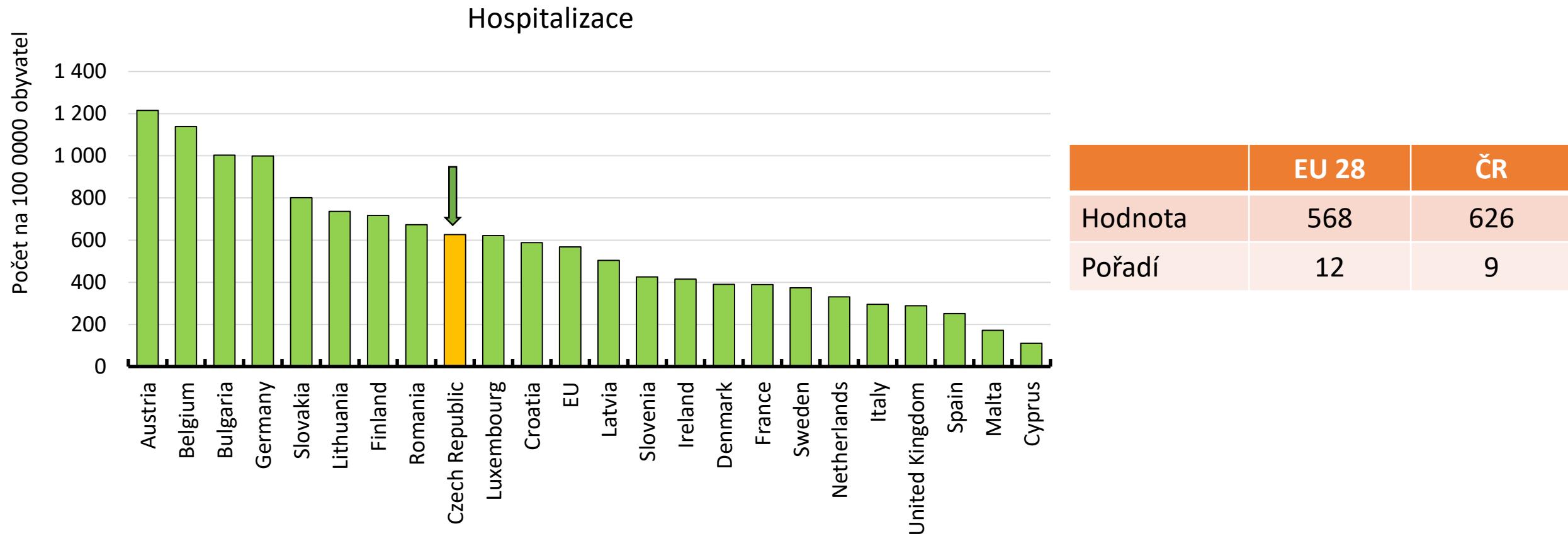
Počet na 100 000 obyvatel

	EU 28	ČR
Hodnota	155	51
Pořadí	9	20

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci nervového systému

Zdroj: ECHI 2016

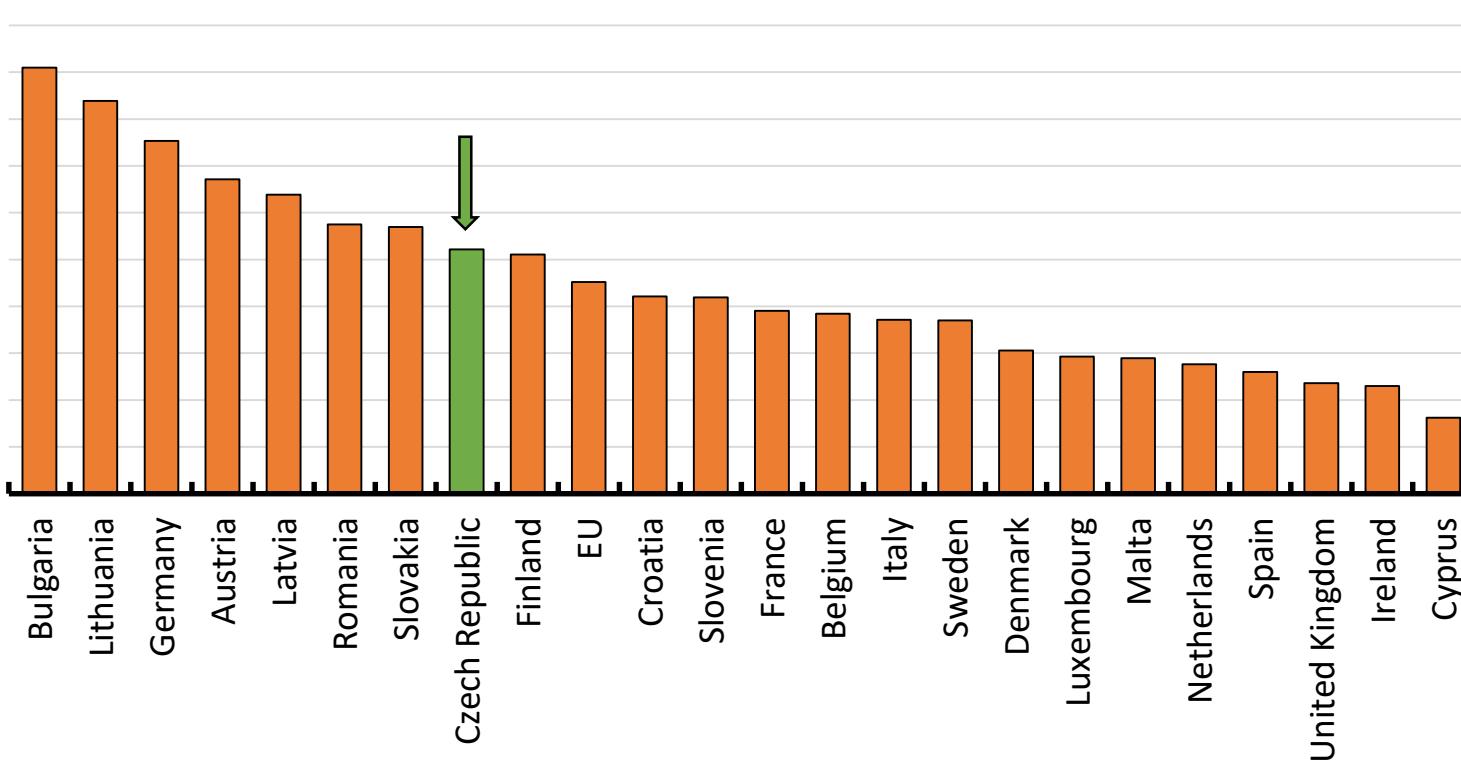

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Oběhová soustava

Zdroj: ECHI 2016

Počet na 100 000 obyvatel

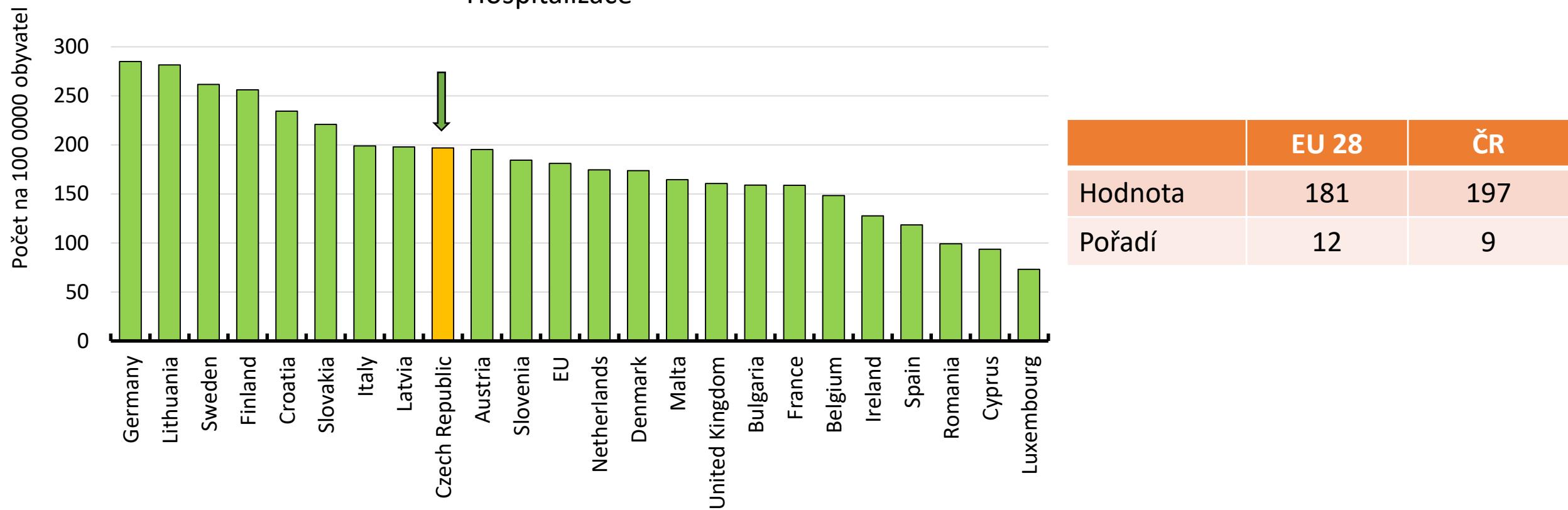
Hospitalizace

	EU 28	ČR
Hodnota	2 259	2 608
Pořadí	10	8

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Akutní infarkt myokardu

Zdroj: ECHI 2016

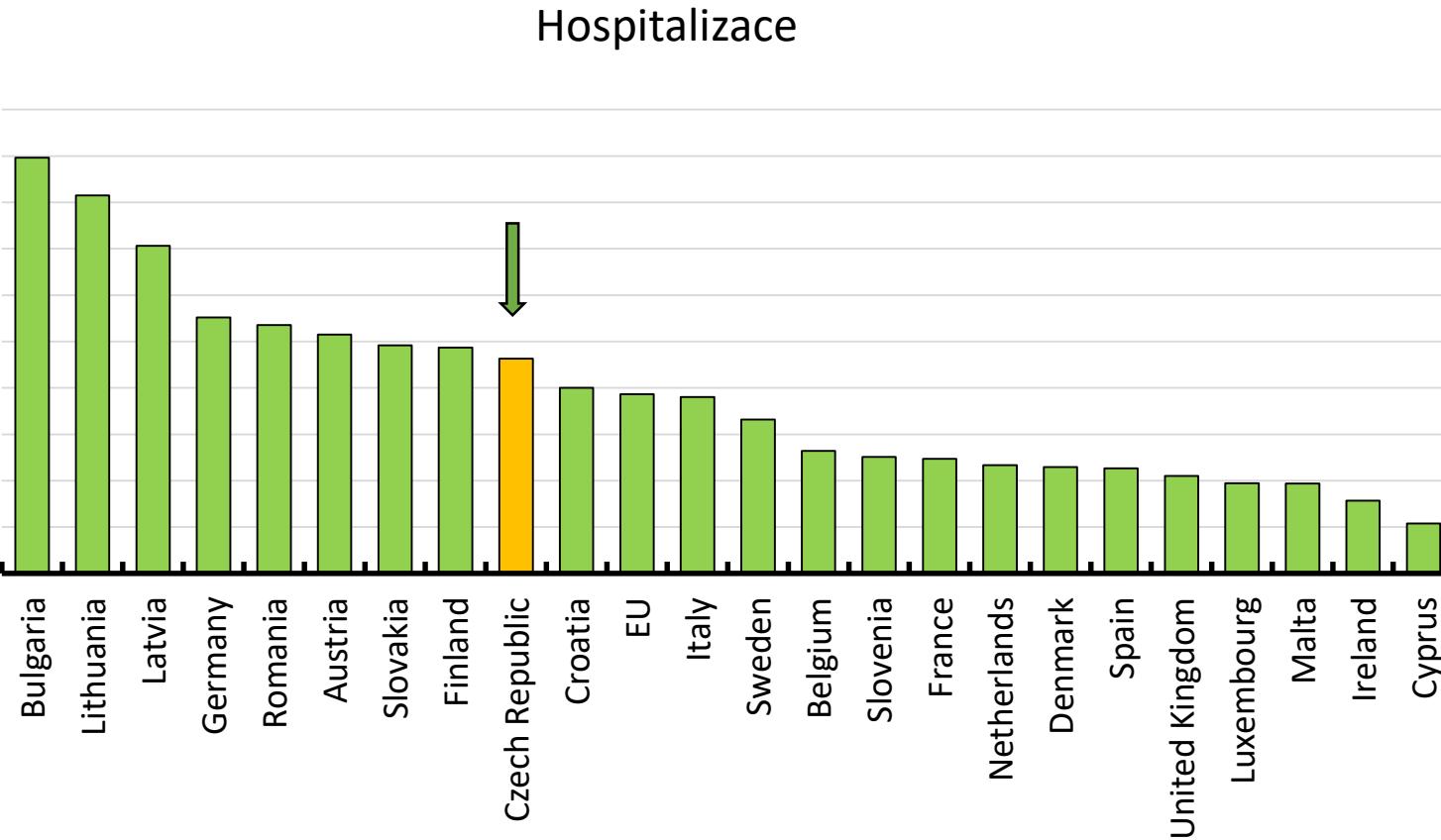

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Cerebrovaskulární choroby

Zdroj: ECHI 2016

Počet na 100 000 obyvatel

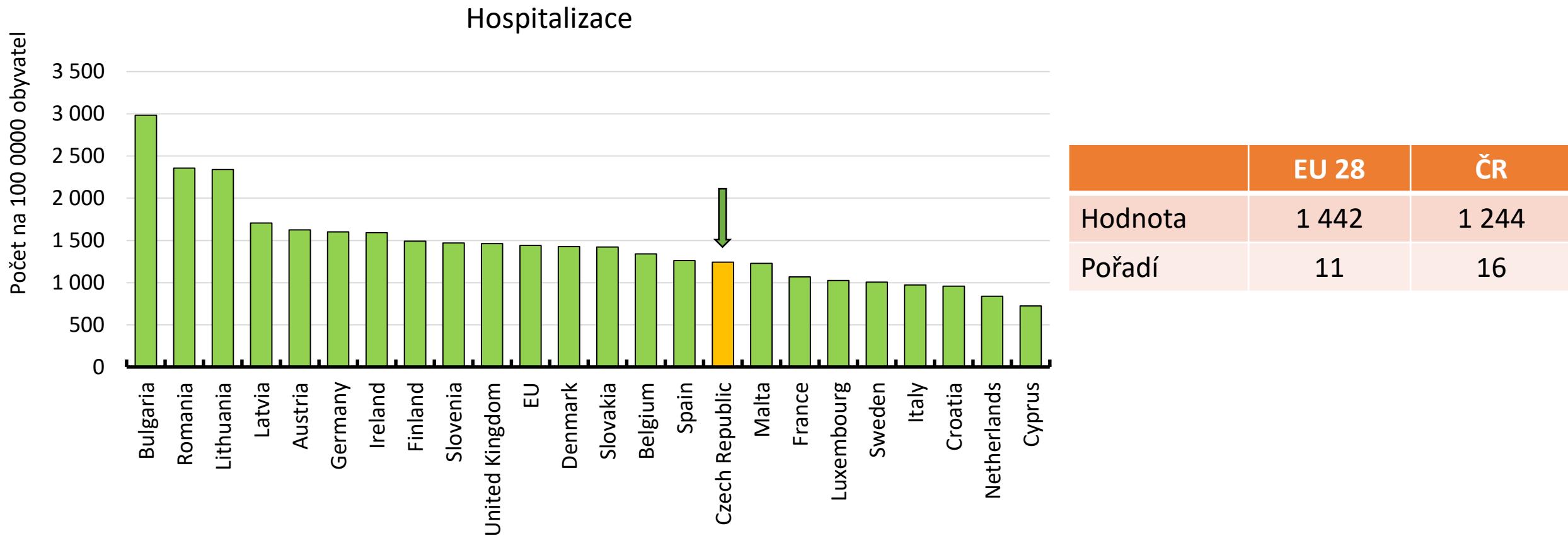
1 000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0

	EU 28	ČR
Hodnota	387	463
Pořadí	11	9

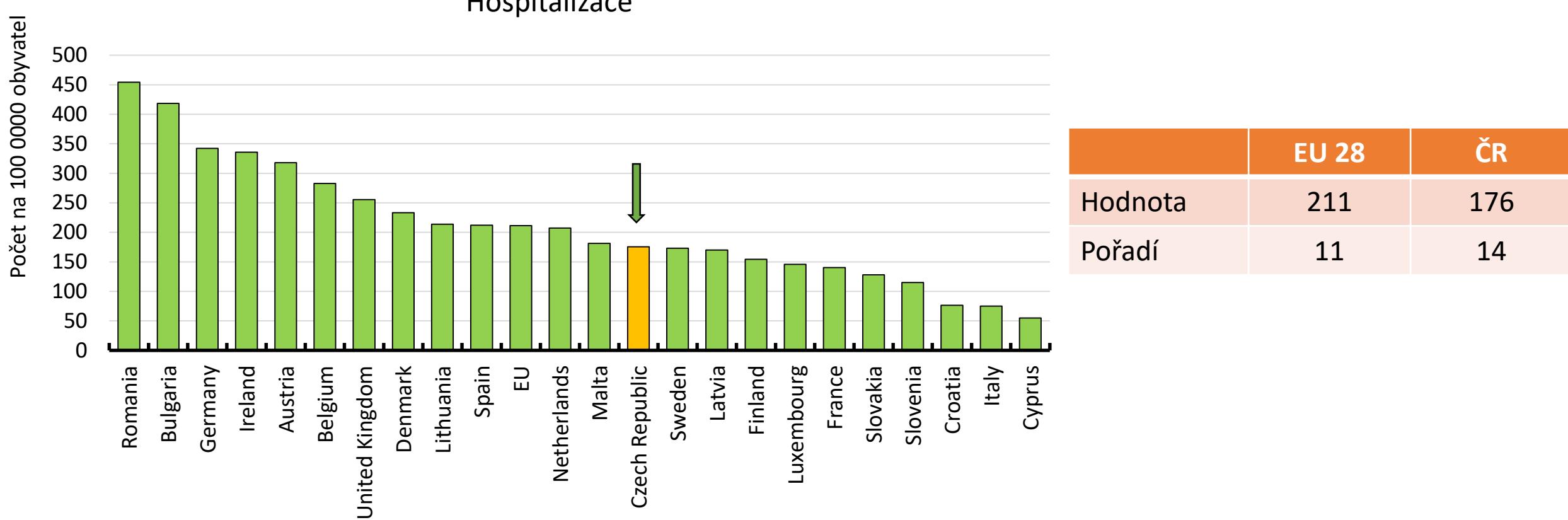
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci dýchací soustavy

Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: CHOPN

Zdroj: ECHI 2016

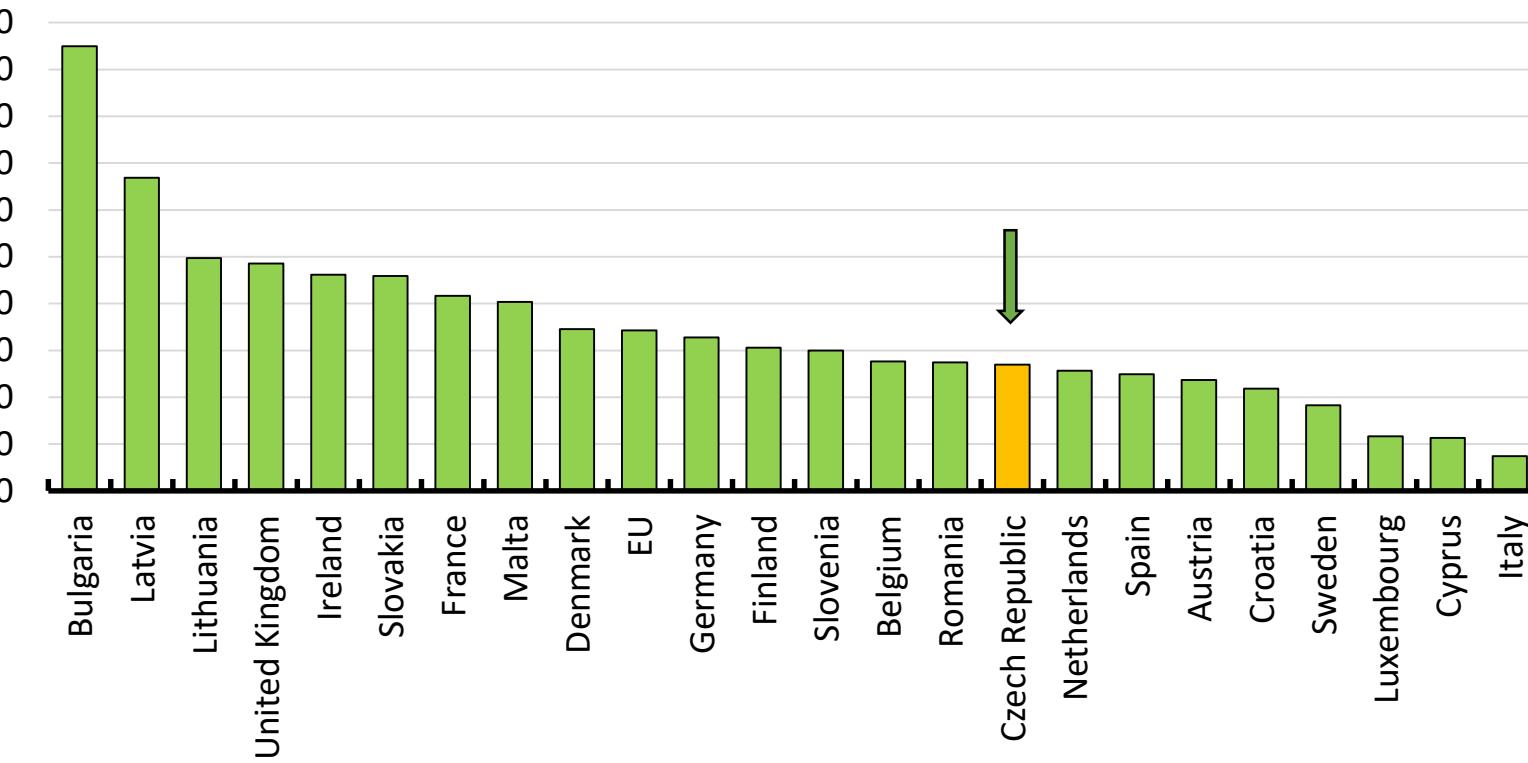

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Astma

Zdroj: ECHI 2016

Počet na 100 000 obyvatel

Hospitalizace

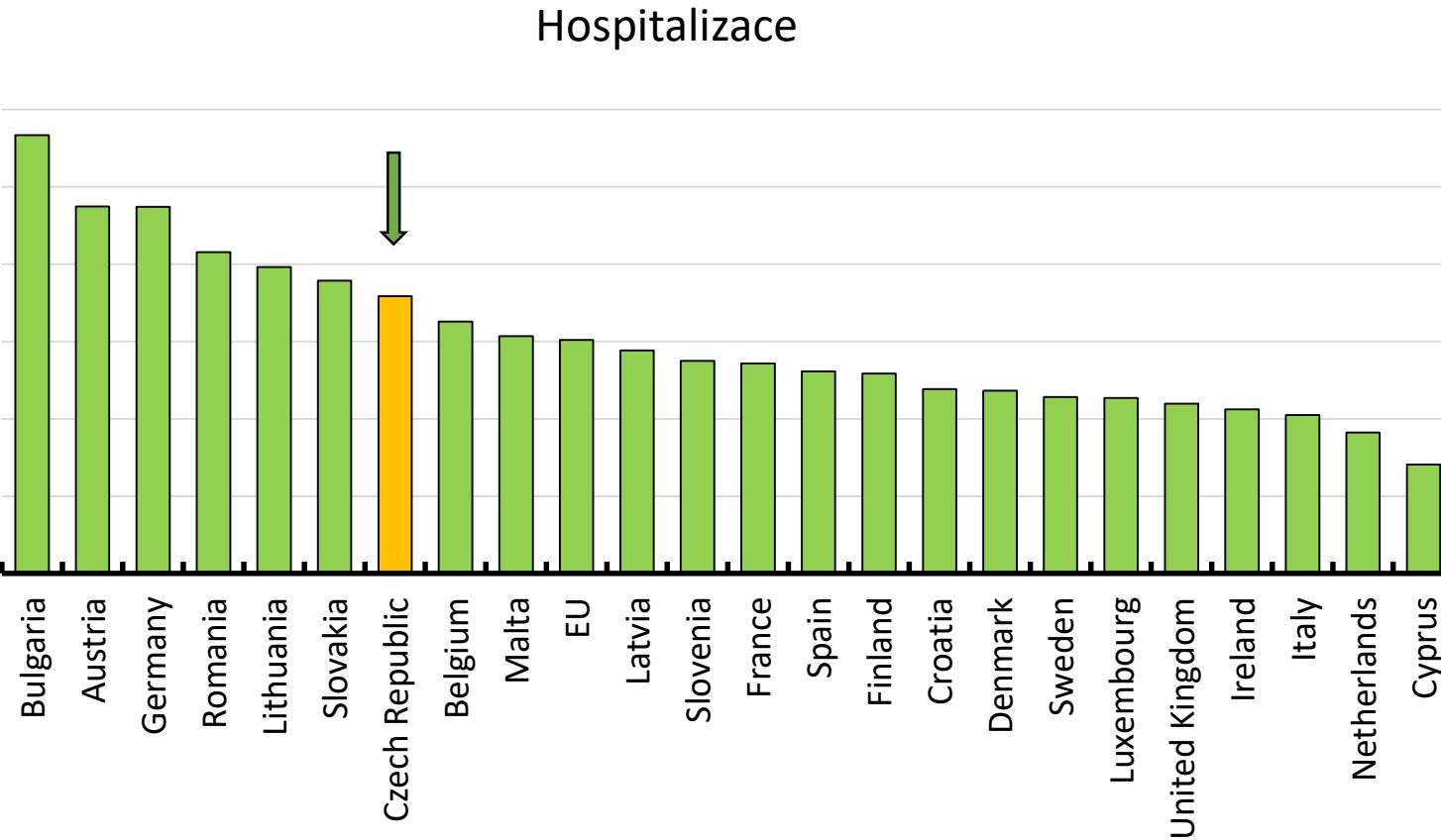
	EU 28	ČR
Hodnota	69	54
Pořadí	10	16

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci trávící soustavy

Zdroj: ECHI 2016

Počet na 100 000 obyvatel

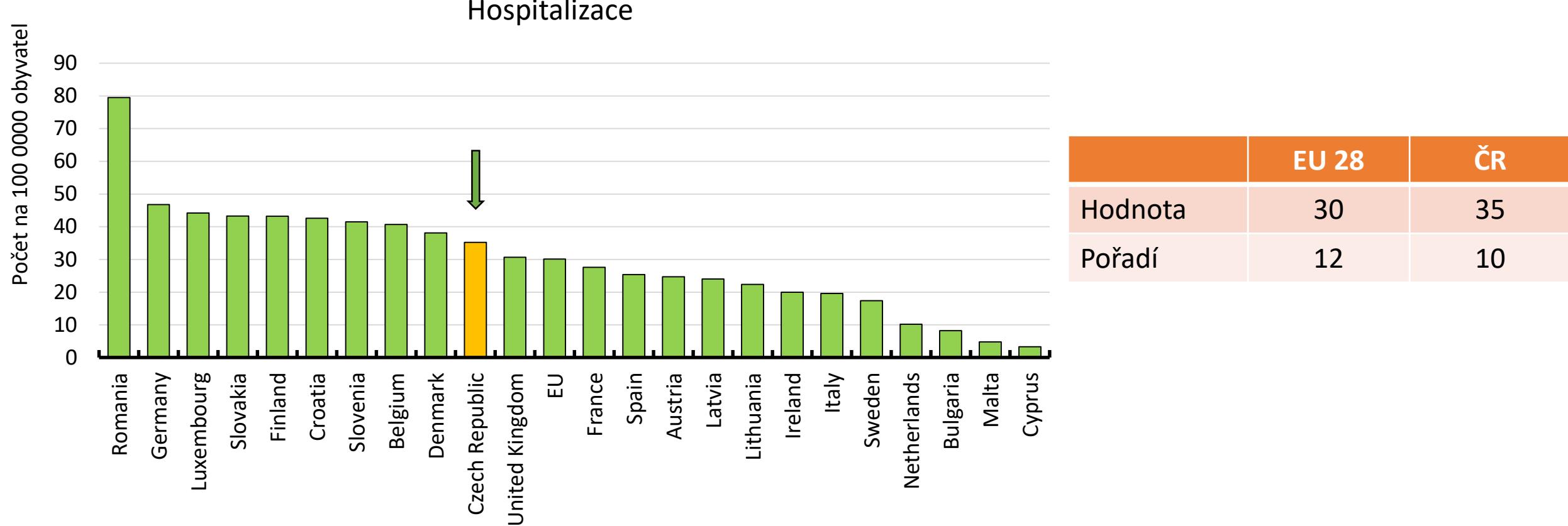
3 000
2 500
2 000
1 500
1 000
500
0

	EU 28	ČR
Hodnota	1 510	1 793
Pořadí	10	7

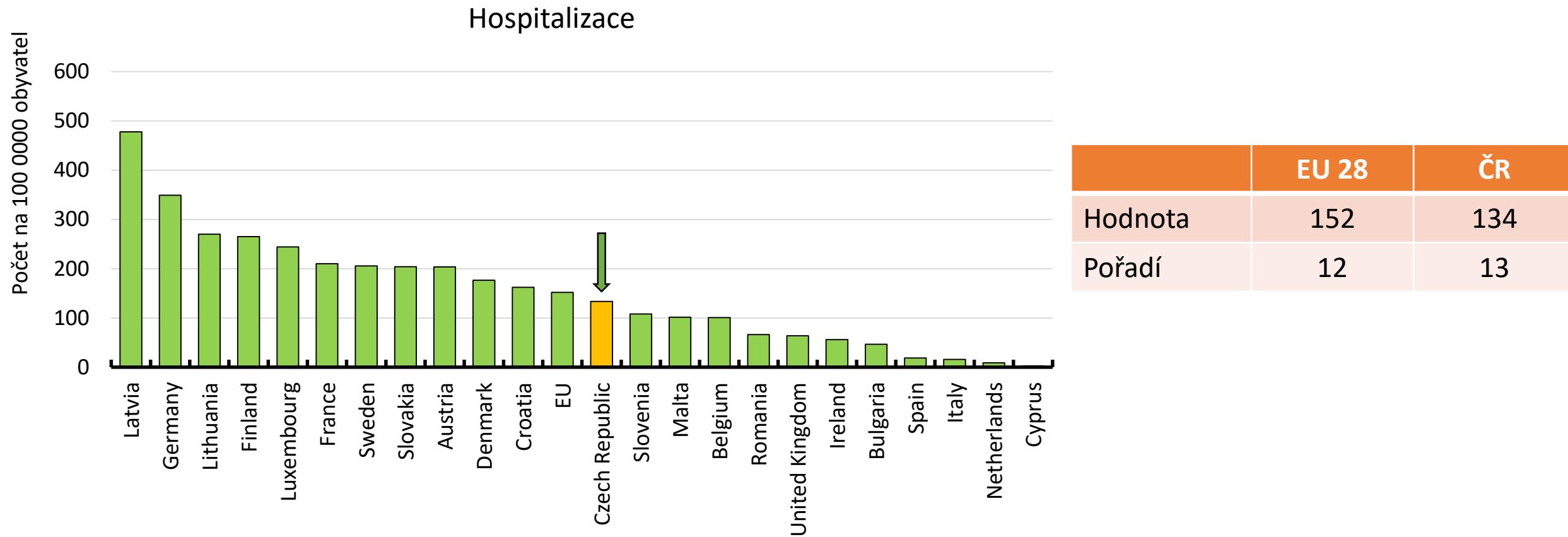
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Alkoholické nemoci jater

Zdroj: ECHI 2016

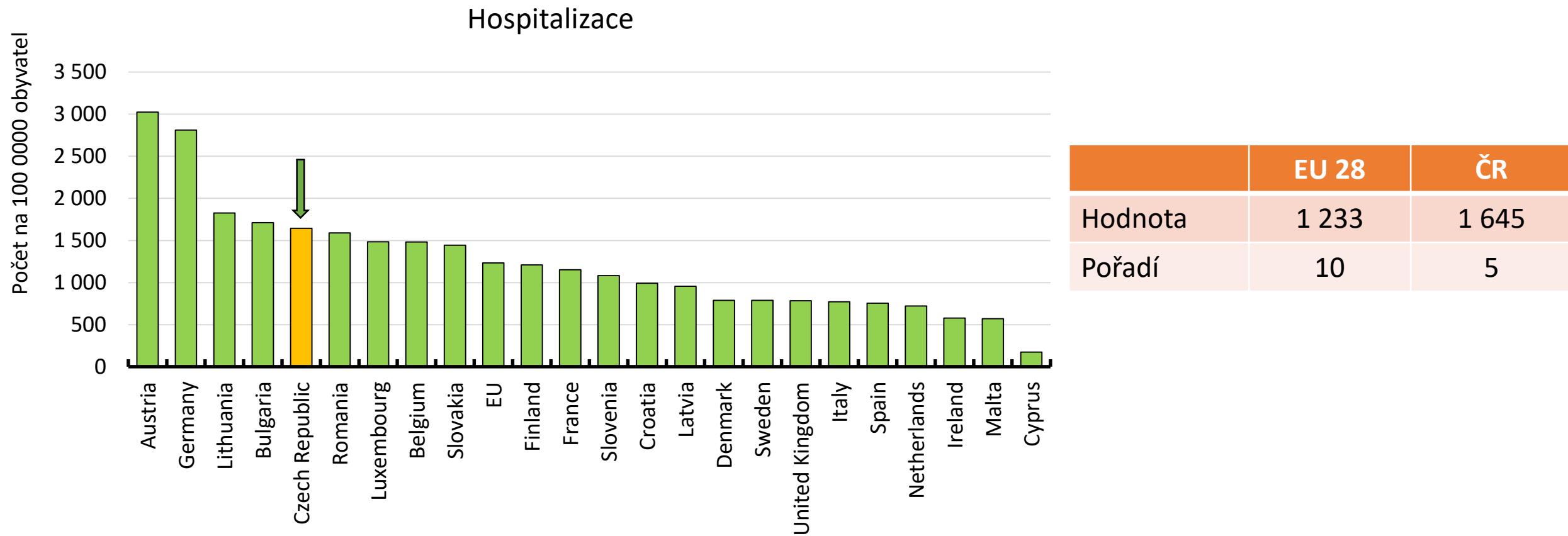
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Mentální a behaviorální choroby kvůli alkoholu

Zdroj: ECHI 2016

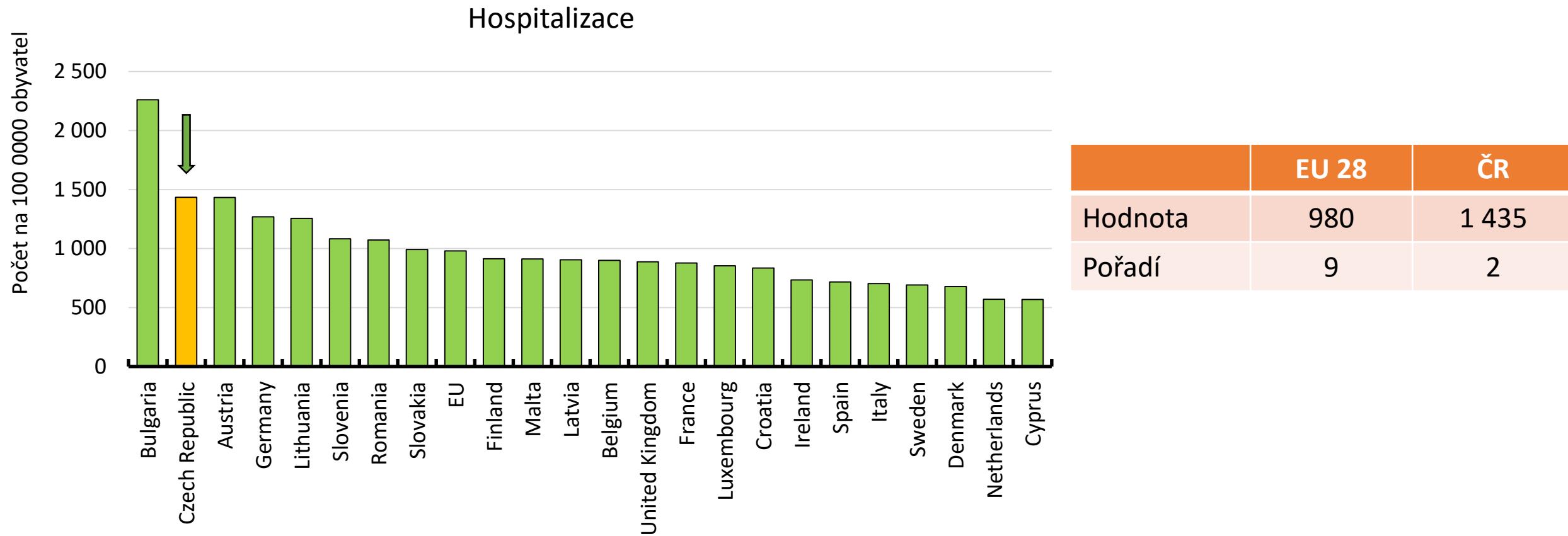
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci pohybového aparátu a pojivové tkáně

Zdroj: ECHI 2016

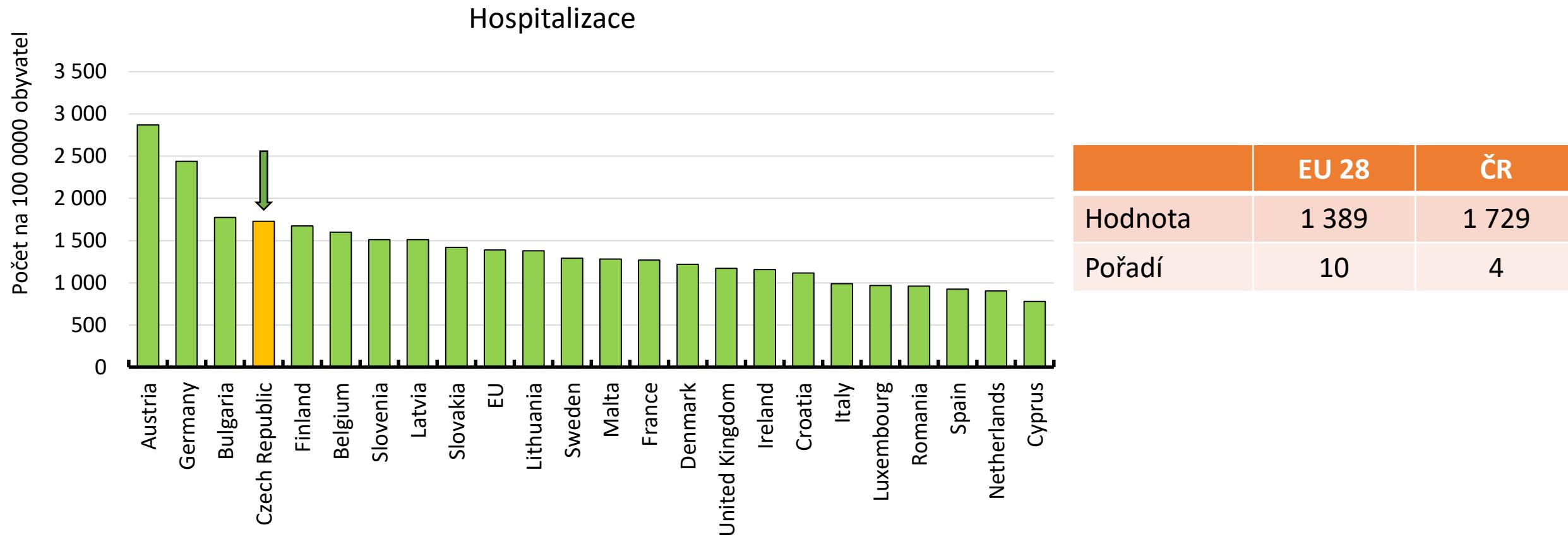
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci močopohlavní soustavy

Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nemoci zranění, otvary a některé další důsledky vnějších příčin

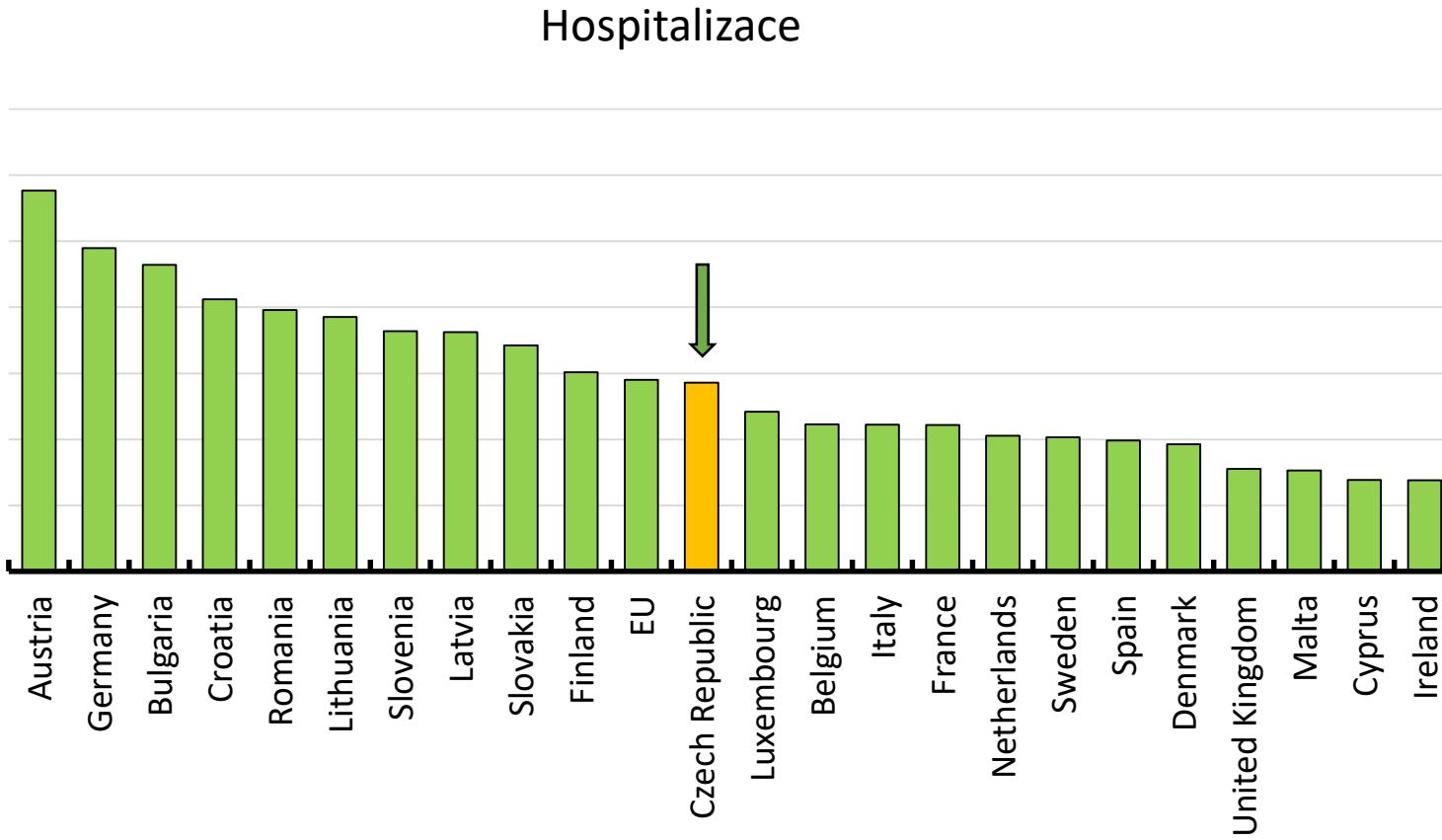
Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: Nádorová onemocnění

Zdroj: ECHI 2016

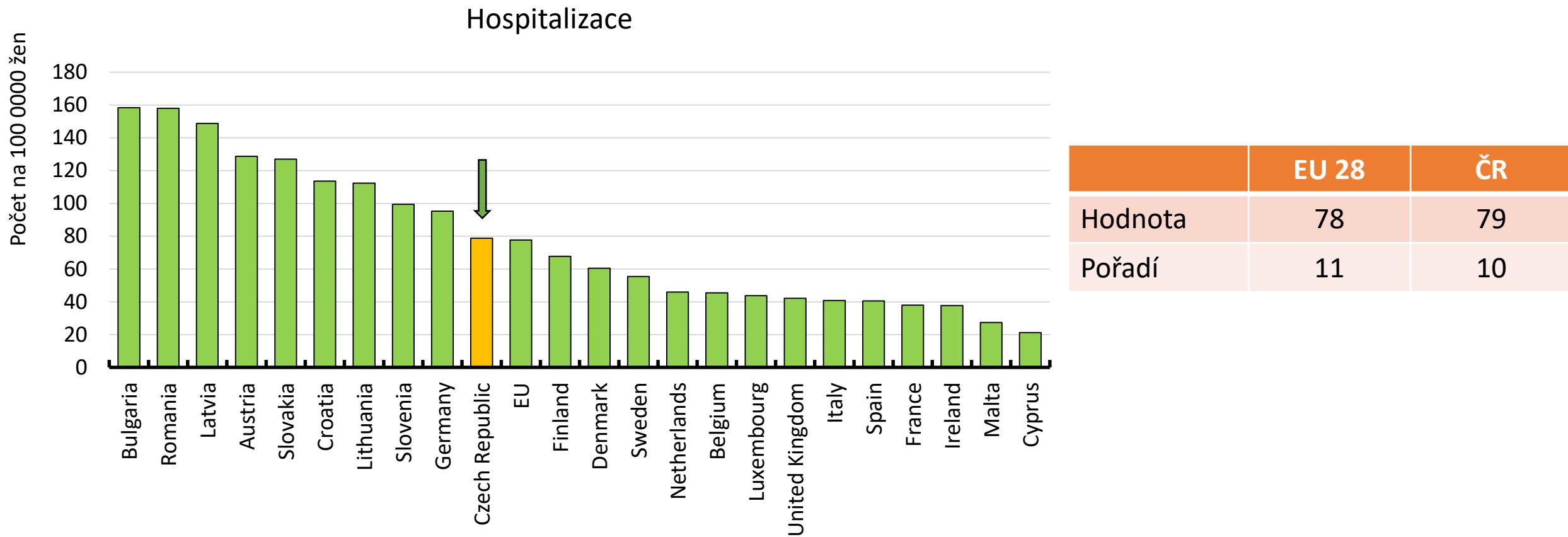
Počet na 100 000 obyvatel

	EU 28	ČR
Hodnota	1 451	1 430
Pořadí	11	12

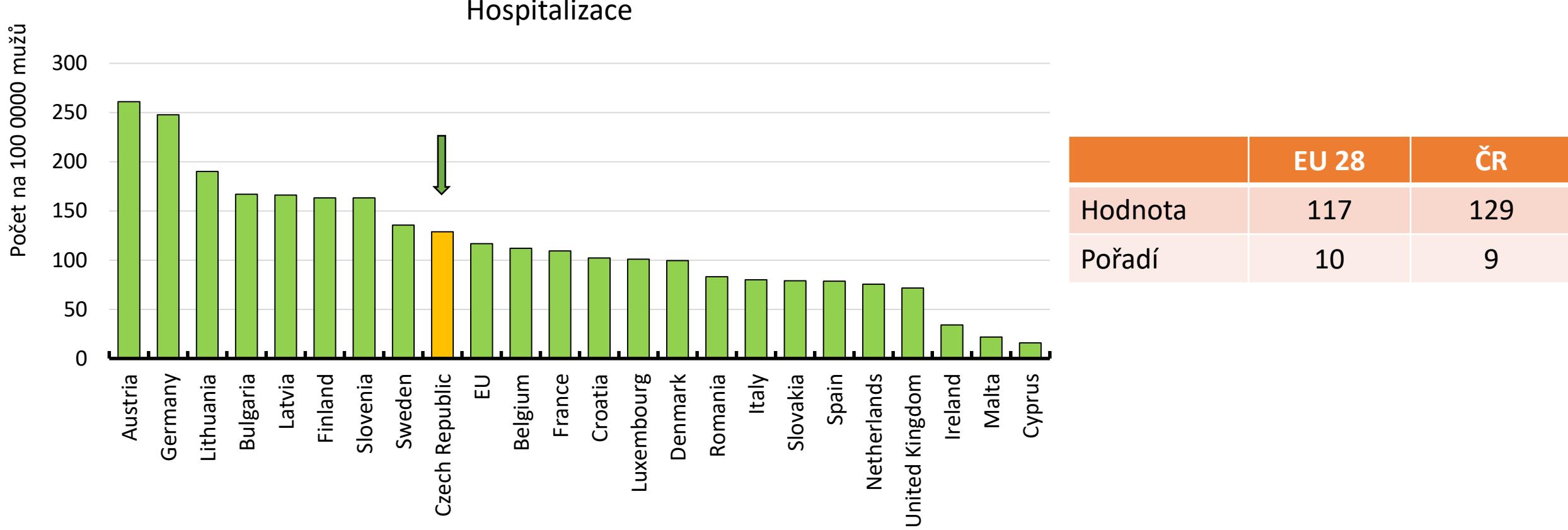
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: ZN dělohy

Zdroj: ECHI 2016

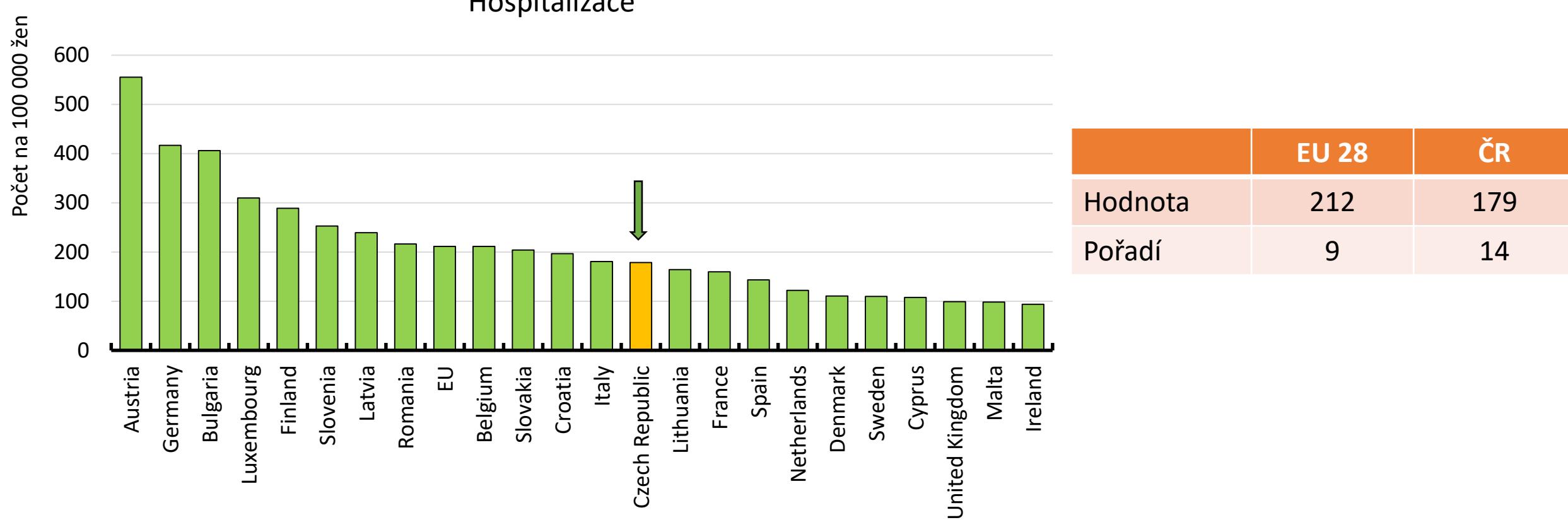
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: ZN prostaty

Zdroj: ECHI 2016

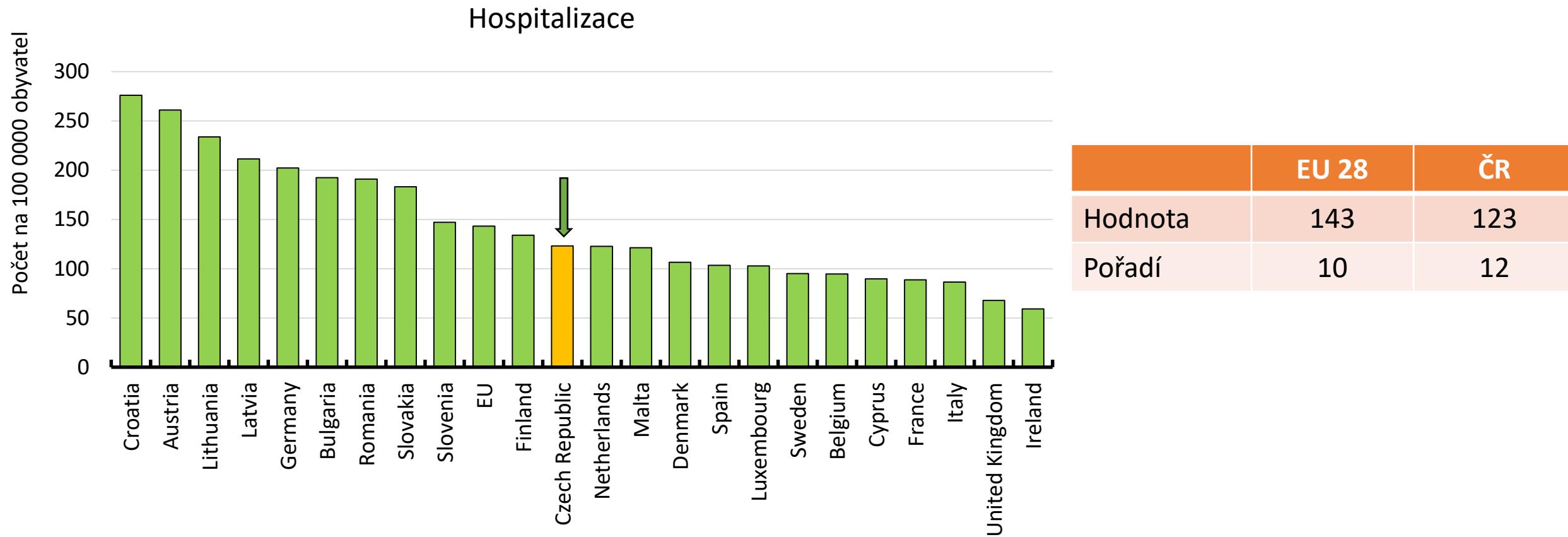
Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: ZN prsu

Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: ZN tlustého střeva a konečníku

Zdroj: ECHI 2016

Hospitalizace dle příčiny na 100 000 obyvatel: ZN průdušnice, průdušky a plíce

Zdroj: ECHI 2016

